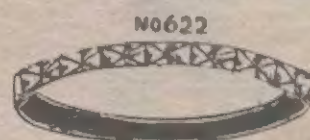
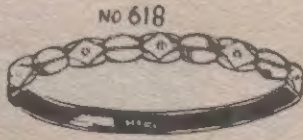

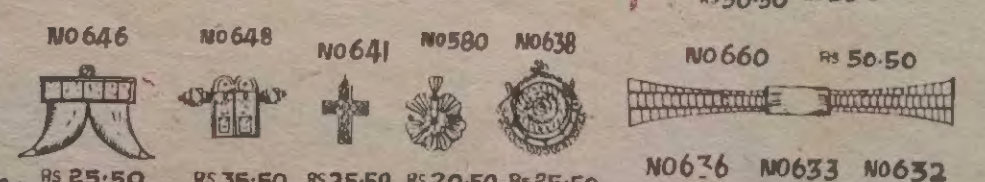
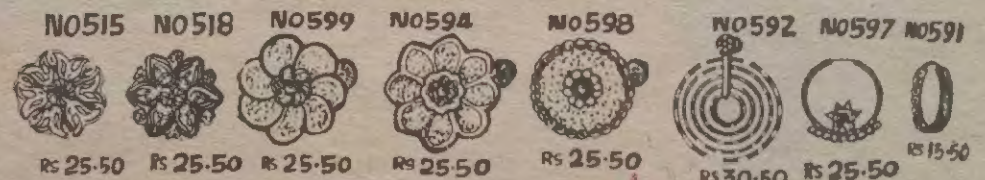
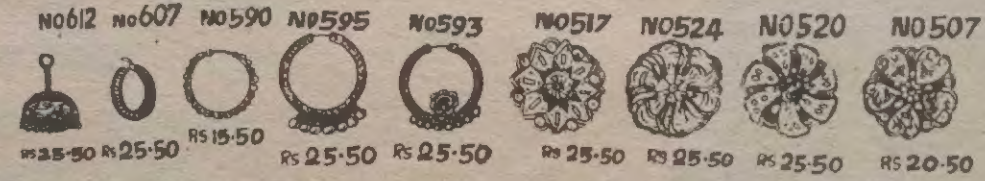
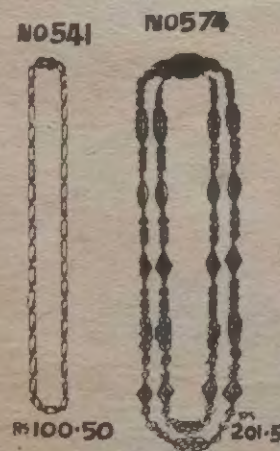
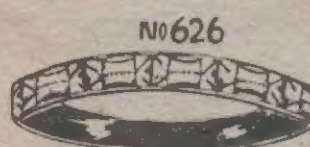
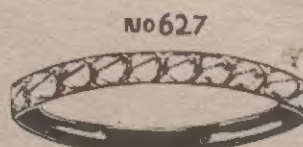
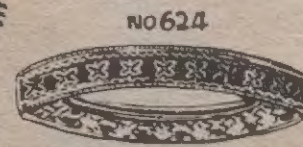
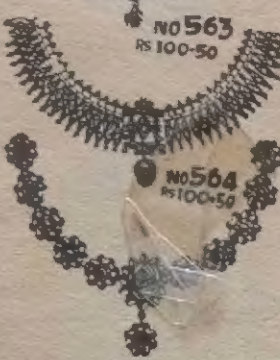
मुफ्त ! मुफ्त !! मुफ्त !!!

हमारी कंपनी ने पूरे हिंदुस्तान में बहुत नाम कमाया है. पांच साल गारंटी का माल पहले पहल हमने ही बनाया है. पंद्रह साल की कोशिश और तजुबे के बाद हमने यह माल बनाया है. हिंदुस्तान की तमाम कंपनियों में हमारी कंपनी एकदम बड़ी है. हमारी कंपनी के समस्त जेवरों की सूची तथा उनके मूल्य आप घर बैठे ही मुफ्त मंगा सकते हैं. हमारे बहुमूल्य कटलाग को देखकर आप अपनी मनपसंद चीज सिर्फ नंबर लिखकर वी.पी.पी. द्वारा मंगा सकते हैं.

पूरे हिंदुस्तान में हमें अनुभवी एजेंटों की जरूरत है

No 547

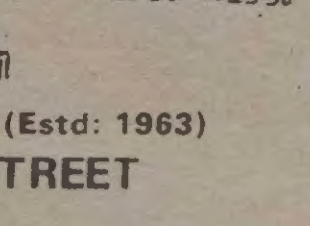
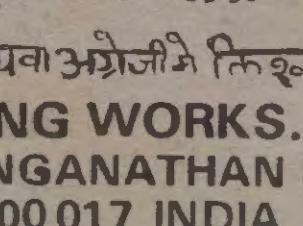
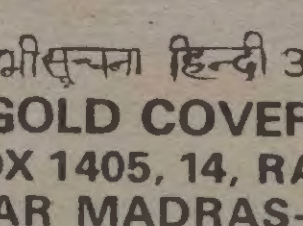
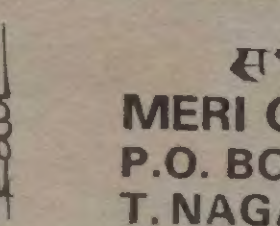
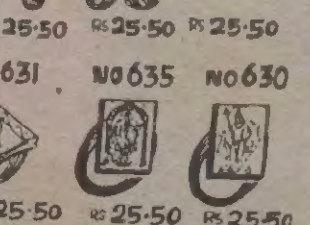

No 662

No 651

No 663

No 636

Rs 100-50

No 573

Rs 100-50

No 540

Rs 100-50

सभी सूचना हिन्दी अथवा अंग्रेजी में लिखना

MERI GOLD COVERING WORKS. (Estd: 1963)

P.O. BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET

T. NAGAR MADRAS-600 017 INDIA

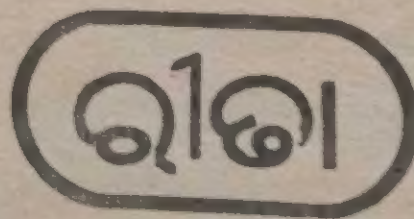
Anil Kumar Pantyachy

ଆପଣଙ୍କ କେଶ
ଆବଶ୍ୟକ କରେ

ରୀତାର ଯତ୍ନ

ରୀତା ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ବେଶ
ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଅତ୍ୟଧିକ ମାତ୍ରାରେ
କର୍ମାସରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ମନମତାଣୀ
ସୁଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ । ଏହା ବିଳାସପତ୍ନୀ
ପ୍ରାକୃତିକ ବେଶ ବଢ଼ାଇବା ଓ
ମସ୍ତିସ୍କ ଥଣ୍ଡା କରିବା କିଛିତ ।
ରୀତା ସୁରୁଷ ଓ ମହଲା ଉଦୟକ
ପାଇଁ ଏକ ଆଦର୍ଶ ପ୍ରସାଧନ
ଦ୍ରବ୍ୟ ।

ରୀତା ମନୋହର ବେଶ ବଢ଼ାଏ
ଅତି ଏକ ବୋତଲ କଣନ୍ତୁ
ସରୁଠାରେ କଣିକାକୁ ପଡ଼ନ୍ତି

ଭେଟୋ କୋଃ, ବନ୍ଧୁ ଓ ବଲିବତା ଓ ମାୟା

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସଞ୍ଚାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଆଜି “ଜହ୍ନମାୟା” ଅଷ୍ଟାଦଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କଲା ।
ଏହି ଶୁଭ ଅବସରରେ ସେ ତା’ର ଅଗଣିତ ପାଠକ-
ପାଠିକା ଓ ବିତରକମାନଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଉଛି ଏବଂ
ସେମାନଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛା କାମନା କରୁଛି । ‘ଜହ୍ନମାୟା’
ସମେତ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯାହାପଥ ହେଉ ମଙ୍ଗଳମୟ ।

ଅମରବାଣୀ

ଉପେକ୍ଷ ସମୟେ କାହାଁ, ଭଗ୍ନେଚ୍ଛା ନିରର୍ଥକା ।
ନିର୍ଗତେ ସଲିଲେ ତଦା ସେତୁ ବନ୍ଧୋ ନିରର୍ଥକଃ ॥

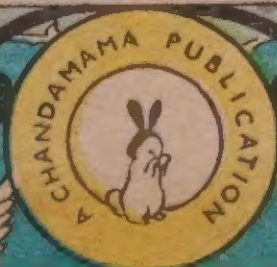
[ପାଣି ବହୁଥିବା ପରେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିବା ଯେପରି ନିରର୍ଥକ, ଠିକ୍
ସମୟରେ କୌଣସି କାମ ନ କରିପାରୁଥିବା ହେତୁ ପରେ ଚିନ୍ତା
କରିବା ବି ସେହୁପରି ନିରର୍ଥକ ।]

ବର୍ଷ : ୯

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୪

ଅଙ୍କ : ୧

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

କହୁମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ

ଜିନୋସାର୍‌ର ଇତିହାସ

ପ୍ରାୟ ସାତେ କ୍ରୋଡ଼ ବର୍ଷ ତଳେ ହଠାତ୍ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ଧକାର ପ୍ରାଣୋଦ୍ଭାବକ ପ୍ରାଣୀ (ଜିନୋସାର୍) ମାନେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଲେ । କାହିଁକି ? ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେକ ବୈଜ୍ଞାନିକ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟିଆ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠ ଭୂସ୍ତରରେ ଧକ୍କା ଦେବା ଫଳରେ ପୃଥିବୀ ବ୍ୟାପି ପ୍ରଳୟ ଘଟିଗଲା । ତାହାହିଁ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ ବିଲୁପ୍ତିର କାରଣ ।

ପଶୁ ଉପରେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ

ଆଜିପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକମାନେ କହୁଥିଲେ ଯେ ଗ୍ରୀଷ୍ମଯୁଗ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳର ବର୍ଷ ତଳେ ମଣିଷ ପ୍ରଥମେ ପଶୁକୁ ବନ୍ଦ କରି କାମରେ ଲଗାଇବାକୁ ଶିଖିଲା । କିନ୍ତୁ ଲଗ୍‌ସନ୍ ବୟୋବ୍ୟାଲମ୍‌ର ପୁରାତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ ପଲ୍ ବାନ ଏବେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ମଣିଷ ପ୍ରାୟ ଏକଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ହେଲା ପଶୁ (ବିଶେଷତଃ ଘୋଡ଼ା)କୁ ମଣିଷ କରିବାକୁ ଶିଖିଲେଣି । ମଣିଷ ଜାତିର ଇତିହାସ ସମ୍ପର୍କରେ ଆମକୁ କେତେ କମ୍ ଜଣା ସତେ !

ଆକାଶରେ ସ୍ଫୁଟିକ !

ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଫୁଟିକ ଏକ ଶୁଭ ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଆସିଛି । ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀଷ୍ମରେ ଏହା ମଙ୍ଗଳକର ବୋଲି ଗୃହୀତ ହେଉଥିଲା । ଟେଲୁସାସ୍‌ର ଦୁଇଜଣ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏବେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅଗାଧରେ ଗୋଟିଏ ଧ୍ରୁବକେନ୍ଦ୍ର ପୃଥିବୀର ଚନ୍ଦ୍ର-କ୍ଷେତ୍ର ଭିତର ଦେଇ ଗଲାବେଳେ ତାହାର ଲକ୍ଷ ପ୍ରଥମେ ସ୍ଫୁଟିକ ଚିହ୍ନ ରୂପେ ଆକାଶରେ ଦେଖା ଦେଉଥିଲା ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. "ଅଭିଜ୍ଞାନ ଶକୁନ୍ତଳମ" ନାମକ ସ୍ଵୟଂ ଗୀତିକର ଲେଖକ କିଏ ?
୨. "ଇନ୍ଦ୍ରାଜିତ" ଏବଂ "ବିଦ୍ୟା" ନାମକ ଦୁଇ ମହାକାବ୍ୟର ଲେଖକ କିଏ ?
୩. "ପାଣ୍ଡବୋଦ୍ଧ ଲକ୍ଷ୍ମୀ" ମହାକାବ୍ୟ

କାହାର ରଚନା ?

୪. "ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର" ର ଲେଖକ କିଏ ?
୫. ସାହିତ୍ୟରେ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିଲେ ଇଂଲଣ୍ଡର କେଉଁ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ?

(୨୮ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

ସୁନା ବୋକଟା

ବିକାଶ ଉତ୍ସାହୀଙ୍କର ସୁଦେ ବେଶ୍ କିଛି ଭଲ କମି ଯାଇଥିଲା । ହେଲେ ଅଳସୁଆ ତ ! ଯେଉଁମାନେ ଭାଗରେ ଗୁଣ କରୁଥିଲେ, ସେମାନେ ଯେତକ ଦେଉଥିଲେ, ସେତକରେ ତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । କିଛି କମି ପଡୁଆ ବି ପଡୁଥିଲା ।

“ତମେ ପରା କହୁଥିଲୁ ଫଳ ବଢିବୁ କରବ, ନିଜେ ଗୁଣ କରିବ ? ଆଉ କେବେ ?” ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ମାଧୁରୀ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପଚାରେ ।

“କରନ୍ତି ଯେ, ହେଲେ ସେଥିରେ ଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ ପିବ !” କହେ ବିକାଶ ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟକୁ ନେଇ କେଉଁ ଭଲ କାମରେ ଲାଗାଉଛ ? ଶାର ଦୁଇ ଚିନିଜଣ ଅକର୍ମୀ ଯୁବକଙ୍କ ସହ ଆଉଁଡ଼ା ଦେବାରେ, ନହେଲେ ପଣା ଖେଳିବାରେ, ନହେଲେ ଶୋଇବାରେ ତ ସବୁ ସମୟ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛ ।

ଗୃଷ୍ମରେ ତୁମର ସମୟ ଗଲେ କ’ଣ ହୁଅନ୍ତା ?”

“ଆଜ୍ଞା, କହିଲୁ, ଆମର ଚଳିବାରେ କ’ଣ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଯେ ସେସବୁ କରିବା ଦରକାର ?” ବିକାଶ ଦିନେ ପଚାରିଲା ।

ମାଧୁରୀ ଟିକିଏ ନାରବ ରହି ତା’ପରେ କହିଲା, “ଅସୁବିଧା ଆଜି ହେଉନାହିଁ, କାଲି ହୋଇପାରେ । ତା’ପରେ ଅଳସୁଆ ରହିବା ଗୋଟାଏ ପାପ । ଆଉ...”

“ଆଉ କ’ଣ ?”

“କିଛି ସୁନା ଗହଣା ପିନ୍ଧିବ ବୋଲି ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲି । ସେ ସ୍ବପ୍ନ ସ୍ବପ୍ନରେହିଁ ରହିଯିବ ବୋଲି ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାଣୁଛି ।” ମାଧୁରୀ ଆଖି ଛଲ ଛଲ କରି କହିଲା ।

ବିକାଶ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ବାସ୍ତବିକ ସେ ମାଧୁରୀକୁ ସୁନା ଗହଣା ଗଢ଼ାଇ ଦେବ ବୋଲି

ପ୍ରକଟ ହେଇଥିଲା । ସେ ସୁନା ଗହଣା ପିନ୍ଧିଲେ ପଡ଼ୋଶୀ ମହଲରେ ବିକାଶରହିଁ ସମ୍ମାନ ବଢ଼ିଯାନ୍ତା । “ହଲରେ ରାମ୍, ଟଙ୍କା କେମିତି ଆସିବ କହିଲୁ ?” ବିକାଶ ତା’ର ଜଣେ ବନ୍ଧୁକୁ ପଚାରିଲା ।

“ବେପାର ବଣିଜ କର !” ରାମ୍ କହିଲା ।

“ହେଉ, ସେସବୁ ପାଠରେ କିଏ ପଢ଼ିବ !” ବିକାଶ ତାଙ୍କୁ କହି କହିଲା ।

“ଓ, ତେବେ ଗୌରବ କରୁନୁ ?” ରାମ୍ କହିଲା ଓ ଉଭୟେ ହସିଲେ । କିନ୍ତୁ କଥାଟା ବିକାଶ ମନକୁ ବେଶ୍ ପାଇଲା । ସେହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଧନା ହେବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ସେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଲା ।

ପରଦିନ ସେ ମାଧୁଗୁଳ କହିଲା, “ମୁଁ ଟଙ୍କା ଦୁଇଟି ଯାଉଛି । ଗୁଡ଼ାଏ ଲୋକ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଟଙ୍କା କରଜ କରିଥିଲେ । ବାପାଙ୍କ ଅନ୍ତେ ସେମାନେ ସେ ଟଙ୍କା ଆଉ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି । ଦେଖେ ଯଦି ଆଦାୟ କରି ପାରିବ ।”

ସେ ଗୁଲି ଗୁଲି ଯାଇ ଗୋଟାଏ ହାଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖୁଥାଏ—କିଏ ଧନୀ ଦିଶୁଛି ।

ଅବଶ୍ୟ ତାକୁ ଭୟ ବି ଲାଗୁଥାଏ । ଜୀବନରେ କେବେ ଯେଉଁ କାମ କରିନାହିଁ, ଆଜି ତାହା କରିବାକୁ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ନିଜକୁ ଦମ୍ଭ ଦେଉଥାଏ । “ଆରେ, ମୁଁ କ’ଣ କମ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ ? କେତେଥର କେତେ ଅଜୁଆ ଓ କଠିନ କାମ ହାତକୁ ନେଇ ତ ସଫଳ ହୋଇଛି, ଆଜି ଏ କାମରେ ସଫଳ ନ ହେବ କାହିଁକି ?” ସେ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ ।

ଖୁବ୍ ମୂଲ୍ୟବାନ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥିବା ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କୁ ସେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା । ତାଙ୍କ ପକେଟରେ ବେଶ୍ ମୋଟା ଟଙ୍କାଥିବ ବୋଲି ତା’ର ଧାରଣା ହେଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଦେଖିଲା, ଭଦ୍ରଲୋକ ଆଉ ଜଣେ ଲୋକକୁ କହୁଛନ୍ତି, “ଭାଇ, ତମେ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ଟଙ୍କା ଧାର ଦେଇ ପାରିବ ?” ବିକାଶ ହତାଶ ହୋଇ ତାଙ୍କ ପିଛା ଛାଡ଼ିଲା ।

ଆଉ ଜଣେ ମୋଟା ନିଶୁଆ ଲୋକଙ୍କ ପିନ୍ଧି
ନେଲା ଯେ ସେ ଏମିତି କଟମଟ କରି ଅନାଇଲେ
ସେ ବିକାଶ ଡରିଗଲା ।

ହଠାତ୍ ଚଷାଭଳି ଦିଶୁଥିବା ଜଣେ ଲୋକ
ତା' ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହୁଥିବାର ସେ ଶୁଣିଲା, “ସୁନା
ବୋକଗୁରୁ ସାବଧାନରେ ଧରିବ !”

ସୁନା ବୋକଗୁରୁ ! ଉପରକୁ ଏଡ଼େ ସାଧାରଣ
ଦିଶୁଥିବା ଲୋକେ ପୁଣି ଏଡ଼େ ଧନୀ ହୋଇ
ପାରନ୍ତି ! ବିକାଶ ସେ ଦମ୍ଭତକ ପିନ୍ଧି ନେଲା ।
ସେମାନେ ହାତରୁ ବାହାର ଭରପୁର୍ ଚାଲିଲେ ।
ବିକାଶ ବି ଅନୁସରଣ କଲା ।

ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ନିଜ ଭର
ପିଣ୍ଡାକୁ ଉଠିଲେ, ବିକାଶ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ
ଯାଇ କହିଲା, “ମୁଁ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କାହାକୁ
ଚିହ୍ନେ ନାହିଁ । ଏ ରାତିକ ଆପଣଙ୍କ ଘରେ
ଆଣ୍ଡା ପାଇବ ?”

“ନିଶୁପୁ, ନିଶୁପୁ !” ଗୁଡ଼ସ୍ବାମୀ କହିଲେ ।
ବିକାଶକୁ ସେମାନେ ଗୋଟାଏ କୋଂଗ୍ରାଦେଶାଇ
ଦେଲେ ଓ ରାତିରେ ଭଲ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।
ଖୋଇବାକୁ ଗଲାବେଳେ ବିକାଶ ଶୁଣିଲା, ପାଖ
କୋଂଗ୍ରାରେ ଗୁଡ଼ସ୍ବାମୀ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହୁଥିଲେ,
“ସୁନା ବୋକଗୁ କେଉଁଠି ରଖିଲା ?”

“ଗୌଁକି ଉପରେ !” ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଉତ୍ତର
ଦେଲେ ।

ବିକାଶ ନିଦରେ ନ ଶୋଇ ବଛାଣାରେ
ପଡ଼ିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ରାତି ଆସି

ଅଧାଅଧ ହେଲା, ସେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ନିଜ
କୋଂଗ୍ରାକୁ ବାହାରକୁ ଗଲା ଓ ଅତି
ସନ୍ତୁର୍ଣ୍ଣରେ ପାଖ କୋଂଗ୍ରା ଦ୍ଵାର ଠେଲିଲା ।
ହେବା ଦେଇ ଜନ୍ମ ଆଲୁଅ ପଡ଼ିଥାଏ ।
ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଗୌଁକି ଉପରେ ବୋକଗୁଟି
ଥୁଆ ହୋଇଥିବାର ସେ ଦେଖିଲା ।

ଅତି ସତର୍କ ଭାବରେ ସେ ବୋକଗୁ
ଉଠାଇ ନେଲା । ଅସର୍ପାଟିଏ ତା' ହାତ
ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା । ଅସର୍ପା ଦେଖିଲେ ସେ
ସହଜେ ଚମକୁଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଣି ସେ
ଡରିହରି ରହିଥାଏ । ଫଳରେ ତା' ହାତରୁ
ବୋକଗୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ଓ ଗୋଡ଼ ବାଜି
ଗୌଁକିଟି ଛୁଟିକିଗଲା ।

“ଗୌର! ଗୌର!” ପାଟିକଲେ ଭଦ୍ର ମହଲ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ବକାଶ ଆଡ଼କୁ ହେପଟି ଆସିଲେ ।

“ତମେ ?” ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

ବକାଶର ମୁଣ୍ଡକୁ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ବୁଦ୍ଧି ଆସିଗଲା । ସେ ହସିବାର ଢଳନା କରି କହିଲା, “ମୁଁ ତମମାନଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ସୁନା ବୋକଗୁ ଏମିତି ଖୋଲଖୋଲି ଭାବରେ ରଖନ୍ତି ? ଭାବୁଥିଲି ଏହାକୁ ଲାଗୁଇ ଦେବି । ତମେମାନେ ବହୁତ ଖୋଜାଖୋଜି କଲେ ବାହାର କରି ଦେଇଦେବି । ତା’ହେଲେ ବୁଝିଥାନ୍ତି ଏମିତି ଭାବରେ ସୁନା ବୋକଗୁ ରଖିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ।”

ଚୁଡ଼ସ୍ତ୍ରୀ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ସେଇଆ କୁହ! କାହିଁକି ନା ତମକୁ ଦେଖିଲେ ତମେ ଗୌର ହୋଇପାର ବୋଲି କିଏ କହିବ ଭଲ !

ଶୁଣ, ଏ ବୋକଗୁରେ ସୁନା ନାହିଁ କି ଆମ ଘର ଖୋଲି ତାହା ପକାଇଲେ ବି ତଳେ ସୁନା ମିଳିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଅନ୍ୟର ଜମି ଗୁପ୍ତ କରି କଷ୍ଟରେ ତଳି ଆସିଛୁ । ଗତ ବର୍ଷ ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି କିଣିଲି । ଏଇ ବର୍ଷ ସେଥିରେ ଗୁପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଭଲ ବିଦ୍ଧନ କିଣିଛୁ । ମୁଁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଥିଲି କି ଭଲ ଫସଲ ହେଲେ ସୁନା ଗହଣା ଗଢ଼ାଇ ଦେବି । ଅର୍ଥାତ୍, ଏଥିରେ ଥିବା ଧାନତଳ ସୁନା ପାଇଁ ବିଦ୍ଧନ ! ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ଏହାକୁ ମଜାରେ ସୁନା ବୋକଗୁ ବୋଲି କହୁଥିଲୁ ।”

“ଓ!” ବକାଶ କୌଣସି ମତେ ଅପମାନ ଡୋକି କହିଲା ।

ଭେର ହେବା ମାତ୍ରେ ସେ ଘରମୁହଁ ଚାଲିଲା । ସେହିଦିନଠୁଁ ସେ ଜମିରେ ମନୋ-ନିବେଶ କଲା । ବାସ୍ତବିକ ବର୍ଷ ଦୁଇଟାରେ ତାହା ସୁନା ଥାଳିଆରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

[୧୩]

[ପିଙ୍ଗଳର ଦୁଇ ବଡ଼ଭାଇ ପିଙ୍ଗଳକୁ ଗୋଟାଏ ଜାହାଜର କପ୍ତାନକୁ ବନ୍ଦୀ କରିଦେବା ପରେ ସେ ଘରେ ଜମାକରି ରଖିଥିବା ସୁନା, ହାତ ଲତ୍ୟାଦି ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟି ନେଲେ । କିନ୍ତୁ ଯାଦୁଥଳ କିଏ ନେବ, ସେଇ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଦୁହଁଙ୍କ ଭିତରେ ହେଲ ଗୁପ୍ତ ଝଗଡ଼ା । ଗଜାଙ୍କ ପିତାହାମାନେ ତାଙ୍କୁ ଧରି ନେଲେ ଓ ଗଜା ସେ ଦୁହଁଙ୍କୁ କାଗରୁକ କଲେ । ତେଣେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ କପ୍ତାନର ଜାହାଜ ସହ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜାହାଜର ଯୁଦ୍ଧ ଲଗିଯିବାରୁ କପ୍ତାନ କ୍ରୀତଦାସମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରାଇ ଦେଲା । ତାପରେ—]

କପ୍ତାନର ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ସବୁ ହୋଇ ରହିନାହିଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତେ ଗୁଲମ୍ଙ୍କୁ ମୁକ୍ତି ଦିଆଗଲା । ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ଯୋଦ୍ଧା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୁପ୍ତ ଝଗଡ଼ର ସମୟ । ଆତ୍ମମଣରୁ ଜାହାଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆମ ଜାହାଜକୁ କୌଣସି ଦୁଷ୍ଟ ଜାହାଜ ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଧନୁଜାର ଏବଂ ତରବାଗ ଆତ୍ମମଣ କରୁଛି । ଆମେ ଯଦି ହାରିଯିବା, ମଧ୍ୟ ଦିଆଗଲା । କପ୍ତାନ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତେବେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାରା ଜୀବନ ଗୁଲମ ବନି କରି କହିଲା, “ଶୁଣ, ତମେମାନେ ଆଜି ଗୁଲମ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯଦି ଜିତିଯିବା, ତେବେ

“ଜଳମାମୁଁ”

ଦେଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ସୁଯୋଗ ଦେଲି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ଭିତରେ ଓ ଆମ ଭିତରେ
କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ ।” ଏହା କହି
କପ୍ତାନ ତା’ ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଜାହାଜର ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ
ଗୁଲିଗଲା ।

କପ୍ତାନ ଗୁଲିଯିବା ମାତ୍ରେ ଗୁଲମମାନେ
ନିଜ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ ।
ସେମାନଙ୍କୁ ପଶୁଠାରୁ ବଳି ସ୍ଥାନ ଅବସ୍ଥାରେ
ରଖାଯାଇଥିଲା । ହଠାତ୍ ମୁକ୍ତ ପାଇ ଓ
ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ
ସେମାନେ ପୁଲକିତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ
ସେମାନଙ୍କର ଏ ସ୍ବାଧୀନତା କେତେ ସମୟ
ରହିବ? ତାହାହିଁ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ ମନରେ
ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ପ୍ରସ୍ତୁତ ତ? ସମ୍ମୁଖ ଯୁଦ୍ଧରେ ଇତାପତ
ହେଉ ବା ମୁହଁ ହେଉ, ସେଥିରେ ଗୌରବ
ଅଛି ।” କପ୍ତାନ ଲେଉଟି ଆସି ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ପୁଣି କହିଲା ।

କପ୍ତାନର ଏ ବକ୍ତୃତା ଉପରେ ଗୁଲମ-
ମାନଙ୍କର ବିଶ୍ବାସ ହେଲା ନାହିଁ । କପ୍ତାନ
ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କିପରି ଫୁର ବ୍ୟବହାର
କରିଥିଲା, ସେକଥା ସେମାନେ ଭୁଲି ନଥାନ୍ତି ।

ପିଙ୍ଗଳ ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ନିଜ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିନେଲା । ସେ ଅନ୍ୟ
ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଭାଇମାନେ !

ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା କରିବା ।
ସାରା ଜୀବନ ଗୁଲମ ବନି ରହିବା ଅପେକ୍ଷା
ବରଂ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ହେଲେବ ସ୍ବାଧୀନ
ଭାବରେ ଜୀବନ ଧାରଣ ଶ୍ରେୟସ୍କର । ତେଣୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ତମମାନଙ୍କୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଲଢ଼େଇ
କରିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରାଣ ଗଲେ କିଛି ଯାଏ
ଆସେ ନାହିଁ । ସମ୍ମୁଖ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯିଏ ମରେ,
ସିଏ ସ୍ବର୍ଗକୁ ଯାଏ । ଏକଥା ମନେ ରଖିଥିବ ।
ତେବେ ଆମକୁ ମରିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ।
ଆମର ଜରୁର ବିଜୟ ହେବ ।”

କପ୍ତାନ ଏତକ କହି ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ
ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲା ।
“ଦେଖିଲ ତ? ତମକୁ ତମ ବୀରର

ଜାହାଜ ଏକ ଜାହାଜ, ତେଣୁ ଆମେ
 ସମସ୍ତେ ମିଳି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ପକ୍ଷ ହାତରେ
 ତ ଆମର ଲାଲ କ'ଣ ହେବ ? ଆମକୁ ଏ
 କପାଳ ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଲମ କରି ଡଙ୍ଗା କଣ୍ଟା ଦେବା ।
 ତେଣୁ ଆମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଇଟି କାମରେ
 ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କପାଳ ଓ
 ତା'ର ଅନୁବରମାନଙ୍କୁ ହଟାଇବାକୁ ହେବ;
 ତା'ପରେ ବାହାର ଶତ୍ରୁ କବଳରୁ ଜାହାଜକୁ
 ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରଥମେ ଜାହାଜ
 ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ଆମର ଶତ୍ରୁ ଶତ୍ରୁ
 କରିଦେଲେ ତା'ପରେ ଆଉ କପାଳ
 ବନ୍ଧୁକରେ କିଛି କରିହେବ ନାହିଁ । କ'ଣ
 କହୁଛ ?”

ସବୁ ବନ୍ଦୀମାନେ ପିଙ୍ଗଳ କଥାରେ ଏକମତ
 ହେଲେ ଓ କପାଳ ସହୃଦ ସୂକ୍ଷ୍ମ କରିବାକୁ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ପିଙ୍ଗଳକୁ ସେମାନେ ନେତା
 ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କଲେ ।

“ଗୁଲ୍, କପାଳ ଓ ତା' ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖି-
 ନେବା ଗୁଲ୍ !” ଶତ୍ରୁ କର ପିଙ୍ଗଳ
 କହିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁଲମମାନେ କପାଳ
 ଓ ତା' ଲୋକଙ୍କ ଉପରକୁ ଡାମ୍ପି ପଡ଼ିଲେ ।

ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ହେବ ବୋଲି କପାଳ
 ସ୍ୱପ୍ନରେ ମଧ୍ୟ ଭାବି ନଥିଲା । ତେଣେ ଆହମଶ-
 କାଶ ଜାହାଜଠାରୁ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ
 ହଠାତ୍ ନିଜ ଜାହାଜ ଉପରେ ପ୍ରବଳ ଶତ୍ରୁର
 ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା !

“ଆରେ, ଆରେ, ଜାହାଜରେ ତ
 ବିଦ୍ରୋହ ହେଲାଣି ! କିଏ କୁଆଡ଼େ ଅଛ,
 ପ୍ରଥମେ ଏ ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ ଖମ୍ପେ କର !”
 କପାଳ ଚିତ୍କାର କରି ନିଜ ଲୋକଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଦେଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ
 ନିଜେ ଆହମଶ ମଧ୍ୟ କଲା । ତା'ର ଶୀଘ୍ର
 ଅସୀଗୁଳନାରେ ତନିଜଣ ଗୁଲମ ଟଳ
 ପଡ଼ିଲେ । ଅନ୍ୟ ଗୁଲମମାନେ ଭୀଷଣ
 ହେଲେ ।

କପାଳ ଗୋଟାଏ ରକ୍ଷସ ଭଳି ଦିଶୁଥାଏ ।
 ଗୁଲମମାନେ ତାକୁ ଆହମଶ କରିବାର ସାହସ
 କରିବେ, ଏହା ସେ ସନ୍ଦ୍ୟ କରିପାରୁ ନଥାଏ ।
 ସେ ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ ଖାଲି ନିର୍ଯ୍ୟାସ ଭାବରେ

ନୁହେଁ, ଘଣ୍ଟା ସହକାରେ ମାରୁଥାଏ ।
ମୃତଦେହ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଡ଼ରେ ଠେଲି
ଦେଉଥାଏ ।

ପିଙ୍ଗଳ ପ୍ରତ୍ୟେ ଦୁକାର ଦେଇ କପ୍ତାନ
ଆଡ଼େ ମାଡ଼ ଆସିଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଭାଇମାନେ,
ବର୍ତ୍ତମାନ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଲେ ସବୁଜାଣ
ହେବ । ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ସମସ୍ତ ଜମ ପ୍ରାଣ
ନେବ । ତେଣୁ ପ୍ରାଣମୁକ୍ତି ଲାଭ !”

ପିଙ୍ଗଳର ଏ ଚେତାବନୀ କାମ ଦେଲା ।
ଗୁଲମମାନେ ସାହସ ସଞ୍ଚିବୁ କରି କପ୍ତାନର
ଲେକମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ପିଙ୍ଗଳ
ନିର୍ଭୟରେ କପ୍ତାନକୁ ଆସନ ଦେଇ ତା’
ସାମନାରେ ଛୁଡ଼ା ହେଲା ।

କପ୍ତାନର ମୁହଁରେ ଆଜିକି ଫୁଟି ଉଠିଲା ।
ଏକ ଅନ୍ୟ ଜାହାଜ ଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବାର
ପିଙ୍ଗଳକୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା ।

କପ୍ତାନର ଅସୀ ଗୁଲମ ତଥା ତାଙ୍କର
ଦେଖି ପିଙ୍ଗଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ସେ ବୁଝି
ପାରିଲା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଯୁଦ୍ଧରେ କପ୍ତାନକୁ
ହରାଇବା ସହଜ ନୁହେଁ । ସେ କେନ୍ଦୁ ହଠାତ୍
କପ୍ତାନ ସାମନାରୁ ହଟିଗଲା । କପ୍ତାନ ତା’
ଆଡ଼େ ଝପଟ ଆସିବା ବେଳେ ଗୋଡ଼ରେ
ଶକ୍ତି ଏ ଦଉଡ଼ି ଛଦି ଯିବାରୁ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।
ପିଙ୍ଗଳ ଦେଖିଲା ଏହା ଫୁର୍ତ୍ତେ ସୁଯୋଗ । ସେ
ବୁଲିପଡ଼ି ଚରବାସ ଦ୍ଵାରା କପ୍ତାନକୁ ଆଘାତ
କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । କପ୍ତାନ ଚେ-
କରି ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ଫଳରେ ପିଙ୍ଗଳର ଚରବାସ

ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଓ ଦୁଇଶତ୍ରୁ ହୋଇଗଲା ।

କପ୍ତାନ ବିକଟ ଅଛନ୍ତାସ୍ୟ କଲା ।

“ଆରେ ଗୁଲମ ଟୋକା ! ତୁ ଭାବିଥିଲୁ ବିଦ୍ରୋହ କରିବା ବଡ଼ ସହଜ ! କେଡ଼େ ସହଜ ଅନ୍ୟ ଗୁଲମମାନଙ୍କୁ ମତେଇ ଦେଲା ! କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କ’ଣ ହେବ ? ମୋ ହାତରେ ମରିବୁ । ତା’ପରେ ? ନେତାଙ୍କ ବିନା ଅନ୍ୟ ଗୁଲମମାନେ କରିବେ କ’ଣ ? ହାଃ ହାଃ ! ସେମାନେ ବି ମରିବେ । ନେତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଜଣେ ଜଣେ ପୃଥ୍ବୀରୁ ବଦାୟ ନେବେ !”

କପ୍ତାନ ପିଙ୍ଗଲର ଚରବାସ୍ତ୍ର ଭାଙ୍ଗିଯିବାରୁ ଏଡ଼େ ଖୁସି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ପିଙ୍ଗଲ କ’ଣ କରୁଛି ସେଆଡ଼େ ତା’ର ଦୃଷ୍ଟି ନଥିଲା ।

ପିଙ୍ଗଲ ଏଣେତେଣେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା, ହଠାତ୍ ଅନ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଚରବାସ୍ତ୍ର ସହଜ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଗୁଲମମାନେ ସେତେବେଳେ କପ୍ତାନର ଅନୁଚେମାନଙ୍କ ସହ ଘମାଘୋଟ ଲଢ଼ୁଥାନ୍ତି ।

ପିଙ୍ଗଲ ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା ମୋଟା ଦଉଡ଼ି ଶକ୍ତିକ ଉଠାଇ ନେଇ ତାହାର ଗୋଟାଏ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଫାସ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ତାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରି ରଖିଲା । ହୋଧାନ୍ତି କପ୍ତାନ୍ ଯେମିତି ଟକ୍କର ପାଖକୁ ଆସିଛି, ସେମିତି ପିଙ୍ଗଲ ତା ବେଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଫାସଟି ଫୋପାଡ଼ିଲା । ଫାସ ଯାଇ ତା’ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ଗଲିଯାଇ ବେକରେ ଲଟିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପିଙ୍ଗଲ ପଛମୁହଁ ବୁଲିଯିବ ଦଉଡ଼ି ଟାଣି ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଜାହାଜର ଲୋକେ ବୁଝି ଯାଇଥିଲେ ଯେ ଏ ଜାହାଜରେ କିଛି ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ତେଣୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାରୁ ଛାନ୍ଦ ହୋଇ ଥରେ ଥରେ ନିଜ ଜାହାଜ ଏ ଜାହାଜ ପାଖକୁ ନେଇ ଆସୁଥିଲେ ।

ପିଙ୍ଗଳ ଆଗରେ ଦେଖାଦେଲା ନୁଆ ସମସ୍ୟା । ସେ ଶତ୍ରୁ ଜାହାଜ ସହିତ ଲଢ଼ିବ ନା ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବ ? ଆତ୍ମ-ସମର୍ପଣ କଲେ ଧୂର୍ଣ୍ଣ ସେମାନଙ୍କ ଗୁଲମ ବନ୍ଦ ରହିବାରୁ ପଡ଼ିପାରେ । ଯୁଦ୍ଧ କଲେ ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ପରସ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ । ଯାହାହେଉ, ସେ କପ୍ତାନର ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ଯଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ଜାହାଜରେ କେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଠିକ୍‌ରୁ ବୋଧ ହେଲା । ଦେଖିଲା, ଲୋକ ବାସ୍ତବିକ ବହୁତ ।

ଯୁଦ୍ଧ ନିକଟ ସମ୍ଭବ ସୂଚନା ଦେଇ ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ଏଡ଼ାଇ ଯିବା ସମ୍ଭବ ହେବ, ତାହାହିଁ ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତମ ହେବ ବୋଲି ପିଙ୍ଗଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କଲା । ତା' ନାକେ'ଣରେ ଗୁଲମମାନେ ଜାହାଜର ମାୟୁଲ୍ ଉପରେ ଧଳ ପତାକା ଉଡ଼ାଇ ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ଜାହାଜରୁ ଜଣେ ଧୂଳି ଚୁଣାଗଲା ।

ପିଙ୍ଗଳ ମୁହଁରେ ଚୁକା ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି କହିଲା, “ଭାଇମାନେ, ପ୍ରଥମେ ଏ ଜାହାଜ ତରଫରୁ ଆପଣଙ୍କ ଜାହାଜ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମ

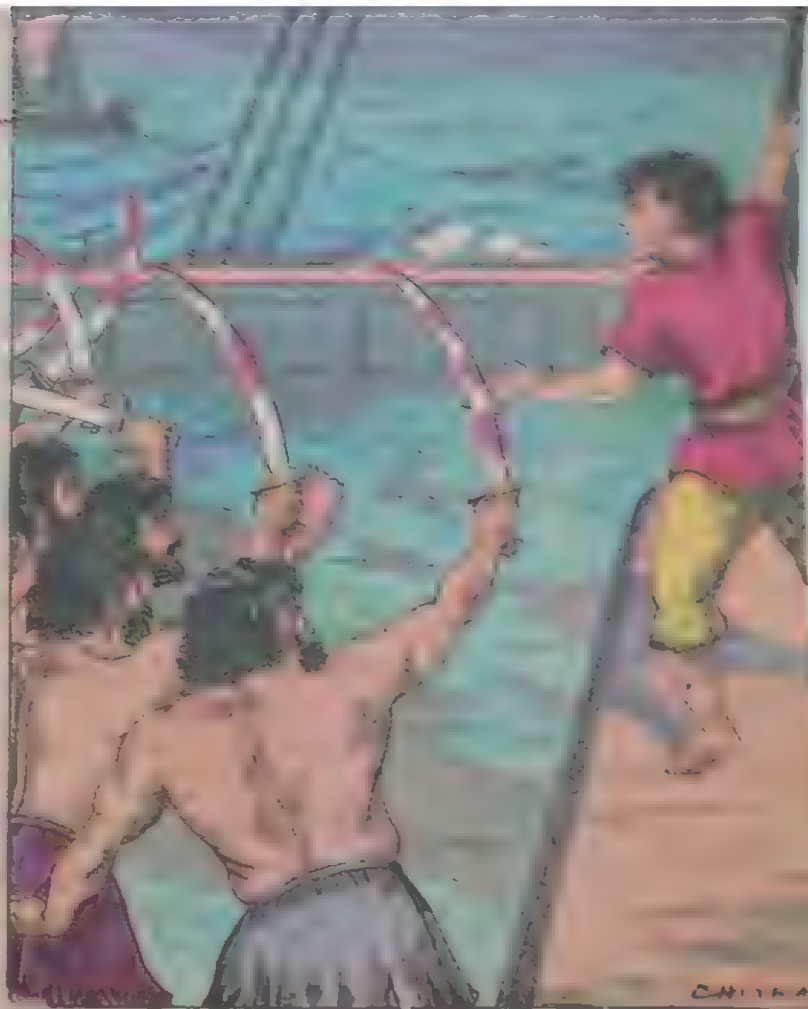
କରି ଗଛ ଭଳି କପ୍ତାନ ତଳେ କରୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ତରବାସୀ ଦ୍ଵାରା ସେ ଦଉଡ଼ି କାଟିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଦୁଇଜଣ ଗୁଲମ ତାହା ଦେଖି ପକାଇ ତା' ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ କପ୍ତାନ ଇହଲୀଳ ସାଜ କଲା ।

ଏଣେ କପ୍ତାନ ସହ ଯୁଦ୍ଧବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଇ ଜାହାଜର ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ କ'ଣ ହେଉଛି, ପିଙ୍ଗଳ ସେକଥା ଜାଣି ନଥିଲା । ଏଥର ସେ ସେଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଲା । ଦେଖିଲା, କପ୍ତାନର ଦୃଷ୍ଟି ଅନୁଚରମାନେ ସମସ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ ବା ବନ୍ଦୀ ହେଲେଣି । ତେଣେ ଅନ୍ୟ

ହୋଇଥିଲା, ତାହା ସହ ଆମର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ଆମକୁ ଏ ଜାହାଜର ଦୁଷ୍ଟ କପ୍ରାନ୍ ବନ୍ଦୀ କରି କୁଆଡ଼େ ବନ୍ଦ କରିଦେବ ବୋଲି ନେଇ ଯାଉଥିଲା । ଆମେ ମେ ଦୁଷ୍ଟ ଓ ତା' ଅନୁଚରମାନଙ୍କ କବଳରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲୁଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଏ ଜାହାଜକୁ କୌଣସି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଦେଶକୁ ନେଇଯିବା । ସେଠାରୁ ଆମେ ଯିଏ ଯାହା ଯରକୁ ଲେଉଟି ଯିବା । ଆପଣ ଆମକୁ ମିଶ୍ର ରୂପେ ଦେଖନ୍ତୁ ଓ ନିଜ ବାଟରେ ଯାଆନ୍ତୁ ।”

ପିଙ୍ଗଳର ବାହୁ ପାଇବା ପରେ ସେ ଜାହାଜ ଭିତରେ କିଛି ଆଲୋଚନା ହେଉଥିବାର ଜଣା ପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ ସବୁ ଭୁପ୍‌ଭୁପ୍ ହୋଇଗଲା ଏବଂ କର୍କଶ କଣ୍ଠରେ କେହି ଜଣେ କହିଲା, “ତମେମାନେ ଗୁଲମ୍ । ସ୍ବାଧୀନ ଭାବରେ ଗୋଟାଏ ଜାହାଜ ଧରି ଯୁଆଡ଼େ ଇଚ୍ଛା ସିଆଡ଼େ ଗୁଲିଯିବାର ଅଧିକାର ତମର ଆସିଲା କୁଆଡୁ? ତମେମାନେ ତମ କପ୍ରାନ୍ ଓ ତା' ଲୋକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରି ଭ୍ରାସଣ ଅପରାଧ କରିଛ । ଆଜି ତମେ ଗୁଲମମାନେ ଯାହା କଲ, କାଲି ଆମ ଜାହାଜର ଗୁଲମମାନେ ଯଦି ସେଇଆ କରିବେ? ନା, ତମମାନଙ୍କୁ ଗୁଳି ଦିଆଯାଇ ମାରିବ ନାହିଁ । ଭୁପ୍‌ଭୁପ୍ ଆମୂଷମର୍ପଣ କର ।”

ପିଙ୍ଗଳ ସଜସ୍ତ୍ର ହେଲା । ସେ ବୁଝିଲା ଯେ ସେ ଜାହାଜ ବି ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ ଜାହାଜ ।

ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନତା ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ଅର୍ଥ ପୁଣି ଗୁଲମ୍ ବନିଯିବା ।

ସେ ତା' ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ଅବସ୍ଥା ବୁଝାଇଦେଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତରରେ କହିଲେ କି ସେମାନେ ଲଢ଼େଇ କରି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଦସ୍ୟୁ ଦଳର ଗୁଲମ ବନି ଆଜାବନ କଷ୍ଟ ଓ ଲଞ୍ଜନା ପାଇବା ଅପେକ୍ଷା ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଦ୍ଧ କରି, ନ ପାରିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ମରିବା ଭଲ ।

ପିଙ୍ଗଳ ସେମାନଙ୍କ ସହ ଏକମତ ହେଲା । ସଂଖ୍ୟାରେ ତା' ଲୋକ କମ । ତେଣୁ ତାତାହାତ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଦୁରରୁ ଡାର ବର୍ଷା କରି

ଯେତେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ରଖାଯାଇ ପାରେ, ସେତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଲ ବୋଲି ସେ ବିଚାର କଲ ।

ଧଳା ପତାକା ଶସାଇ ଅଣାଗଲା ଓ ଜାର ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପିଙ୍ଗଲର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଝମେ ଅନୁଚରମାନେ ଜାହାଜକୁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଦୂରେଇ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଶତ୍ରୁ ଜାହାଜ ଗତି ବଦାଇ ସେମାନଙ୍କ ଜାହାଜ ପାଖକୁ ଭିଡ଼ି ହୋଇ ଆସିଲା । ପିଙ୍ଗଲ ବୁଝିଲା ଯେ ମୁହଁମୁହଁ ଲଢ଼େଇ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ ।

ହଠାତ୍ ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟାଏ ଧାରଣା ଆସିଲା : ଯଦି ମରିବାକୁ ହେବ, ତେବେ କୌଣସି ଦୁଃସାହସିକ କାମ କରି ମରିବା ନାହିଁ କାହିଁକି ? ଏହା ଭାବି ସେ ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଭୟ ନାହିଁ । ଆମର ଦୃଢ଼ତା ବିଜୟ ହେବ, ନହେଲେ ଗରଜନୋଟିଏ ମୃତ୍ୟୁ ହେବ । ଗୋଟାଏ

କାମ କର । ଆମ ଜାହାଜକୁ ଯେତେ ପ୍ରବଳ ଗତିରେ ସମ୍ଭବ ସେତେ ପ୍ରବଳ ଗତିରେ ନେଇ ଶତ୍ରୁ ଜାହାଜ ଦେହରେ ଧକ୍କା ଦିଅ ।”

ସମସ୍ତେ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ପିଙ୍ଗଲର ଜାହାଜ ହଠାତ୍ ଗତି ବଦାଇ ଅଗ୍ରସର ହେବାର ଦେଖି ଦ୍ଵୟ ଜାହାଜର ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ତା'ପରେ ଏମାନଙ୍କ ମତ୍ତଲବ ବୁଝିପାରି ଆତଙ୍କରେ କୋଳହଳ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଜାହାଜ ଦୂରେଇ ନେବା ପାଇଁ ସମୟ ନଥିଲା । ବଜ୍ର ଧ୍ଵନି ଭଳି ଶବ୍ଦ ସହକାରେ ପିଙ୍ଗଲର ଜାହାଜ ସେମାନଙ୍କୁ ଧକ୍କା ଦେଲା । ଆକାଶ ପବନରେ ପ୍ରତିଧ୍ଵନିତ ହେଲା ଆର୍ତ୍ତରବ । ପିଙ୍ଗଲ ନିଜେ ସେ ପ୍ରତୀକ୍ଷ କମ୍ପାନରେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଛୁଟିକି ପଡ଼ିଲା—ସତେ ଅବା କେନ୍ଦ୍ର ତାକୁ ଉପରକୁ ଟେକି ଅଥଳ ପାଣି ଭିତରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା ! (ହମଖ)

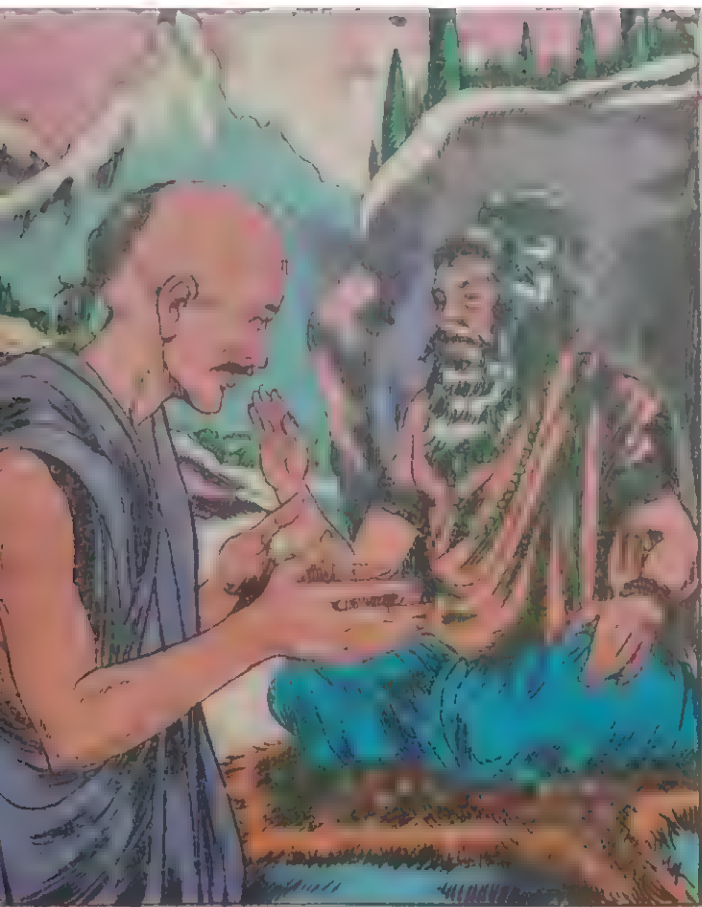

ସିଦ୍ଧି ଓ ବୃଦ୍ଧି

ମିଳି ଚେକିଥାଏ । ଶୁଦ୍ଧକୁ ଶୁଦ୍ଧ ବଢ଼ି
ବଢ଼ିଥାଏ । ଚେକିଥିବା ମଞ୍ଚରେ
ମଞ୍ଚରେ ଶୁଦ୍ଧିଥାଏ ଶାନ୍ତି ପଦକୁ ଚେକି
ଥୋ ଅବଶିଷ୍ଟ ମଞ୍ଚ ଅବଶିଷ୍ଟ । ଭଲ ଭଲ
ବିଜ୍ଞାନ ଅନୁସାରେ ଦେଖିବାକୁ ଥାଏ ଉପାଦାନ
ସୃଷ୍ଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରଜା ବିଦ୍ୟାଳୟ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବେଳେ
ବୋଧ ନ କରି ପୁନଃ ଚେକି ଚେକି କଲେ
ଓ ଚେକିକୁ ଉଚ୍ଚର ଆସିଲେ । ତା'ପରେ
ଚେକିକୁ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶୁଦ୍ଧି ଶୁଦ୍ଧି
ଅବଶିଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମଧ୍ୟ
ଶବ୍ଦରେ ବେଳାଳ କହିଲା, “ରଜା! ତମେ
କେଉଁ ମିଛ ଲଭ ଆଶାରେ ଏ କଠିନ କାମ
ହାତକୁ ନେଇଛ ଜାଣିନା । ଜାଣିରଖ,
ମଲ୍ଲକଲରେ ସିଦ୍ଧି ଲଭ ଯେ ସବୁଦିନ
ମଙ୍ଗଳକର, ସେକଥା ନୁହେଁ । ତମକୁ

ବେଳାଳ କଥା

ଓ ଉପାଧରେ ଭୂଷିତ ହେଉଛନ୍ତି ।

ବେଳେ ତାଙ୍କ ଶୋଭା ବଡ଼ ଯାଉଥିଲା

ସୁରଶର୍ମାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର କୃଷ୍ଣଶର୍ମା ମଧ୍ୟ ମନଯୋଗ ସହକାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଜଣେ କୃତ୍ତା ପଣ୍ଡିତ ରୂପେ ବେଦ-ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ତେଣିକି ସେ ପିତାଙ୍କ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସୁରଶର୍ମା ଦେଖିଲେ, ଧୂତସହଚର ଓ ଶେଷରେ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇବା କଥା, କୃଷ୍ଣଶର୍ମା ତାହା ସୁରକ୍ଷିତ ରୂପେ ତୁଲାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ସେ ନିଜେ କିଛି ସମୟ ନିମନ୍ତେ ବାହାରକୁ ଗଲେ ପରିବାରର କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ ।

ସେ ଶୀର୍ଷଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି କହି ଘରୁ ବାହାରିଗଲେ ଓ କିଛିଦିନ ପରେ ହିମାଳୟ ପର୍ବତଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସାହସ ସଞ୍ଚୟ କରି ସେ ପ୍ରାୟ ମାସେକାଳ ପର୍ବତର ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳମାନ ବୁଲୁବୁଲ କରି ଦିନେ ଜଣେ ସିଦ୍ଧ ଯୋଗୀଙ୍କର ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ ।

ସୁରଶର୍ମା ସେ ଯୋଗୀଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ତାଙ୍କର ସେବା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କେତେ-ମାସ ବଢ଼ିଗଲା । ଦିନେ ଯୋଗୀ କହିଲେ, “ବ୍ରାହ୍ମଣ ! ତମର ଉତ୍ତମସ୍ୱାଦ ରହୁଛି । ତମେ ଯେ ବୈରାଗ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ତାହା ଛାଡ଼ି ଆସିଛ, ମୋର ସେପରି ମନେ ହେଉ ନାହିଁ । କୌଣସି କାମନା ନେଇ ଆସିଛ । ବରଂ ମୁଁ

ଗୋଟାଏ ଘଟଣା କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମସ୍ତର ଲଭବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲା: ବୈଶାଳୀ ନଗରରେ ସୁରଶର୍ମା ନାମକ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲେ । ସେ ପୁରୋହିତ କାମ କରି ସୁରକ୍ଷାରୁରେ ତଳ ଯାଉଥିଲେ । ସାଧାରଣ ପୁରୋହିତମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ତାଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନରେ ବହୁତ ଅଧିକ ପାରଦର୍ଶିତା ଥିଲା । ନିଜ ଜ୍ଞାନଗାରମା ତୁଳନାରେ ସେ ଯେପରି ସମ୍ମାନ ପାଇବା କଥା, ସେପରି ପାଉ ନଥିବାରୁ ମନେ ମନେ ତାଙ୍କର ଶୋଭା ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଦେଖୁଥିଲେ ରାଜଦରବାରରେ ଥିବା ପଣ୍ଡିତ, ଜ୍ୟୋତିଷ ଓ ପୁରୋହିତମାନେ ନାନା ପୁରସ୍କାର

ତମକୁ କିଛି ବ୍ୟାଧି ଶିଖାଇ ଦେଉଛି, କିନ୍ତୁ
ଦ୍ଵାରା ତମର କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ତମେ
ସବୁକୁ ଫେରିଯାଅ ।”

“ମହାଶୟୀ! ଆପଣ ମୋ ମନକଥା ବୁଝି
ପାରୁଛନ୍ତି । ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଆଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ
ପାଇଁ ମୋର କାମନା ଅଛି । ମୋତେ ଏପରି
କିଛି ସିଦ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସେ କାମନା
ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।” ସୁରଶର୍ମା କରଯୋଡ଼ ହୋଇ
କହିଲେ ।

“ବାହୁଣୀ! ତମେ ସେଭଳି କାମନା ଜୟ
କରି ପାରିଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ସେ
ଯାହାହେଉ, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦ ଶିଖାଇ
ଦେଉଛି । ମରୁତ ବେଳେ ସେ ମନ୍ଦ ପଦ୍ମ
ବର୍ଷା କରାଇ ପାରିବ; ଯଥେଷ୍ଟ ବର୍ଷା
ହୋଇଯିବା ପରେ ପୁଣି ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ବ କରି
ପାରିବ । ଏହା ତମକୁ ବଳେ ବଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଓ ଆଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଆଣିଦେବ । କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ!
ଲେଉଟର ବଗିଚାରେ ହୋଇ ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତି
ପ୍ରତି ଅନ୍ଧ ହେବ ନାହିଁ !”

ବାହୁଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣି ହୋଇଗଲେ । ସେ
କହିଲେ, “ଆପଣ ତ ସବୁ ବୁଝି ପାରୁଛନ୍ତି ।
ଆପଣଙ୍କୁ ବା କ’ଣ କହିବି? ମୋତେ ସେଭଳି
କିଛି ମନ୍ଦ ଶିଖାଇଦେଲେ ମୁଁ ଆଜୀବନ
କୃତଜ୍ଞ ରହିବି ।”

“ବେଶ୍ । କିନ୍ତୁ ମୋ ସତର୍କବାଣୀ
ଭୁଲିଗଲେ ତଳିବ ନାହିଁ । ଲେଉଟା ହେଲେ

କଥା ସରିଲା!” ଯୋଗୀ ଆଉ ଥରେ
କହିଦେଲେ ।

ଏହା କହି ଯୋଗୀ ମନ୍ଦ ଶିଖାଇଦେଲେ ।

ସୁରଶର୍ମା ଅନେକଦିନ ପରେ ଘରକୁ ଫେରି
ଆସି ଦେଖନ୍ତି ତ ତାଙ୍କର ରାଜ୍ୟରେହିଁ ମରୁତ
ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ କଥା ଶୁଣି
ଅନେକ ପ୍ରକାର ପୂଜାନୁଷ୍ଠାନ କଲେଣି,
କିନ୍ତୁ ବର୍ଷା ହେଉନାହିଁ । କେହି କୌଣସି
ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ବର୍ଷା କରାଇଦେଇ
ପାରିଲେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଚ୍ଛୁର ସୁରସ୍ଥାର ଦେବେ
ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି !

ସୁରଶର୍ମା କୃଷ୍ଣଶର୍ମାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ !
ମୁଁ ଏପରି ମନ୍ଦ ଶିଖି ଆସିଛି ଯାହା ଦ୍ଵାରା

ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ ବର୍ଷା କରାଇଦେଇ ପାରିବ ।
ତୁ ବ ମନ୍ତ୍ରଟି ଶିଖି ନେ । ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ
ମୁହଁ କରି ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହୋଇ
ଚଳିଥର ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଲେ ବର୍ଷା ହେବ । ପୁଣି
ଏକା ପକ୍ଷରେ ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ବ ହୋଇଯିବ ।”

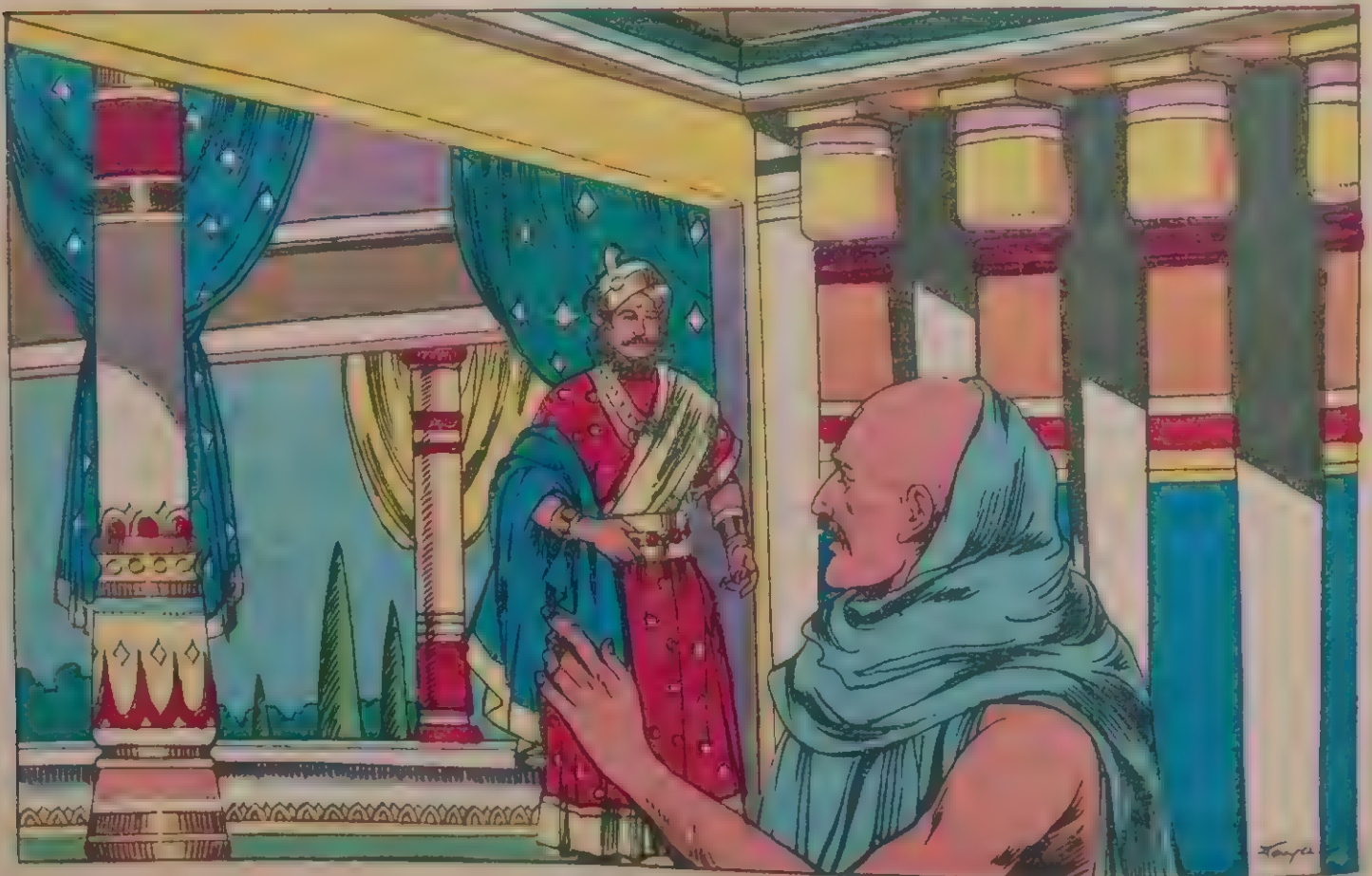
ପୁରୁଣୀ ମନ୍ତ୍ରଟି ପୁଅକୁ ଶିଖାଇ ଦେବା
ମାତ୍ରେ ପୁଅ କହିଲେ, “ବାପା, ଆଉ ବିଳମ୍ବ
କାହିଁକି? ଯଥାବିଧି ଠିଆ ହୋଇ ମନ୍ତ୍ରପାଠ
କରି ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କୁ ମରୁଡ଼ର କରାଳକବଳରୁ
ରକ୍ଷା କର !”

“ତୁ ଏମିତି ନିବୋଧ ଭଲ କ’ଣ କଥା
କହୁଛୁ? ମୁଁ ଏଠି ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ବର୍ଷା କରାଇ-
ଦେଲେ ରାଜା ଏ କାମ ମୋ ଦ୍ଵାରା ହେଲ
ବୋଲି କପରି ଜାଣିବେ? ରାଜ୍ୟର ସିନା

ହତ ହୋଇଯିବ, ଆମର କ’ଣ ଲାଭ ହେବ ?
ରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବର୍ଷା କରାଇଲେ ସିନା
ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ !”

ଏହା କହି ପୁରୁଣୀ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ସେ ବର୍ଷା କରାଇଦେଇ ପାରିବେ
ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ରାଜା ଯେ ତାଙ୍କୁ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଶ୍ଵାସ କଲେ, ତାହା ନୁହେଁ,
ତେବେ କହିଲେ, “ମହାଦେଈ, ଆପଣ ଯଦି
ସେଭଳି ଅଲୌକିକ ଘଟଣା ଘଟାଇ ପାରିବେ,
ତେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦଶସହସ୍ର ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା
ପୁରସ୍କାର ଦେବି । ପୁଣି ଦରବାରରେ ବିଶେଷ
ସମ୍ମାନ ବି ଦିଆଯିବ ।”

“ବେଶ୍ । ମୁଁ ଘଣ୍ଟାକ ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କୁ
ମୋ କୃତଜ୍ଞ ଦେଖାଇବି ।” ଏହା କହି

ସୁରଶର୍ମା ନଗର ବାହାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମନ୍ଦିର ପାଖକୁ ଗଲେ । ତାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାବନ କଲେ ରାଜାଙ୍କର ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ।

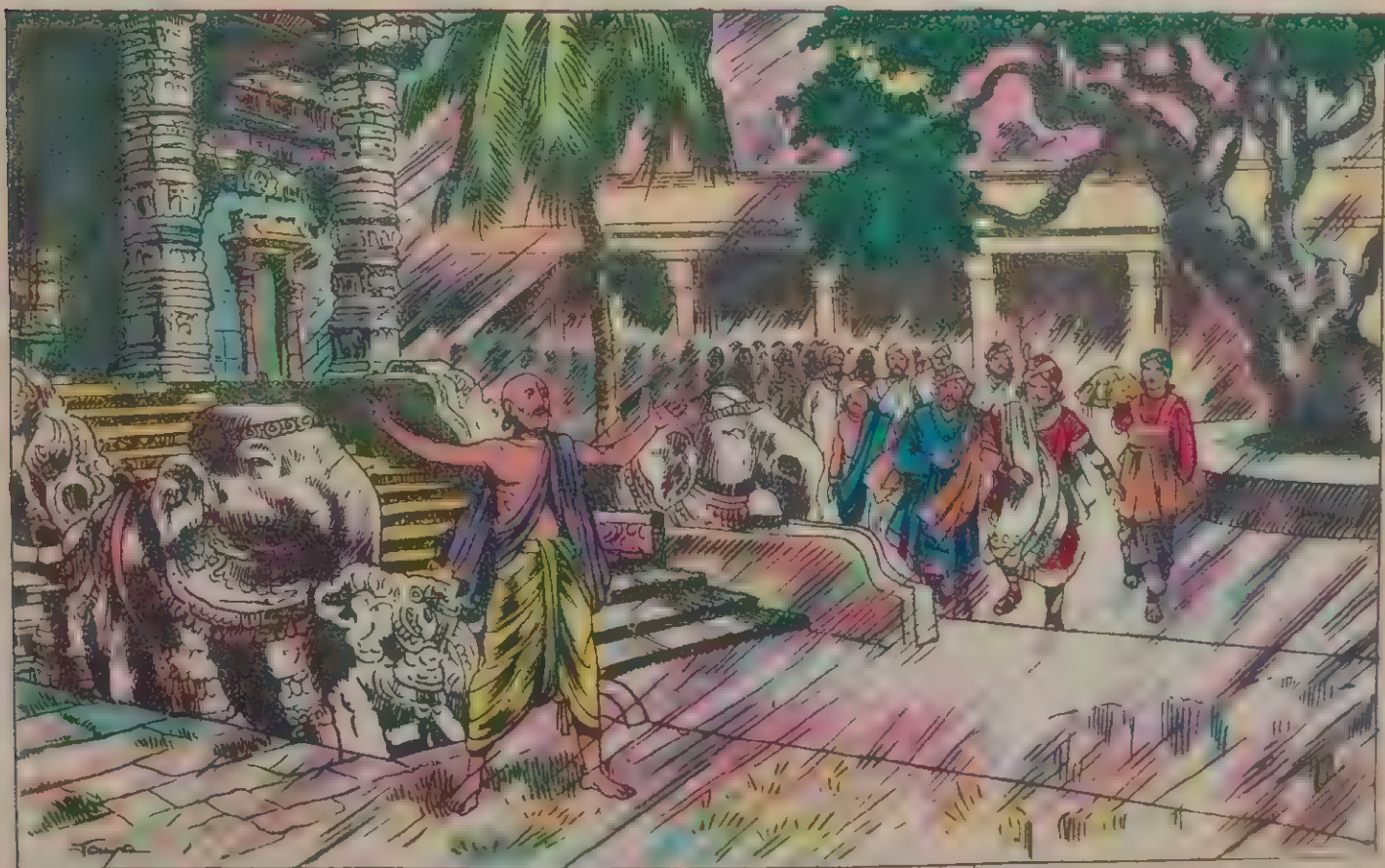
ମନ୍ଦିର ପାଖରେ ଥିବା ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ସ୍ନାନ କରି ସୁରଶର୍ମା ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ରେ ଛୁଟାଇ ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ ମୁହଁ କରି ଜନଥର ମଧ୍ୟ ବୋଲିବା ମାତ୍ରେ ଆକାଶ ଘନ ମେଘମାଳରେ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହେବାର ଦେଖାଗଲା । ପରେ ପରେ ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଅମାତ୍ୟ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନଗରର ଲୋକେ ରାସ୍ତାକୁ ବାହାର ଆସି ଆନନ୍ଦରେ ବର୍ଷାରେ ଭିଜୁଥାନ୍ତି । ରାଜା ଓ ପାତ୍ର ମିତ୍ର ବି ରାସ୍ତାକୁ ବାହାର ଆସିଲେ । ଅମାତ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମନ୍ଦିର

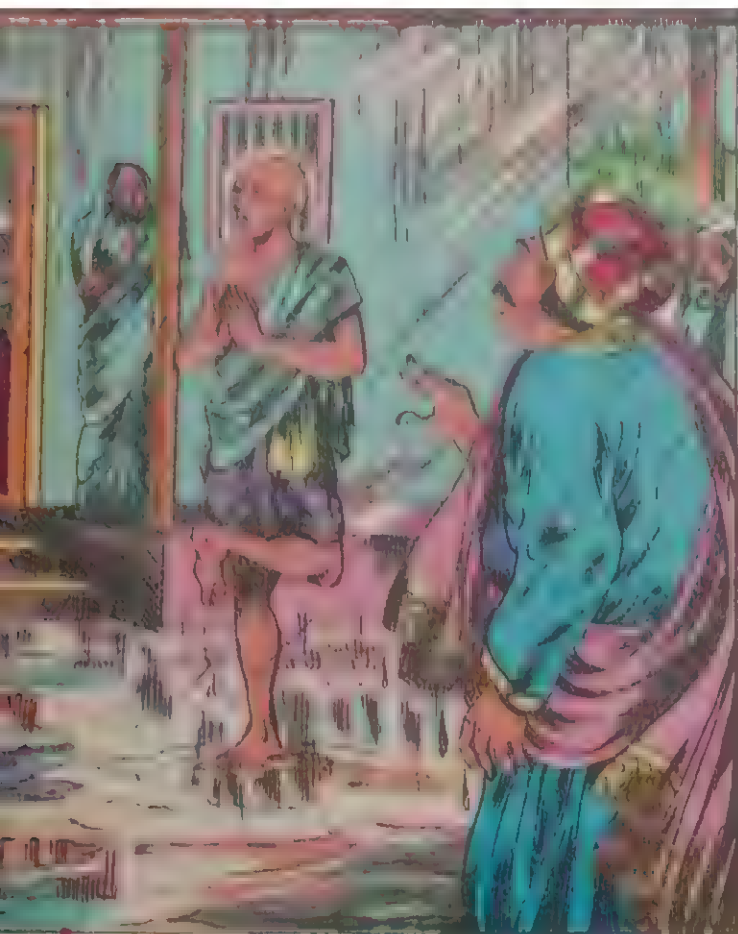
ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ । ରାଜା ଘେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ସୁରଶର୍ମାଙ୍କୁ ଜୁହାର ହେଲେ । ସାଙ୍ଗରେ ସେ ଆଣିଥିଲେ ଦଶସହସ୍ର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା । ତାକୁ ତାହା ସାନ୍ନ୍ଦେ ଅର୍ପଣ କରି କହିଲେ, “ମହାଦେଈ, ବର୍ଷା ଏମିତି ହେଉଥାଉ । ଯେତେବେଳେ ବନ୍ଦ କରିବା କଥା, ସେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ଦେବି ।”

“ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଏଇଠି ଥିବି !” ସୁରଶର୍ମା କହିଲେ ।

ରାଜା ଓ ପାତ୍ରମିତ୍ର ଚାଲିଯିବା ଉତ୍ତର ସୁରଶର୍ମା ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଗଣିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ନଗର ବ୍ୟାପି ଲୋକଙ୍କ ଆନନ୍ଦ କଥା କହିଲେ ନିସରେ । ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ରାସ୍ତାକୁ

ସୁରଙ୍ଗୀଙ୍କ ମୁଖ ସମ୍ଭାଦ ନେଇ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ।
 ଲୁହାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ।

ଲୁହାଣୀ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ । ମନ୍ଦୀ
 ତା'ପରେ କହିଲେ, ଆତତାୟୀଙ୍କ ହାତରେ
 ତୁମ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିବ ଦୁଃଖଦାୟକ
 କଥା । କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ ଏକ ଦୁଃଖୀ
 କଥା ହେଲେ, ଯଦି ଆଉ ଘଣ୍ଟା-ଏ ଦୁଇଘଣ୍ଟା
 ଭିତରେ ଏ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ନ ହୁଏ,
 ତେବେ ଆମ ମମତାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କିପରି ହେବ ।

“ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଲାଜ ଆଉ
 ଶକ୍ତି କ'ଣ?” ଲୁହାଣୀ କହିଲେ ।

ଏହାପରେ ସେ ଭିତର ଦିଗକୁ ମୁହଁ କରି
 ଗୋଟାଏ ଗୋଡ଼ରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ବାପା
 ଶିଖାଇଥିବା ମନ୍ତ୍ରଟି ପଢ଼ିଲେ ।

ମନ୍ଦୀ ଶବ୍ଦରେ, ସେ ମାଧାରଣ ଭାବରେ
 ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି । ମନ୍ଦୀ ବିଦାୟ ନେଇ
 ଚାଲିଗଲେ । ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ହେଲା । ଲୁହାଣୀଙ୍କ
 ମନ୍ତ୍ରପାଠ ଯୋଗୁଁ ଯେ ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ହେଲା,
 ସେକଥା କେହି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ବେତାଳ ଟଙ୍କାଏ ମାରବ ରହୁ କଲ୍ଲପୁର
 ଡାକ କରି ପଚାରିଲା, “ଗଜା! ମୋର
 ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ରେନ୍ଦ୍ର ଅଛି । ସୁରଙ୍ଗୀଙ୍କ ଭାଳି
 ଚତୁର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୁଖ ହୋଇ ଲୁହାଣୀ ଏଡ଼େ
 ନିବୋଧ ହେଲେ କିପରି? ମନ୍ଦୀଙ୍କୁ ଯଦି
 ସେ କହିଥାନ୍ତେ ଯେ ବର୍ଷା ବନ୍ଦ କରିବା ମନ୍ତ୍ର
 ସେ ଜାଣିଛନ୍ତି, ତେବେ ତ ମନ୍ଦୀ ତ କି

ବାହାର ବର୍ଷାରେ ଭଜୁଥାନ୍ତି । ବାହାଣଙ୍କୁ
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହୁଥାନ୍ତି ।

ଗୁରୁଘଣ୍ଟା ଅବରତ ବର୍ଷା ପରେ ଗଜା
 ବର୍ଷା ବନ୍ଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରି
 କେତେଜଣ ଅମାତ୍ୟଙ୍କୁ ପଠାଇଲେ । କିନ୍ତୁ
 ସେମାନେ ଆସି ଦେଖିଲେ କ'ଣ? ସୁର-
 ଣୀଙ୍କୁ କେହି ହତ୍ୟା କରିଛି! ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରାତଳ
 ନାହିଁ । ସେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମନ୍ଦର ପୂର୍ବରୁ
 ଡାକୁମାନଙ୍କ ଗୋପନ ଆଶ୍ରୟ ହୋଇଥିବା
 ଅସମ୍ଭବ ନଥିଲା ।

ଗଜା ଏ ସମ୍ଭାଦ ପାଇ ମର୍ମାହତ ହେଲେ ।
 ତେଣେ ବର୍ଷା କିପରି ବନ୍ଦ ହେବ, ସେ ପାଇଁ
 ସେ ଭ୍ରାସଣ ଚନ୍ଦ୍ରାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଯାହାହେଉ,

ଯୋଗୁଁ ବର୍ଷା ବନ୍ଦ ହେଲା ବୋଲି କୁହୁଥାନ୍ତେ
ଓ ତାଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରିଥାନ୍ତେ । ସେ ତାହା ନ କଲେ କାହିଁକି ?
ପିତାଙ୍କ ଭଳି ଆତତାପୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିହତ
ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଯୋଗୁଁ ? ରାଜା, ପାରିଲେ
ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର
ଶକ୍ତି ଥାଇ ଯଦି ନୀରବ ରହିବ, ତେବେ
ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ଵାଦରୁଚି ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା
ବିଜୟଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “କୃଷ୍ଣଶର୍ମା
ନିବୋଧ ନଥିଲେ : ସେ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ
ହୁଳନାରେ ବହୁତ ଜ୍ଞାନୀ ଥିଲେ । ଯେତେ-
ବେଳେ ତାଙ୍କ ପିତା ବର୍ଷା ମନ୍ଦ ଜାଣିଥିବା
କଥା ସେ ଶୁଣିଲେ, ରାଜାଙ୍କ ପୁରସ୍କାର
ଘୋଷଣା ପ୍ରତି ଶାନ୍ତର ନକରି ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ର
ମେ ମନ୍ଦିତ ପଡ଼ି ବର୍ଷା କରାଇବାକୁ ପିତାଙ୍କୁ
କହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷାର୍ଥ ନିଜକୁ ବଡ଼
ଚତୁର ମନେ କରୁଥିବାରୁ ପୁଣି ନିବୋଧ

କହିଥିଲେ । ପୁରୁଷାର୍ଥ ଘଟକୁ ଆସି ପୁଣି ନିଜ
ଗଣନା କରିପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ସେ ପୁଣି
କାଣ୍ଡଜନଶୂନ୍ୟ ଯେ ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟର
ଭିତରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୁଦ୍ରାଗଣନା ଆରମ୍ଭ
କରିଦେଇ ଡାକୁମାନଙ୍କ କବଳରେ ପଡ଼ିଲେ ।
ତାଙ୍କର ପିତା ଥିଲା; ବୁଦ୍ଧି ନଥିଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତି କୃଷ୍ଣଶର୍ମାଙ୍କର
କୌଣସି ମୋହ ନଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ମନ୍ଦ
ଦ୍ଵାରା ବର୍ଷା ବନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ମନ୍ଦୀଙ୍କୁ
ଜଣାଇଲେ ନାହିଁ । ପୁରୋହିତ ଭାବରେ ନିଜ
ଉପାର୍ଜନରେ ସେ ଚଳି ଯାଉଥିଲେ । ସେ
ଲୋଭୁ ନ ଥିଲେ, ଥିଲେ ସଫଳ ଏବଂ ସାଧୁ ।
ଭୟ ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ ନିରାସକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ସେ
ନିଜ ମନ୍ଦଜ୍ଞାନ କଥା ମନ୍ଦୀଙ୍କୁ କହିଲେ ନାହିଁ ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ
ସହ ଶବସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦରୁ
ଶମିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି
ପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

ଦୁସିଆର ବୈଦ୍ୟ

ଆମ ଗାଁର ବୈଦ୍ୟ ଥରେ ନିଜ ଝିଅ ବାହାଘର ବ୍ୟୟରେ କଥାକାନ୍ଥ କରୁଥିବା ସମୟେ ଗୋଟାଏ ଦୂର ଗାଁକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି । ଦୈବାଦ୍ୱାର ନିଜ ଗାଁରୁ ଆସିଥିବା ଜଣେ ଲୋକ ସହ ଦେଖା ହୋଇଗଲା । ବୈଦ୍ୟ ଶୁଣିଲେ କି ତାଙ୍କ ଗାଁ ଜମିଦାର ଅସୁସ୍ଥ ।

ବୈଦ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱସ୍ଥାତ୍ ନିଜ ଗାଁ ଆସିଯିବା ସେଇଲେ । ନଈ କଳରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ଡଙ୍ଗାବାଲା ଆଉ କେହି ପାରିଥିବା ଲୋକ ନଥିବାରୁ ସେ ପାରିବୁ ଡଙ୍ଗା ନେବାକୁ ମଞ୍ଜୁନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଚିନିଗୁଣ ପଇସା ଦେଇ ନଈ ପାରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଗଳଦୁର୍ଗ ହୋଇ ଜମିଦାରଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଔଷଧ ଦେଲେ ।

ଜଣେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା କରି କହିଲେ, “ଆରେ ଭାଇ, ରୋଗୀ ପାଇଁ ଚିନିଗୁଣ ପଇସା ଦେଇ ନଈ ପାରିଥିଲେ ଆସିବା ବୈଦ୍ୟ କେଉଁଠି ଥିବେ ?”

ଆଉ ଜଣେ କହିଲେ, “ସୁଖି କେମିତି ଧାଇଁସାଇଁ ହୋଇ ଆସିଲେ ଦେଖିଲଟି ?”

ରାତିରେ ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ଶଳା ତାଙ୍କୁ ଏସବୁ ଖବର ଦେବାରୁ ବୈଦ୍ୟ ହସି ହସି କହିଲେ, “କଥା କ'ଣ କି, ପୁଅକୁ ଦୁଇଥର ଜମିଦାର ଅସୁସ୍ଥ ହେବାର ଖବର ପାଇ ମୁଁ ଧୂରେ ସୁସ୍ଥେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଦେଖି ତ ସେ ବନା ଔଷଧରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଗଲେଣି । ତେଣୁ ଏଥର ତରତର ହୋଇ ନ ଆସି ଉପାୟ କ'ଣ ଥିଲା ?”

ପରୀକ୍ଷା

ଦେବନଗରରେ ଶିବଦାସ ନାମକ ଜଣେ ବଡ଼ ଭକ୍ତ ରହୁଥା'ନ୍ତି । ସେ ପାଖ ଗାଁ ମାନଙ୍କରେ ବୁଲି ବୁଲି ଭଗବାନଙ୍କ ମହିମା କାହିଁନ କରୁଥା'ନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ସମନଗର ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ଏକ ଧର୍ମସଭାରେ ବହୁତା ଦେଇ କହିଲେ : “ଇଶ୍ଵର ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀକୁ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ତା' ପାଇଁ ଆଶାରୁ ଆହାର ମଧ୍ୟ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ମା' ଗର୍ଭରୁ ଶିଶୁ ଜନ୍ମହେବା ମାତ୍ରେ ମା' ପାଖରୁ ପ୍ରଥମେ ଦୁଗ୍ଧପାନ କରେ । କ୍ଷୁଦ୍ର ପିମ୍ପ ଡ଼ିଟିଏ ମଧ୍ୟ କି ଶି ଖାଇବ ସେକଥା ସେ ବୁଝନ୍ତି । କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ଆହାର ବିନା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବାକୁ ସେ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣୀକୁ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଉପାୟରେ ସେ ଖୁଆଇଥା'ନ୍ତି ।”

ସଭାସ୍ଥ ଲୋକମାନେ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥା'ନ୍ତି । ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ବିଶ୍ଵାସର ସହୃଦ

ଶୁଣିବା ଦ୍ଵାରା ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦ ପାଇଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସୁଦର୍ଶନ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଠିପଡ଼ି ପ୍ରଶ୍ନକଲ, “ଆଜ୍ଞା, ଯିଏ ଜିଦ୍ କର ଖାଇବ ନାହିଁ, ତାକୁ ବି କ'ଣ ଇଶ୍ଵର ଖୁଆଇ ଦେବେ ?”

“ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ପାଇଁ ସେଇଟା କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ । ସେ ଚାହୁଁଲେ ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଖୁଆଇ ପାରିବେ । ଯେତେ ପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷରେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କରହିଁ ଜୟ ହେବ । ଅବଶ୍ୟ ଇଶ୍ଵର ଚାହୁଁବେ କି ନା ତାହା ଭଲ କଥା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଗ୍ରହଣ କିଏ ?”

ସୁଦର୍ଶନ ବହୁତ ଜିଜ୍ଞାସାର ଲୋକ ଥିଲା । ସେ ଏକଥାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଚାହୁଁଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେଦିନ ଖାଇବନାହିଁ ବୋଲି ମନସ୍ଥ କଲ ଓ ଶ୍ରବଣ, “ଦେଖିବି ମୋତେ ଇଶ୍ଵର କିମିତି ଖୁଆଇ ଦେବେ ।”

ସେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଶାଦ୍ୟ ସବୁ ସଜାଡ଼ ରଖି ତାକୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ଡାକିଲା ।

“ମୋତେ ଘେନି ଲଗୁନାହିଁ । ମୁଁ ଖାଇବି ନାହିଁ ।” ଟିକେ ଗାରିକରି ସୁଦର୍ଶନ କହିଲା ।

ସ୍ତ୍ରୀ ପୁଣି ଅନୁରୋଧ କରି କହିଲା, “ତୁମେ ଭଲ ପାଉଥିବା ସବୁ ଚରକାସ ଆଜି କର ହୋଇଛି । ଅଳ୍ପ ଖାଇନାଅ ।”

“କହିଲି ପରା, ଘେନି କରୁନାହିଁ ! ଏତେ ଭଲ୍ କାହିଁକି କରୁଛ ?” ସୁଦର୍ଶନ ଗାରିକରି କହିଲା ।

ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଯିବା ସୁବନ୍ଧୁ ବାପାକୁ ଡାକିଲେ । ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସୁଦର୍ଶନ

ମୋହରୁ ତା' ବାହାରିବୁ ଲୋକଲ । ବିରକ୍ତ ଘରେ ଉଠିଲେ ତା'ର ସବୁ କଣ୍ଠ ଦେଇ ଯିବ ।

ଶ୍ରୀ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଏକ ବିଲିବିର ଚଢ଼ିଲା ଯାଇ ସେ ବସିଲା । ଶବଳ ଦିନଟି ଏଭଳି ହୋଇ ଯୋକ । ଏଇ ସମୟରେ କଲେ ତା'ର କି ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଦେହାତୁ ଶୁଭ ଉଡ଼ାଇବା ନିମିତ୍ତ ପରେ ଘଟଣାଟି ଭିତରେ ଶୁଭକୁ ଆଣିଆଣି ଓ ଭରଲେକକୁ କହି ଏକ ବଡ଼ ହାଣ୍ଡି ଭିତରେ ଭଲ ଗାଦରେ ରନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଶାଦ୍ୟ ସବୁ ଆଣି ବରଗଛ ତଳେ ରଖିଦେଇ ଗଲେ । ମେତେବେଳେ ସୁଦର୍ଶନ ଯେତେ ଭେକରେ ଗାମ୍ଭୀରି ହେଉଛି । ଏଣେ ହାଣ୍ଡିରୁ ଭଲ ଭଲ ଶାଦ୍ୟର ବାସ୍ନା ସବୁ ଆସି ତାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ କରୁଛି । ତଥାପି ସେ ଯେଉଁ ଧରି ବସିଲା ।

ଅଧାରାତି ହେଲା, ତଥାପି ସେ ଅଟିଲା । ଏଇ ସମୟରେ ଗୌର ଗୁଡ଼ିଏ ଆସି ଗୌରମାଲ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ସେଇ ଗଛତଳେ ବସିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଯେତେ ମଧ୍ୟ ଭେକରେ ଆଉଟୁ ପାଉଟୁ ହେଉଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇ ଜଣିକଣ ଲୋଭ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ହାଣ୍ଡି ଉପରେ ଝାମ୍ପି ପଡ଼ିଲେ । ଏତିକିବେଳେ ଦଳର ମୁଖ୍ୟ ଗୌର ଗାରିକରି କହିଲା, “ଟିକିଏ ହେଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ତମମାନଙ୍କର ? ଏତେ ସ୍ବାଦରେ ଏପରି ଏକ ସ୍ଥାନରେ କିଏ ଭଲ ଭଲ ଶାଦ୍ୟ ତୁମ ପାଇଁ ରଖିଛି ? ବୋଧହୁଏ ଏଥିରେ ବିଷ ମିଶା ହୋଇଛି

ଆମକୁ ପ୍ରଲୋଭିତ କରି ମାଗବା ପାଇଁ ।
ପ୍ରମତେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖ ତା' ପରେ
ଶାସି ।”

କ୍ଷୌରମାନେ ଏପରି ସେପରି ଦେଖୁ ଦେଖୁ
ତାଙ୍କ ଚକର ମିଳି ଯାଇ ସୁଦର୍ଶନ ହୋଇଥିଲା ।
ସତେ ସତେ ସମସ୍ତେ ତା' ପାଖକୁ ଯାଇ
ଗିଞ୍ଚି ଗିଞ୍ଚି କହିଲେ, “ଓ ତୁ ବଦମାସ
ଏଇଠି ବସିଛୁ ଆମର ମରଣ ଦେଖିବାକୁ ?
ତେବେ ତୁକୁ ଏଠାରେ କିଏ ମିଶାଇ ରଖିଛି ।
ଆମେ ଶାଇ ମରିଗଲେ ତୋର ଆନନ୍ଦ ! ସବୁ
କ୍ଷୌରମାନ ପାଇଯିବୁ । ଶଇତାନ କାହାକା !
ଚଳେହିଁ ଏବେ ଆମେ ସେ ଶାଦ୍ୟ ମନୁ
ଖୁଆଇବୁ ।”

ସୁଦର୍ଶନ ବରୁଣ ଘାବରେଇ ଯାଇ
କହିଲା, “ସେ ସବୁ ଶାଦ୍ୟ ବସନ୍ତ
ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନାହିଁ । ମୁଁ ଅନ୍ୟ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏଠାରେ ବସିଛି । ଆଜି ମୋର
ଉପବାସ ।”

ତା'କଥା ଶୁଣି କ୍ଷୌରମାନଙ୍କ ସମସ୍ତେ
ଆହୁରି ଦୃଢ଼ାବୃତ୍ତି ହୋଇଗଲା । ସେମାନେ
ହୋ ହୋ ହୋଇ ସ୍ବର ଧରି କହିବାକୁ ବେଶ
ପଢ଼ିଲେ । ଘରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ
ମିଳି ସବୁ ଶାଦ୍ୟଯାକ ତାକୁ ମାଡ଼ିବସି
ଖୁଆଇଲେ । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସେ ସବୁ ଖିଲି
ପକାଇଲା ।

ଶାଇବା ପରେ ସୁଦର୍ଶନ ନ ମରିବାରୁ
ଦଳିଥିବା ଶାଦ୍ୟ ସେମାନେ ସୁମିଳିତ ଖାଇଲେ
ଓ ପରେ କ୍ଷୌରମାନ ମନୁ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ
ବଣ୍ଟାବଣ୍ଟି କରି ଚାଲିଗଲେ ।

“କେତେ ଲାଭରହିଁ ତେଲେ । ମୁଁ
ଖାଇବି ନାହିଁ ବୋଲି ମନସ୍ଥ କଲି । କିନ୍ତୁ
ମୋ କଥା ମୁଁ ରଖିପାରିଲି ନାହିଁ । ମୋ
ପାଇଁ ଓ କ୍ଷୌରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉଗ୍ରବାନ
ଶାଦ୍ୟ ରଖିଥିଲି । ଭକ୍ତ ଶିବଦାସ ଠିକ୍ କଥା
କହିଥିଲେ ।” କହିଲା ସୁଦର୍ଶନ । ତା'ପରେ
ସେ ଘରଆଡ଼େ ଚାଲିଲା ।

ସ୍ୱପ୍ନ ବୃତ୍ତାନ୍ତ

ଦ୍ରୁତ ଦିନ ଚଳଇ କଥା । କୋଶଳ
ଦେଶରେ ରାଜା କରୁଥା'ନ୍ତି ରାଜା
ବନ୍ଧିସାର । ଦିନେ ରାଜା ରାଜା ବନ୍ଧନ
ପ୍ରକାରର ଅଭିଜ୍ଞ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ଦେଖିଲେ ।
ନିଦରୁ ଉଠି ମେ ତାହାର ଅର୍ଥ ଜାଣିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲେ କଲେ କିଛି ବିପଦ ଆଇପାରେ
ବୋଲି: ସକାଳ ହେବା ମାତ୍ରେ ସେ ରାଜ୍ୟର
ବଡ଼ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନୀ ଓ ଜ୍ୟୋତିଷମାନଙ୍କୁ ଡାକି
ସେ ସବୁର ଅର୍ଥ ପଚାରିଲେ ।

ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜା,
ଏଭଳି ଅଭିଜ୍ଞ ସ୍ୱପ୍ନର ଅର୍ଥ ତ ଏତେ
ସହଜରେ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ! ଆମକୁ
ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ ସମୟ ଦିଅନ୍ତୁ । ଆମେ ସ୍ୱପ୍ନ
ସବୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ପୋଥି ସବୁ
ପଢ଼ି ତାହାର ଗୁଡ଼ାର୍ଥ ବାହାର କରିବୁ ।”
ରାଜା ସେଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ ।

ସେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଓ ପଣ୍ଡିତମାନେ ନିଜ
ନିଜ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା କଲେ । ସେହି
ଆଲୋଚନା ଗୋପନ ରହିଲା ।

ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ ପରେ ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କ
ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଆମେ ସମସ୍ତେ
ବିଚାର କରି ଯାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛୁ, ତାହା
ହେଲା ଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଆମେ ଯାହା, ଆମେ
ପରିବାର ଯାହା ତଥା ରାଜ୍ୟ ଯାହା ଏକ ଆଶୁ
ବିପଦର ସୂଚନା ଦେଉଛି ।”

ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ଚମକି ଉଠିଲେ ।
ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ସେ କହିଲେ, “ବୁଝିଲି, କିନ୍ତୁ
ଏହାର କ'ଣ କିଛି ପ୍ରତିକାର କରାଯାଇ
ପାରିବ ନାହିଁ?”

“ଆଜ୍ଞା ମହାରାଜା, ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରତିକାର ଅଛି ।
ଯଦି ଦେଶରେ ସବୁ ଜକ ରାସ୍ତାମାନଙ୍କରେ ଯଜ୍ଞ
କରାଯିବ ଓ ଯଜ୍ଞ ସମାପ୍ତି ପରେ ବସୁଳ ଅର୍ଥ

ଦାନ ଦିଆଯିବ ତେବେ ଦେଖିବ କଲ୍ୟାଣ ହେବ । ଆମେମାନେ ଯଜ୍ଞ କରିବୁ ।”

ରାଜା ସେମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କୁ ଯଜ୍ଞ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କଠାରୁ ଏସବୁ ଶୁଣି ମହାରଣୀ ଟଙ୍କ ଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ ଥିଲେ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ଓ ଜ୍ଞାନବତୀ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୁଝିନେଲେ ଯେ ଏ ଲୋକମାନେ ଦାନ ପାଇବା ଲେଉଟରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଏପରି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେକଥା ରଣୀ ରାଜାଙ୍କୁ ନ କହି କହିଲେ, “ମହାରଜ, ସ୍ୱପ୍ନ ବିଷୟରେ ଆପଣ ହଠାତ୍ କିଛି କରିପକାନ୍ତି ନାହିଁ । ଯଜ୍ଞ ସବୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖନ୍ତୁ । ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧ ନିକଟସ୍ଥ ଜେତବନରେ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଧରି ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ପ୍ରଥମେ ସେଠାରୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଏସବୁ ପଚାରନ୍ତୁ । ତା’ପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ହେଲେ ଯଜ୍ଞ କରିବେ ।”

ରାଜା ରଣୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହେଲେ । ସେ କେତେକ ମନ୍ତ୍ରୀ ନେଇ ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟବର୍ଗଙ୍କ ସହ ରାଜପୁରରେ ଭିକ୍ଷା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆସିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନରେ ବୁଦ୍ଧ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଶିଷ୍ୟବର୍ଗ ରାଜମହଲରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥା’ନ୍ତି । ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ରାଜା ଅନ୍ତର ମହଲକୁ ନେଇ ଯାଇ ରଣୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନିଜର ସ୍ୱପ୍ନ ବୁଝାନ୍ତି କହିଲେ ।

ସେ କହିଲେ, “ଭଗବାନ୍, ଆପଣ ତ ସର୍ବଜ୍ଞ । ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ରହସ୍ୟମୟ ହୋଇ ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ମୋ ସ୍ୱପ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମୁଁ ବହୁତ ଚିନ୍ତିତ । କୃପାକରି ସେସବୁର ଅର୍ଥ ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ ଓ ଯଦି ଭବିଷ୍ୟତରେ କିଛି ବିପଦ ଥାଏ ମୋତେ, ମୋର ପରିବାର ଓ ପ୍ରଜାବର୍ଗଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।”

“ରାଜା, ଆପଣ ସ୍ୱପ୍ନକଥା କୁହନ୍ତୁ, ମୁଁ ଅର୍ଥ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।” ଭଗବାନ୍ ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ପ୍ରଥମେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଗୁରୋଟି ମଙ୍ଗଣି । ସେମାନେ ଲଢୁଛନ୍ତି ଓ ଲଢୁ ଲଢୁ ରାଜା-ମହଲକୁ ପଶି ଆସୁଛନ୍ତି । ଲୋକେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଚାଲିଗଲେ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

“ଏ ସ୍ୱପ୍ନ ସହିତ ଆପଣଙ୍କର କିଛି ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କ ପରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ରାଜା ଜଣେ ପାପୀ ରାଜା ହେବେ । ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଆକାଶକୁ ମେଘ ଢାଙ୍କିଦେବ କିନ୍ତୁ ବର୍ଷା ନ ହୋଇ ଉଡ଼ିଯିବ । ଲୋକେ ନିରାଶ ହେବେ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ତା’ପରେ ଦେଖିଲି ଛୋଟ ଛୋଟ ଗଛରେ ଫଳ ଧରିଛି । ଏହାର କ’ଣ ଅର୍ଥ ?” ରାଜା କହିଲେ ।

“ସେତେବେଳେ ବାଲିକାମାନେ ବସୁନ୍ଦ୍ରା ହେବା ଆଗରୁ ବିବାହ କରନ୍ତେ ଓ ମା’ ମଧୁ ହୋଇଯିବେ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

ରାଜା କହିଲେ, “ଆଦୁର ଏକ ଅଳବ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି ଯେଉଁଥିରେ ବାହୁଙ୍ଗ ପାଖରୁ ଗାଈ ଦୁଧ ପିଉଛି ।”

“ଆପଣଙ୍କ ପରେ ଯେଉଁ ଯୁଗ ଆସିବ ସେତେବେଳେ ବୁଢ଼ା ଓ ବୟସ୍କମାନେ ପିଲା ବା ସାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବେ— ଏହାହିଁ ସେ ସ୍ୱପ୍ନର ଅର୍ଥ ।” ବୁଦ୍ଧଦେବ କହିଲେ ।

ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ତା’ପରେ ଦେଖିଥିବା ସ୍ୱପ୍ନ କହିଲେ, “ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦେଖିଲି ଗୃଷୀମାନେ ହଳରୁ ବଳଦମାନଙ୍କୁ କାନ୍ଦିଦେଇ ବାହୁଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଯୋଗ ହଳ କରୁଛନ୍ତି ।”

“ଆସନ୍ତା ଯୁଗରେ ରାଜା ଯୋଗ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଚାହିଦେଇ ଅଯୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ଶାସନର ଭାର ଦେବେ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ତା’ପରେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଏକ ବିଚିତ୍ର ଘୋଡ଼ା । ଯାହାର ଦୁଇପଟେ ଥିଲା ମୁହଁ । ଦୁଇ ମୁହଁରେ ସେ ଘାସ ଚରୁଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ଏହାର ମଧ୍ୟ ରୁଡ଼ ଅର୍ଥ ଅଛି । ଆସନ୍ତା ଯୁଗରେ ନ୍ୟାୟାଧୀଶମାନେ ନିରପେକ୍ଷ ବିଚାର ନକରି ଦୁଇ ପକ୍ଷରୁ ଲାଞ୍ଜ ନେବେ ଏବଂ ଶେଷକୁ

ପ୍ରଥମେ ତେଜସ୍ବୀ କହିବା କଥା କହିଲେ ।
 ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ଯେତେବେଳେ ।

“ପୁଣି ତେଜସ୍ବୀ ସ୍ବପ୍ନରେ ଯେତେବେଳେ କେତେବେଳେ
 ଲୋକ କିଛି ଶାନ୍ତ୍ୟନ୍ତରା ବାଣ୍ଟୁଛି । ବନ୍ଧା
 ହୋଇଥିବା ଶାନ୍ତ୍ୟ ଗୋଟାଏ ପଶୁ ଖାଇ
 ଯାଉଛି—ଏହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ?” ରାଜା
 କହିଲେ ।

“ଏହାର ଅର୍ଥ ହୁଏତ ମନେ ଯେତେବେଳେ ଅର୍ଥ
 ଉପାଦାନ କରି ଆସିବେ ହୁଏତ ମନେ ସବୁ ଖାଇ
 ଖାଇ ଉଠେଇ ଯେତେବେଳେ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ପୁଣି ଆଉ ଏକ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲି ଏକ ବଡ଼
 ମାଠିଆରେ ସବୁ ଜାତିର ଲୋକ ପାଣି ଭରି
 କରୁଛନ୍ତି । ସେ ବଡ଼ ମାଠିଆ ଗୁରୁପାଖରେ
 ଛେଟ ଛେଟ ମାଠିଆ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ସେସବୁ
 ଖାଲି । ବଡ଼ ମାଠିଆରେ ପାଣି ବେଶି ହୋଇ
 ତଳକୁ ବୋହି ଯାଉଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ
 ହୋଇପାରେ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ଭବିଷ୍ୟତ ସୁଗରେ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅଧର୍ମ
 ବଢ଼ିଯିବ । ପ୍ରଜାମାନେ କଠିନ ପରିହାସ କରି
 ଧନ ଅର୍ଜନ କରିବେ ଆଉ ସବୁ ଧନ ଖଜଣା
 ଦେବାରେ ଶେଷ ହେବ । ଖଜଣା ଧନରେ
 ରାଜକୋଷ ପୂର୍ବରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବ । ତେଣୁ
 ପ୍ରଜାଙ୍କର ଘର ଖାଲି ମାଠିଆ ପରି ଧନ ଶୂନ୍ୟ
 ହୋଇ ରହିବ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

“ଆଉ ଏକ ସ୍ବପ୍ନରେ ଦେଖିଲି, ଗୋଟିଏ
 ପାତ୍ରରେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଯିବା ହୋଇ ଘାଣ୍ଟି

ହୋଇଗଲାଣି, ଆଉ ଏକ ପାତ୍ରରେ ଘାଣ୍ଟିବେ
 ଯିବା ହୋଇଛି, ଆଉ ଏକ ପାତ୍ରରେ ଆଦୌ
 ଯିବା ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହାର ଅର୍ଥ କ’ଣ?”
 ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ଏହାର ଅର୍ଥ ଅତିବୃଷ୍ଟି ଓ ବନ୍ୟାରେ
 ଅନେକ କ୍ଷେତବାଡ଼ ନଷ୍ଟ ହେବ । ଆଉ
 କେତେକ କ୍ଷେତବାଡ଼ ବୁଣ୍ଡିବନା ଚୁଣିଲ
 ରହିବ । କେତେକ ଜମି ମାତ୍ର ଆବଶ୍ୟକୀୟ
 ବର୍ଷା ପାଇବ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ବପ୍ନ ଦିଶିଥିଲା ରାଜା
 କହିଲେ, “କେତେକ ଲୋକ ଗୁରୁଆଡ଼େ
 ବୁଲି ବୁଲି ଚନ୍ଦନ ବସି କରି ନିଜ ପେଟ
 ପୋଷୁଛନ୍ତି ।”

ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ, “ଏହାର ଅର୍ଥ ଆସନ୍ତା ସୁଗରେ ନୀତି ବ୍ୟକ୍ତି ପବନ ଧର୍ମ ଉପଦେଶ ଦେଇ ତୁଚ୍ଛ ଭୌତିକ ସୁଖ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବେ ।”

“ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନରେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଗୋଟିଏ କାଉ ପଛରେ ଦଳେ ରାଜହଂସ ଗୁଲିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଛେଳିମାନେ ବାଘକୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ମାରି ତାକୁ ଖାଉଛନ୍ତି ।” ରାଜା ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଭାବରେ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ, “ରାଜନ, ଆପଣ ଚନ୍ଦ୍ରା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଏସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଭବିଷ୍ୟତର, ଏବର ନୁହେଁ । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଧର୍ମନାଶ ଘଟିବ । ତେଣୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନୀ ଓ ମହାତ୍ମାମାନେ ସମାଜରେ ଅନାଦର ପାଇବେ ଓ ଅପମାନିତ ହୋଇ ସମୟ ପ୍ରବାହରେ ପଥର ପରି ପଡ଼ି ରହିବେ । ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ ହାତରେ ଅଧିକାର ରହିବ । ସାଧୁମାନେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିବେ । ଏପରିକି ନୀତି ବ୍ୟକ୍ତି ସୁଧା

ଦେଖି ଜ୍ଞାନମୟ ବା ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେବେ ।”

ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ବିମ୍ବ-ସାରଙ୍କର ସବୁ ସନ୍ଦେହ ଦୂର ହେଲା । ତାଙ୍କର ଭୟ ଓ ଦୁଃଖିନ୍ନା ମଧ୍ୟ ଦୂର ହେଲା । ସେ ବୁଝିଲେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଓ ପଣ୍ଡିତମାନେ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଯଜ୍ଞ କରିବାର ପରମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ ରାଜା ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଆଉ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ଓ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟବର୍ଗଙ୍କୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭକ୍ଷା ଦେଇ ହୁଷ୍ଟ ମନରେ ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

ସେ ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ କୃତଜ୍ଞ ଅନୁଭବ କଲେ । ସ୍ୱପ୍ନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ଯେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସହଜ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଶତ୍ରୁର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜ୍ଞାନ ଆବଶ୍ୟକ, ରାଜା ସେକଥା ମଧ୍ୟ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲେ । ସେ ବୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ଅବବାଦନ ଜଣାଇ ତାଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ ।

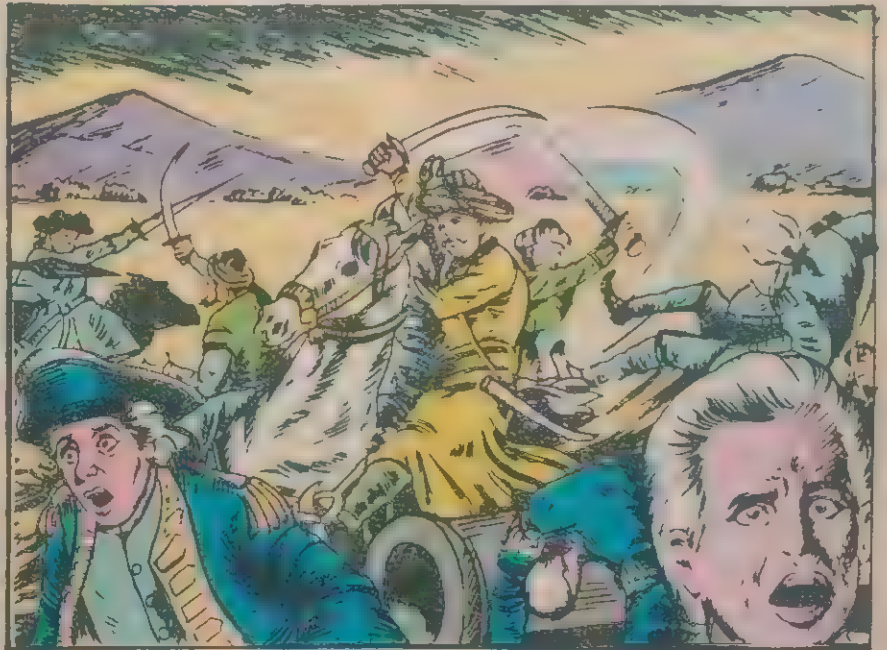

ଭିତ୍ତି କାହାଣୀ

ଫିସ୍ ସୁଲ୍ ତାନ

ମହାଶୂର ଶାସକ ହାଇଦର ଆଲି
ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ କୋମ୍ପାନୀର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱକୁ
ଖାତର କଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ସହୃଦ
କୋମ୍ପାନୀର ବିବାଦ ଖବର ହେଲା ।
ଫଳରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲାଗିଲା । ୧୭୮୨ରେ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାଇଦର ଆଲି କୋମ୍ପାନୀ
ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିଥିଲେ ।

ତାହାପରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଟିପୁ ସୁଲ୍ ତାନ
ମହାଶୂର ବାହନୀର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ
ଲଢ଼ିଲେ । ସେ ଯେପରି ସାହସୀ ଥିଲେ,
ସେହିପରି ଥିଲେ ବୁଦ୍ଧିମାନ । ସେ
ବିଦେଶୀ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇବେ
ନାହିଁ ବୋଲି ଶପଥ କରିଥାନ୍ତି । ଶତ୍ରୁ
ବାହନୀ ଭିତରେ ସେ ଆତଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି
କରୁଥିଲେ ।

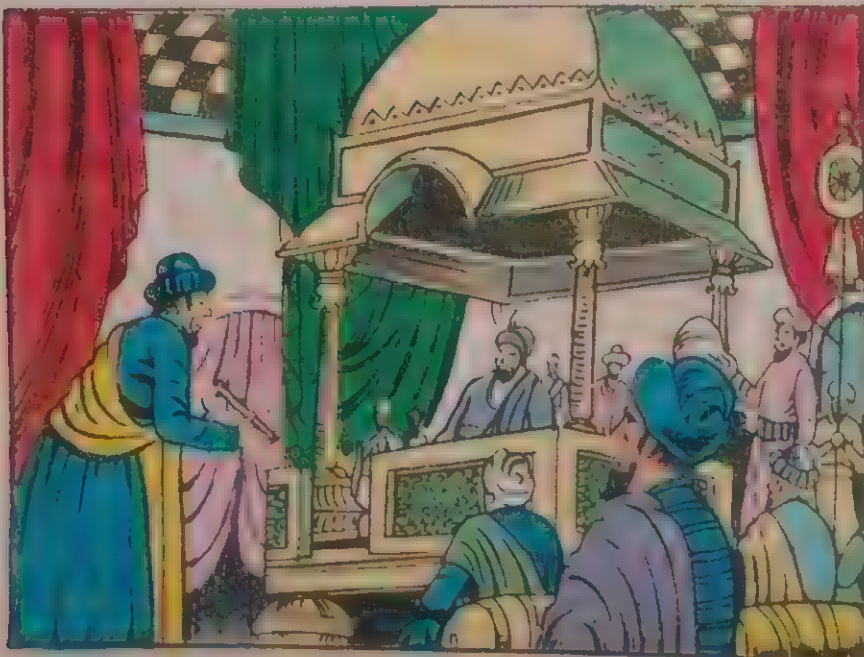

ଇଂରେଜମାନେ ପରାସ୍ତ ହେଲେ ।
ସେତକ ନୁହେଁ, ଟିପୁଙ୍କ ସୁଦୃଢ଼ ଯୁଦ୍ଧ
ପରାଜୟନା ଫଳରେ ପରାସ୍ତ ବାହନୀର
ଅଧୀନ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ମାଧ୍ୟୁଷ୍ ବନ୍ଦୀ
ହେଲେ । ୧୭୮୪ରେ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ
କୋମ୍ପାନୀ ଟିପୁଙ୍କ ସହୃଦ ସନ୍ଧି କଲା ।

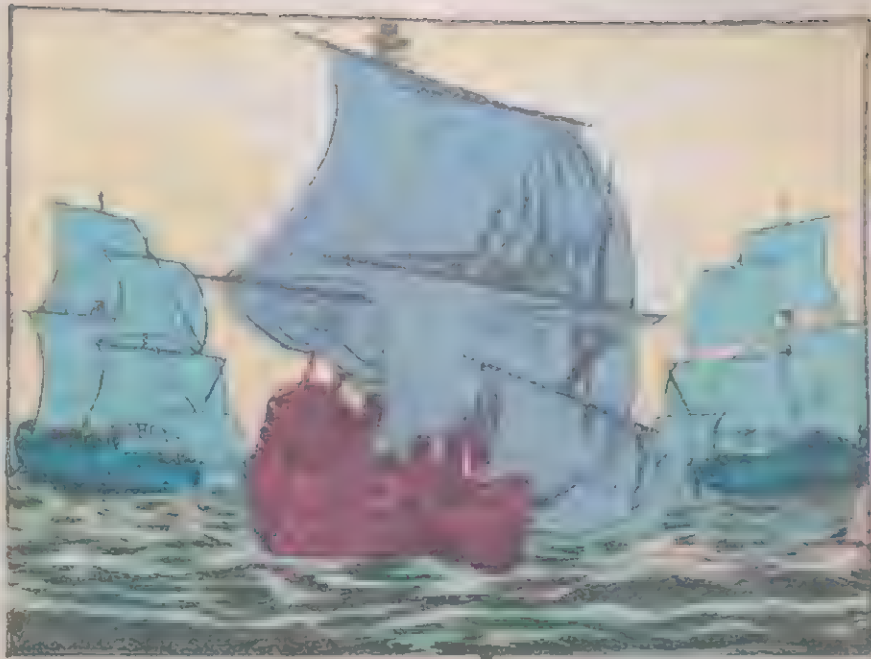
ହେ କାଳପାଏ କୋମାଳ ଓ ଟପୁ
ସୁଲତାନ ଉତ୍ତରେ ଶାନ୍ତ ଦରବାର
ମାନ କର । କିନ୍ତୁ ଦିବ୍ୟ-ଭାବତର
ଗର୍ଭର ଜେନଗଲ, ଲତ କର୍ଣ୍ଣପ୍ରଭାସ,
ମହାଶୂରର ବୀର ସୁଲତାନଙ୍କୁ କୌଣସି
ମତେ କାବୁ କରିବା ଅପେକ୍ଷାରେ
ଥାନ୍ତି । ସେ ଏକ ବରଷ ସେନାବାହନ
ପରି ନେତୃତ୍ୱ ମହତ୍ତ୍ୱ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସହରକୁ ଇଂରେଜମାନେ
ଦଖଲ କରିନେଲେ । ୧୭୯୨ରେ ବାଘ
ହୋଇ ଟିପୁ କୋମାଳ ସହ ସଜ
କଲେ । ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଅଧିକାଂଶ
ଅଞ୍ଚଳ କୋମାଳ ନେଇଗଲେ ।
ସେତକ ଦୃଢ଼, ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପୁଅକୁ
ବନ୍ଦକ ଦୃଷ୍ଟାବଳେ ଦି ରଖିଲେ ।

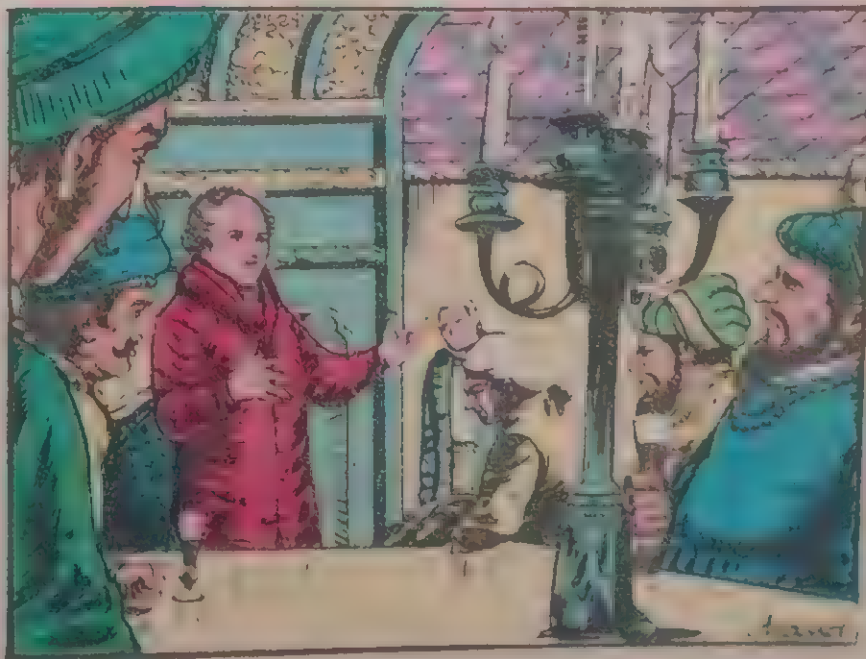
ଏ ଅବସ୍ଥାକୁ ଦାୟକାଳ ସହକା ଲୋକ
ଟିପୁ ସୁଲତାନ ନଥିଲେ । ସେ
ହାତ୍ତାବାଦର ନିଜାମଙ୍କ ସହ
ଯୋଗଦେଇ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ।
ନିଜ ପୁଅ ସହ ନିଜାମଙ୍କ ହିସର
ବୋହୁ ନିମନ୍ତେ ସେ ପ୍ରତ୍ୟାବ
ପୋଇଲେ ।

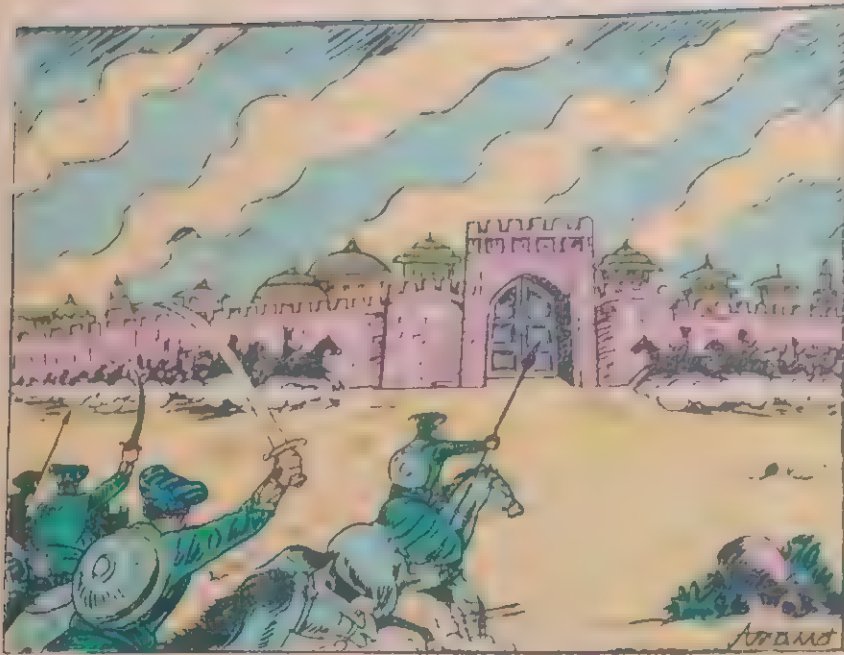
କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ କିଆଁ କୋମାଳ ସହ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥାନ୍ତି । ଟିପ୍ପୁ ସୁଲତାନ୍ ଆରବ, ଆଫଗାନିସ୍ଥାନ, ତୁରସ୍ତ୍ର ଓ ଫ୍ରାନ୍ସକୁ ଦୂର ପଠାଇ ଇଂରେଜ୍ ଚିତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ କାମନା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସବୁ ଦେଶ ସେତେବେଳେ ନିଜ ନିଜ ସମସ୍ୟା ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ । ଟିପ୍ପୁ କାହାଠୁଁ ଉପାଦ୍ର ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ମରସାସ, ଦ୍ଵୀପରେ ଗୋଟାଏ ବରଷ ଫରସୀ ସୈନ୍ୟବାହନ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଟିପ୍ପୁ ଖବର ପାଇଲେ । ସେ ସେଠା-କାର ଫରସୀ ଶାସକଙ୍କୁ ଗୋପନରେ ଲେଖିଲେ କି ତାଙ୍କୁ କିଛି ସୈନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଉ । ସେଠାରେ ବାସ୍ତବିକ ଫରସୀ ସୈନ୍ୟ ନଥିଲେ । ଶାସକ ତେଜୁର ଦେଲେ କି ସାହାର ଇଚ୍ଛା ସେ ଭାରତ ଯାଇ ଟିପ୍ପୁଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁ !

ସେତେବେଳେ କିଆଁ ଡେଲ୍‌ସ୍‌ଲ୍ ଭାରତର ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନରାଲ୍ ହୋଇ ଆସିଥାନ୍ତି । ମରସାସ ରୁ ଟିପ୍ପୁ ସୈନ୍ୟ ଆଣୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଖବର ପାଇ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୧୭୯୮ରେ ପୂର୍ବ ଘୋଷଣା କରିଦେଲେ । କୋମାଳକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଲେ କିଆଁ ତଥା ମାର୍ଚ୍ଚାମାନେ । ଫଳରେ ଟିପ୍ପୁଙ୍କ ବରୋଧୀପକ୍ଷ ବହୁତ ବଳବାନ୍ ହେଲେ ।

ଦିନ ଦିନରୁ ଶିରକାପତ୍ତନ ଭିତରେ
ଆକ୍ରମଣ ହେଲା । କୋମ୍ପାନର
ବାହନରେ ଥିଲେ ୩୫,୦୦୦ ସୈନ୍ୟ ।
କିନ୍ତୁ ଟିପୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି-
ଦେବାର ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା ।
ତେବେ କୋମ୍ପାନର ସହାୟତା
କରୁଥିବା ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ସମାବେଶକୁ
ଟିପୁଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ୍ର କଲା ।

କୋମ୍ପାନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା କି ଟିପୁ ଆତ୍ମ-
ସମର୍ପଣ କରି ମୋଟା ପେନ୍ସନ୍ ପାଇ
ଆରାମରେ ରହିବେ । କିନ୍ତୁ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ
ଟିପୁ ଘୃଣାଭରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କଲେ ।
ଶେଷ ନିଃଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଯୁଦ୍ଧ
କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ଓ ତାହାହିଁ
କଲେ ।

ରତ୍ନାକରେ ଟିପୁ ସୁଲତାନ୍ ଏକ
ଭୟର ତରଫ ରୂପେ ସୁରକ୍ଷାୟ
ରହିଛନ୍ତି । ସେ କୌଣସି ଭାରତୀୟ
ରାଜାଙ୍କ ବରୁଦରେ ପିକାବୁ ମନୁ-
ନଥିଲେ, ପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ବରୁଦରେ
କୋମ୍ପାନ ସହ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ
କେତେକ ଭାରତୀୟ ଶାସକ । ସେ
ମୁସଲମାନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଜାଙ୍କ
ପ୍ରତି ସୌଜନ୍ୟଶୀଳ ଥିଲେ ।

ବଦରାଗର ରହସ୍ୟ

ଅରୁଣା ଯେତେବେଳେ ନୂଆ ହୋଇ ଶାଶୁଘରକୁ ଆସିଲା, ସେତେବେଳେ ତାକୁ କେହି କେହି ଗୋପନରେ କହିଦେଲେ, “ତମ ସ୍ତ୍ରୀ ସଦାନନ୍ଦ ଶୁଭ ଭଲ ମଣିଷ । ହେଲେ ଟିକିଏ ବଦରାଗୀ । କଥା କଥାରେ ଚିଡ଼ିଯାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସାବଧାନରେ ଚଳୁଥିବା ।”

ପ୍ରଥମ କିଛିଦିନ ଅରୁଣା କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । ତା’ପରେ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଦୁହେଁ ସହରକୁ ଗଲେ । କାରଣ ସଦାନନ୍ଦ ସହରରେ ଭଲ ଗୁଜୁରଟିଏ ପାଇଥାଏ ।

ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଭଡ଼ା ଘରେ ଉଠିଲେ । ଘରଟି ଭଲ । ପଛପଟେ ଛୋଟିଆ ବଗିଚାଟିଏ ମଧ୍ୟ ଥାଏ ।—

ସହରକୁ ଗଲାବେଳେ ବାଟରେ ହସି ହସି ସଦାନନ୍ଦ କହିଲା, “ମୋତେ ଲୋକେ କାହିଁକି ରାଗୀ ବୋଲି କହନ୍ତି, ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ।”

“ମୁଁ ବି ବୁଝି ପାରୁନାହିଁ ।” ହସି ହସି କହିଲା ଅରୁଣା ।

କିନ୍ତୁ ଅରୁଣାକୁ ବୁଝିବାକୁ ବିଶେଷ ଚିନ୍ତା ହେଲା ନାହିଁ । ସହରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରଦିନହିଁ ସଦାନନ୍ଦ କହିଲା, “କାମଦାମ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୁଜର ରଖିବା ।”

“କ’ଣ ଦରକାର ? ଆମେ ଦୁଇଜଣ ମାତ୍ର ମଣିଷ । ମୁଁ ସବୁ କାମ ଏକା କରି ପାରିବି ।” ଅରୁଣା କହିଲା ।

“ଏକା କରିଦେବ ? ଯଦି ଏକା କରିବା କଥା, ତେବେ ମୁଁ ବି ତ ଏକା କରିଦେବି !” ରାଗିଯାଇ ଏହା କହି ସଦାନନ୍ଦ ନିଜେ ବାଲୁତରେ ପାଣି ଆଣି ଘର ଚଟାଣ ସଫା କରିବାକୁ ବସିଗଲା ।

ଏଥିରେ ରାଗିଯିବା ଭଳି କଥା କ’ଣ ହେଲା, ସେକଥା ଅରୁଣା ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସେ କାବା ହୋଇଗଲା । ଚଟାଣ ସଫା କରିସାରି ସଦାନନ୍ଦ ଆଦୁର ଗୁଡ଼ାଏ କାମଦାମ ଶେଷ କରି କଚେରୀକୁ ବାହାର ଗଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ କଚେରୀରୁ ଫେରି ଆସି ସେ ପଚାରିଲା, “ଏ ଘର କିପରି ଲାଗୁଛି?”

“ମନ୍ଦ ନୁହେଁ ।”

ପୁଣି ସଦାନନ୍ଦ ଗୁଣିଯାଇ ପାଟିକରି କହିଲା, “ମନ୍ଦ ନୁହେଁ ବୋଲି କାହିଁକି କହୁଛ? ବହୁତ ଭଲ ବୋଲି କହିପାରୁ ନାହିଁ? ଜାଣି? ତନିମାସ ଅନବରତ ଖୋଜାଖୋଜି କରି ଏ ଘର ପାଇଛି । ପୁଣି ଭଡ଼ା କେତେ ସେକଥା ତ ଜାଣିଛ!”

ଅରୁଣା ନାରବ ରହିଲା ।

“ତୁମ୍ଭ କରିଗଲ କାହିଁକି?” ଆଦୁର ଗୁଣିଯାଇ ପଚାରିଲା ସଦାନନ୍ଦ । ତା’ପରେ ସେ ବଗିଚା କାମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ।

ହମେ ଅରୁଣା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲା, ଯେତେବେଳେ ସଦାନନ୍ଦ ଗୁଣିଯାଏ, ମେତେବେଳେ ସେ ନିଜେହିଁ କଷ୍ଟ କରି କାମ କରେ । ଅରୁଣା ମନରେ ଏଥିରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ହେଲା । ଜଣେ ଏମିତି ଗୁଣିବ କାହିଁକି, କଷ୍ଟ ବା ପାଇବ କାହିଁକି?

ଶରାବେଳେ ସେ ଏକୂଟିଆ ମନଦୁଃଖ କରି ବସିଛି, ପଡ଼ୋଶୀ ଘରର କୋଡ଼ୁ ଅଞ୍ଜଳି ଆସି ତାକୁ ତା’ ମନଦୁଃଖର କାରଣ ପଚାରିବାରୁ ସେ ସବୁ କହିଦେଲା । ଅଞ୍ଜଳି ଦୀର୍ଘନିଃଶ୍ଵାସ ଗୁଡ଼ି କହିଲା, “ଭଉଣୀ! ମୁଁ ତମକୁ ଇର୍ଷା କରୁଛି । କାରଣ ମୋ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ତେଜ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ କେହି ଅପମାନ କରି କହିଲେ ବା ତାଙ୍କ ଆଗରେ କେହି ମୋର ଅପମାନ କଲେ ବି ସେ ତୁମ୍ଭ ରହିବେ । ସେଥିଯୋଗୁଁ ମୋର ଯେତେ ମନ ଶରାପ, ତାହା ତମ ହୁଲନାରେ ବହୁତ ବେଶୀ ।”

ଅରୁଣା ହସିଲା । ସେ କହିଲା, “ମଣିଷ ଚରିତ୍ର ବାସ୍ତବିକ ବିଚିତ୍ର!”

ଦିନେ ଅରୁଣା ଘରେ ଜଣେ ସନ୍ତୁ ଆସି ଅତିଥି ହେଲେ । ତାଙ୍କୁ ସଦାନନ୍ଦହିଁ ଆଖିଥିଲା । ସଦାନନ୍ଦଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ଅମଳରୁ ସନ୍ତୁ ବର୍ଷକରେ

ବା ଦୁଇବର୍ଗର ମାଟି ଗୋଟିଏ କୋର ସୁଲ
ଗୁରୁଦିନ ରହୁ ଯାଉଥିଲେ ।

“ମା, ତୋତେ ବିମର୍ଷ ଦେଖୁଛି କାହିଁକି ?”
ତେହୁ ନଥିବା ବେଳେ ସବୁ ଅରୁଣାକୁ
ପଚାରିଲେ ।

“ବାବା, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ ବଦଗଣୀ ।”
ଅରୁଣା କହିଲା ।

ସବୁ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ତା’ ସ୍ତ୍ରୀର
ଯୋଗୁଁ ତମର କିଛି କ୍ଷତି ହେଉଛି ?”

ଅରୁଣା ଟକିଏ ଘାବି କହିଲା, “ବାହୁକେ
ମୋର କ୍ଷତି କିଛି ନାହିଁ । କ୍ଷତି ହେଉଛି
ତାଙ୍କର । ସେ ଗର୍ବଗର୍ବ ଭାବରେ ହୋଇ
କିଛି ନା କିଛି କାମ କରନ୍ତି । ସେଥିରେ
ତାଙ୍କର ଶାରୀରିକ କଷ୍ଟ ବଢ଼ିଯାଏ ।”

“ଆଜ୍ଞା ମା, ମୁଁ ଯଦି ତା’ ସ୍ତ୍ରୀର
ବଦଲାଇବା ସଜାଣି ପାରୁନା କରବି, ତେବେ
ତେଜେ ବି ଗୋଟିଏ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।
ମାସେ କାଳ ଖାଲି ଓଲଟି ଲେଖାଏଁ ଖାତରୁ ।
ପାରିବୁ ?” ସବୁ ପଚାରିଲେ ।

“ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବି ! ଆଜିଠାରୁ ତାହାହିଁ
କରିବି । ମାସେ କାହିଁକି, ସାରା ଜୀବନ ଏପରି
କରିବାକୁ ମୋର କୁଣ୍ଠା ନାହିଁ ।” ଅରୁଣା
କହିଲା ।

ସଦାନନ୍ଦ ସନ୍ତୋଷରେ ଫେରିବାରୁ ସବୁ
ତାକୁ ଏକାନ୍ତରେ କହିଲେ, “ତମ ଗୋ
ଯୋଗୁଁ ତମେ କଷ୍ଟ ପାଉଛ । ଅଧିକ ଅରୁଣା

ସେପାଇଁ ସାରା ଜୀବନ ଓଲଟି ଖାଲ ରହିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତମ ପାଇଁ ତା’ର କେତେ ଡ୍ରୋ,
ଏଥିରୁ ତମେ ବୁଝିବା ଉଚିତ !”

ସଦାନନ୍ଦ ବୁଝିଲା । କିନ୍ତୁ ସବୁ ବିଦାୟ
ନେଇ ଗୁଲିଯିବା ମାତ୍ରେ ଅରୁଣା ଉପରେ
ରାଗିଯାଇ କହିଲା, “କାହିଁକି ଓଲଟି ଖାଇବ
ବୋଲି ସବୁ କହିଲ ?” ରାଗିଯାଇ ସଦାନନ୍ଦ
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘର ଘାଡ଼ୁ ଦେବାକୁ ଲାଗି
ପଡ଼ିଲା ।

ଘର ଘାଡ଼ୁ ଦେଇ ସାରି ସେ ଦେଖିଲା,
ଅରୁଣା ନାହିଁ । ଅଧିକାଂଶକ ପରେ ଅରୁଣା
ହାଲନାଲ ହୋଇ ଲେଉଟିବାରୁ ସେ ପଚାରିଲା,
“କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ ?”

“ପଢ଼ୋଣୀ ଘରେ କାମ କରୁଥିଲି ।”

“ମାନେ?”

“ତମେ ଶୁଣିଗଲେ ଘର କାମଚକ କରି ପକାଅ । ମୋ ପାଇଁ କିଛି ରହେ ନାହିଁ । ମୁଁ ଶୁଣିଗଲେ ପୁଣି କରିବି କ’ଣ? ତେଣୁ ପଢ଼ୋଣୀ ଘରେ କାମ କରିଦେଇ ଆସିଲି ।” ଅରୁଣା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ସେଥିରେ ମୋ ଇଚ୍ଛା ଯିବ ନାହିଁ?”

“ନା, ମୁଁ କହିଛି ଅନ୍ୟ ଘରେ କାମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ମାନସିକ କରିଛି । ତେଣୁ ସେମାନେ ଅସଲ କାରଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।” ଅରୁଣା କହିଲା ।

ସଦାନନ୍ଦ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ରହିଲା । ମାସଟିଏ ବିତଗଲା । ସଦାନନ୍ଦ ଆଉ ଶୁଣି ନାହିଁ । ସବୁ ପୁଣି ଆସି ତାଙ୍କ ଘରେ ଅତିଥି ହେଲେ ଓ ଦୁହଁକୁ କହିଲେ, “ତମେ ଦୁଇଜଣ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ଯିବ । କିନ୍ତୁ ବାପା ସଦାନନ୍ଦ! ତମେ ଟିକିଏ ଧୀରହୃଦିର ଭାବରେ ବସୁର କରିବା

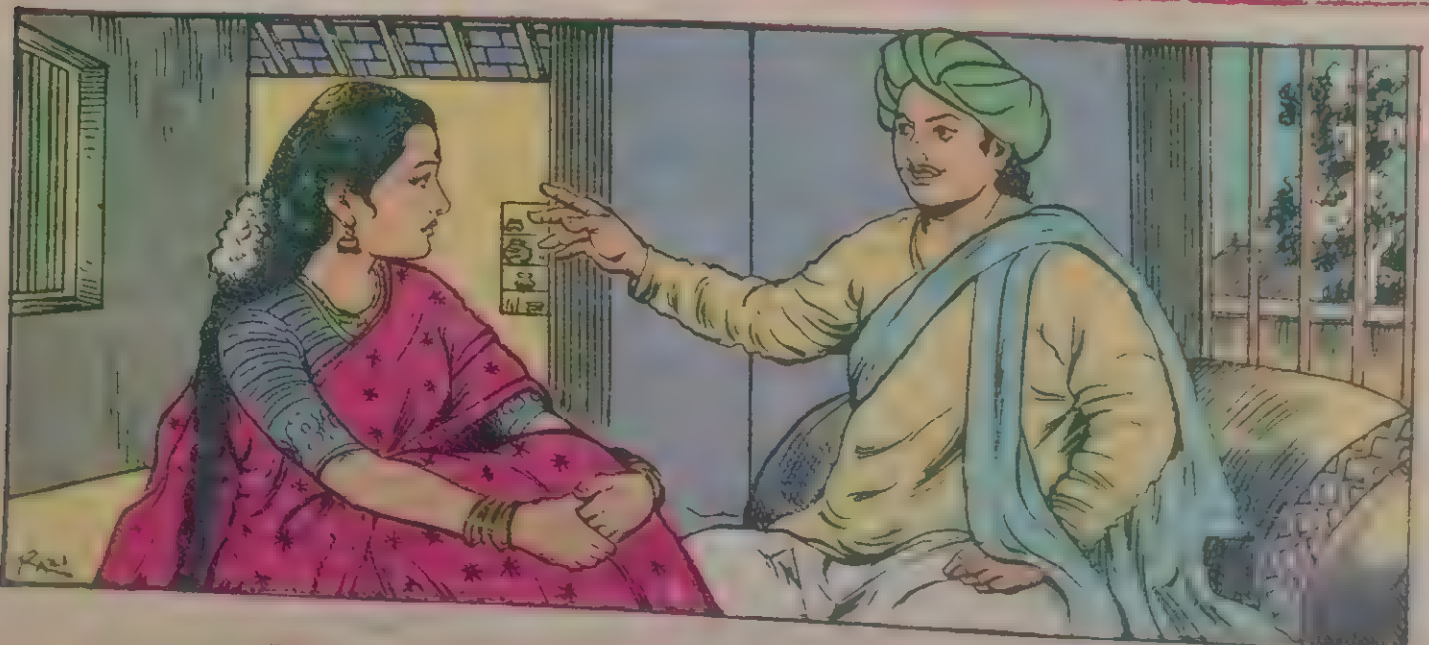
ଆବଶ୍ୟକ । ତମେ ଅରୁଣାକୁ ଏବେ ଭଲ ପାଅ ଯେ ସେ କାମ କରୁ, ଏହା ତମର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ । ଅରୁଣା ତମକୁ ଏବେ ଭଲ ପାଏ ଯେ ତମେ ଶୁଣିଯାଇ କଷ୍ଟ କରି, ଏକଥା ସିଏ ଚାହେଁନା । କିନ୍ତୁ କେହି କ’ଣ ମନକଥା ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନାହିଁ!”

ଦୁହେଁ ନୀରବ ରହିଲେ । “ଆଜ୍ଞା, ଅରୁଣା, ତମ ବଡ଼ ପୁଣି ହୋଇଛି । ଏଣିକି ସ୍ବାଭାବିକ ଭାବରେ ଖିଆପିଆ କରିବ ।”

“ସ୍ବାଭାବିକ ଭାବରେ ଖିଆପିଆ ମାନେ?” ସଦାନନ୍ଦ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

“ବାପା! ମାସେ କାଳ ଅରୁଣା ଓଲଟି ମାନ୍ଦ୍ରାସିଥିଲା । ତମେ ଏତକ ବୁଝିନାହିଁ?” ସବୁ କହିଲେ ।

ସଦାନନ୍ଦ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ବସି ରହିଲା । ଯାହାହେଉ ଏହାପରେ ସଦାନନ୍ଦର ସ୍ବାଭାବ ଏବେ ବଦଳିଗଲା ଯେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ନାଟକ ଭିତରେ ନାଟକ

ଗୋବିନ୍ଦର ମନ ପଡ଼ାପଡ଼ି ପଡ଼ି ମୋଟେ
ଯାଉ ନଥାଏ । ବୋଉ ତାକୁ
ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ସେ ମନଦେଇ
ପାଠ ପଢ଼ି ନ ଦେଲେ କିଛି କାମ ଧନ୍ଦା କରୁ,
ସେ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ବୋଉ ଏପରିକି ନିଜର
ସୁନା ଗହଣାତଳ ବସ୍ତି କରି ତାକୁ ପୁଷି
ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ, ଯଦି
ସେ କିଛି ବେପାର କରନ୍ତା ।

କିନ୍ତୁ ଗୋବିନ୍ଦର ମନ ଅନ୍ୟ କଥାରେ
ଥାଏ । ସେ ନାଟକରେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ
ବଡ଼ ସୁଖ ମଣୁଥାଏ । ଗାଁରେ ସେଭଳି
ବିଶେଷ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ନଥାଏ । ତାକୁ
କେହି କେହି କହୁଥାନ୍ତି, “ତୋର ଯେପରି
ଗୁଣ, ସେଥିରେ ତୁ ସଫରକୁ ଗଲେ କୌଣସି
ନା କୌଣସି ନାଟକ ଦଳରେ ଜରୁର
ଯୋଗ ଦେଇ ପାରିବୁ ।”

ଦିନେ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି ମେ ସଫରକୁ
ବାହାର ଗଲା । ଘରୁ ଆସି କିଛି ପଇସା ମଧ୍ୟ
ନେଇ ଯାଇଥାଏ । ସେମକୁ ଶାନ୍ତି ମରିଗଲା ।
ସଫରରେ କୌଣସି ନାଟକ ଦଳରେ ଯୋଗ
ଦେବା ଯେ ସଫଳ ନୁହେଁ, ଏକଥା ବୁଝିବାକୁ
ତାକୁ ଡେରି ହେଲା ନାହିଁ ।

ସେ ଦୁଇଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅପେକ୍ଷକର
ଦ୍ଵାରସ୍ଥ ହେଲା । ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ସିଧା ସିଧା
ଜଣାଇଦେଲେ, ଅଭିଜ୍ଞତା ନଥିବା କୌଣସି
ଯୁବକକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବାକୁ ସେମାନେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି । ଗୋବିନ୍ଦ ମନେ ମନେ
ବଡ଼ ଅପମାନ ଅନୁଭବ କଲା । ହତାଶ
ବି ହେଲା ।

ଦେବକୁ “ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅପେକ୍ଷା ଦଳ”ର
ମାଲିକ ସଦାନନ୍ଦବାବୁଙ୍କ ସହ ତା’ର ଭେଟ
ହୋଇଗଲା । ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ନୂଆ କରି ସେ

“ଅତି ଚହୁର; ନିଜ ଫାଗେ ପଡ଼ି ହୁଏ କାତର !”

ଦଳ ଗଢ଼ିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଦଳରେ ନାମସାଦା ଅଭିନେତା ଅଭିନେତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ର ନଥିଲେ । ସେ ନିଜେ ଅବଶ୍ୟ ଜଣେ ଦକ୍ଷ ଅଭିନେତା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ । ନୂଆ ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ଅଭିନୟ ଶିଖାଇ କାମ ଚଳାଇ ନେବେ, ଏ ବିଶ୍ୱାସ ତାଙ୍କର ଥିଲା ।

ଗୋବିନ୍ଦର ଆଶ୍ରୟ ଦେଖି ସେ ତାକୁ ନିଜ ଦଳରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ସେତକି ନୁହେଁ, ସେ ତାକୁ ନିଜ ଘରେ ବି ଆଶ୍ରୟ ଦେବେ । ସେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଜର୍ମଦାରଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଘର ଭଡ଼ା ନେଇ ରହୁଥାନ୍ତି ।

ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ନାଟକ ପାଇଁ କଲକାରମାନଙ୍କୁ ଚାଲିମ୍ ଦେଉଥାନ୍ତି,

ସେଥିରେ ଗୋବିନ୍ଦକୁ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ମିଳିଗଲା । ତାହା ହେଲା ଘରୁ ପଳାଇ ଆସିଥିବା ଜଣେ ଯୁବକର ଚରିତ୍ର । ଯୁବକ ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଯିବାରୁ ତା' ବୋଉ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଯୁବକର ମାମୁଁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ଯୁବକର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି ।

ଗୋବିନ୍ଦ ଅନ୍ୟ କଲକାରମାନଙ୍କଠାରୁ ପଛରେ ପଡ଼ିଥିବା ଯୋଗୁଁ ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ସବୁଦିନେ ତାକୁ ନିଜ ବସା ପଛପଟେ ଚାଲିମ୍ ଦେଉଥିଲେ । ଦିନେ ଆପତ୍ତିରେ ସଦାନନ୍ଦବାବୁ କହିଲେ, “ଆସ, ଦଶମିନାଥ ସ୍ଥଳପ ଅଭ୍ୟାସ କରିନେବା । ତା'ପରେ ମୋତେ ବାହାର ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।”

ଘର ପଛପଟକୁ ଯାଇ ସ୍ଥଳପ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ନିଜେ ମାମୁଁ ଭୂମିକା ନେଇଥାନ୍ତି ।

ମାମୁଁ : “ବାପା ! ବିଳମ୍ବ କଲେ ଅନୁଚାପ କରିବୁ । ତୋ ମା'ଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସୁସୁସ୍ଥ । ଘରକୁ ଫେରି ଚାଲ ।”

ଯୁବକ : “ମାମୁଁ ! ମୁଁ ମୋ ନିଶ୍ଚିତ୍ତରେ ଅଟେ । ମୁଁ କଦାପି ଘରକୁ ଫେରିବି ନାହିଁ । ଆପଣ ଯା'ନ୍ତୁ ! ନିଜର ତଥା ମୋର ସମସ୍ତ ନିଷ୍ଠା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ !”

ଆଉ ଦୁଇ ଗୁରୁପଦ ସ୍ଥଳପ ପରେ ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଚାଲିଲେ ।

ଗୋବନ୍ଦ ମନେ ମନେ ସ୍ଥଳପ ଆବୃତ୍ତି କରୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ସେ ଘର ଓ ଜମିଦାରଙ୍କ ଘର ଭିତରେ ଥିବା ଧୁସୁଣା ପାଖରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ଫାଙ୍କ ଭିତର ଦେଇ ବା' ଆଖି ସେ ପଟେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ପ୍ରଥମେ ସେ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସଖି ହୋଇ ଆସିଲଣି । ବୁଦ୍ଧ ତାକୁ କିପରି ଅଭୂତ ମନେ ହେଲେ ।

ସେ ପଲାଇଯିବ କି? ଏହି ଚିନ୍ତାରେ ସେ ପଛକୁ ଫେରି ଅନାଇଲା । ବୁଦ୍ଧ ତାକୁ ଏକ ଧ୍ୟାନରେ ଅନାଇଥାନ୍ତି ।

“ଶୁଣ ଯୁବକ!” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପଛରେ ସେ ବିଶାଳ କୋଠା ଅନ୍ଧାରୁଆ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଭୁତକୋଠି ଭଳି ଦିଶୁଥାଏ । ଗୋବନ୍ଦ ବାସ୍ତବିକ ଡରିଗଲା ।

“କିହୋ ଯୁବକ, ତରୁଛ କି? ଡରିବାର କାରଣ ନାହିଁ । ପାଖକୁ ଆସ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

ଗୋବନ୍ଦ ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲା ।

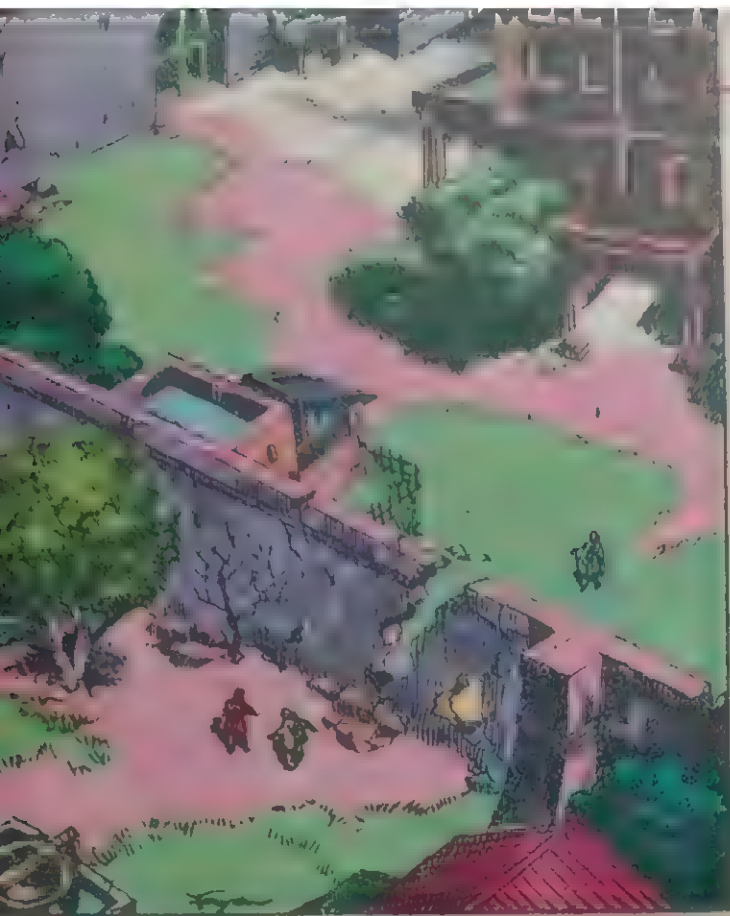
“ତମେ ତମ ମାମୁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଘରକୁ ଫେରିଯାଅ । ବୁଝିଲ? ମା ମନରେ ଦୁଃଖ ଦେବା ଘୋର ଅପରାଧ ।” ବୁଦ୍ଧ କହିଲେ ।

ଗୋବନ୍ଦ ବୁଝିଗଲା ଯେ ନାଟକର ସ୍ଥଳପକୁ ବୁଦ୍ଧ ସତ ବୋଲି ଭାବିଛନ୍ତି । ସେ ବୁଦ୍ଧ

ଖର୍ଚ୍ଚକରି କହିଲା, “ମହାଶୟ, ଆପଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ଯେ, କିନ୍ତୁ ଗାଁ ବହୁତ ଦୂର । ମୋ ପାଖରେ ସେତେଦୂର ଯିବା ପାଇଁ ପଇସାପତ୍ର ନାହିଁ ।”

ବୁଦ୍ଧ ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ତମ ମାମୁଁ ଯେତେବେଳେ ତମକୁ ନେବା ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି, ତମପାଇଁ ବାଟଖାଇ ବି ସେ ଦେବେ । ତେବେ ରୁହ, ମୁଁ ବି ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ।” ଏହା କହି ବୁଦ୍ଧ କୋଠା ଭିତରକୁ ଯାଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ବାହାର ଆସିଲେ ଏବଂ ଗୋବନ୍ଦ ହାତକୁ ଛୋଟ ଥଳଟିଏ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । “କାଲି ସକାଳୁ ଚାଲିଯିବ ।” ଏହା କହି ସେ ଚାଲିଗଲେ ।

ପାଗେ ପାଙ୍କ ଦେଖିବା ବେଳକୁ
ଦେଖିଲା, ମେପଟେ ଜମିଦାର ଠିଆ
ହୋଇଛନ୍ତି ।

“କହୋ ଯୁବକ ! ତମର ପରା ପଲ୍ଲୀ
ନଥିଲା ବୋଲି ଯାଇପାରୁ ନଥିଲା ? ପୁଣି
କ’ଣ ହେଲା ?” ଜମିଦାର ବିରକ୍ତ ହୋଇ
ପଚାରିଲେ ।

“ମହାଶୟ, ମୁଁ ଏଠାରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଭଣ
କରି ପକାଇଛି । ମେସବୁ ପରିଶୋଧ ନକରି
ଯିବ କିପରି କହିଲେ !” ଗୋବିନ୍ଦ ସଫେଇ
ଦେଲା ।

“ଓଃ, ଏପରି କଥା ! ଅବଶ୍ୟ ଭଣ
ପରିଶୋଧ ନକରି ଯିବା ଅନୁଚିତ । କେତେ
ଭଣ କରିଛ ?” ଜମିଦାର ପଚାରିଦେଲେ ।

“ପ୍ରାୟ ଶହେ ଟଙ୍କା !”

“ହଉ, ରୁହ ।” ଏହା କହି ଜମିଦାର
ଗୁଲିଗଲେ । ଦଶମିନଟ ପରେ ଫେରି ଆସି
ସେ ଗୋବିନ୍ଦ ହାତକୁ ଥଳିଟିଏ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ
କହିଲେ, “ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯାହାର ଯେତେ
ପାଇବାର କଥା ସବୁ ଦେଇଦିଅ । କାଲି
ସକାଳେ ଗୁଲିଯାଅ ।”

“ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନିବି, ଆଜ୍ଞା ।”

ଗୋବିନ୍ଦ ନିଜ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଆସି
ଦେଖିଲା, ଥଳିରେ ଶହେ ଦଶଟଙ୍କା ଅଛି ।
ସେ ପୁଣି ନିଜକୁ ବାହାବା ଦେଲା । ଆଜି
ଥରେ କୌଣସି ମତେ ବୁଢ଼ାଠୁଁ ଆଉ କିଛି

ଗୋବିନ୍ଦ ଥଳି ଖୋଲି ଦେଖିବା ବେଳକୁ
ତହିଁ ଭିତରେ ପଚାଶ ଟଙ୍କା ରହିଛି । ସେ ନିଜ
ବୁଦ୍ଧିକୁ ତାରିଙ୍ଗ କଲା ଓ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ
ଆସି ଟଙ୍କା ଥଳି ତଳେ ଲୁଚାଇଦେଲା ।

ଗୋବିନ୍ଦର ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା ଯେ ସେ
ବୁଦ୍ଧି ଜମିଦାର । ପରଦିନ ସେ ଶବର ନେଇ
ଗୁଡ଼ିଲା, ଜମିଦାର ବହୁତ ବଦାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।
ତାଙ୍କଠାରୁ ଆଉ କିଛି ସୁବିଧା ଉଠାଇବା
ନିମନ୍ତେ ତା’ର ଲେଉ ହେଲା ।

ଉପରଠିଳକୁ ପୁଣି ବସାଘର ପଛପଟେ
ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଓ ଗୋବିନ୍ଦ ଭିତରେ ଏକା
ଫଳପର ପୁନଶ୍ଚୁଡ଼ି ହେଲା । ସଦାନନ୍ଦବାବୁ
ଗୁଲିଗଲେ । ଗୋବିନ୍ଦ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ

ଆଦାୟ କରି ପାରିଲେ ବଡ଼ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ବୋଲି ସେ ଭାବିଲା । କିନ୍ତୁ କିଛି ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରି ପାରୁ ନଥାଏ ।

ଗୋବିନ୍ଦ ନିଜେ ନିଜେ ବହୁତ ହସିଲା । ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଥମ ଥର ଦେଖି ସେ କେମିତି ଡରି ଯାଇଥିଲା, ସେକଥା ଭାବି ମଜା ଅନୁଭବ କଲା । ନିଜେ ଯେ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଯୁବକ, ଏ ବିଷୟରେ ତା'ର ଆଉ ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ । ସହରକୁ ଆସି ଇଏତ ସାମଲର ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ର ! ଭବିଷ୍ୟତରେ ନିଜ ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ ଆହୁରି କେତେ କାମ ଏମିତି ହାସଲ କରିବ, ସେ କଥା ଭାବି ସେ ବେଶ୍ ଶିଫରଣ ଅନୁଭବ କଲା ।

ପରଦିନ ଉପରାଞ୍ଚଳ ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଗୋବିନ୍ଦକୁ ବାଡ଼ି ପଛପଟକୁ ନେଇଗଲା- ବେଳେ କହିଲେ, “ଆଜି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୃଶ୍ୟର ଆବୃତ୍ତି କରିବା । ଅବଶ୍ୟ ତମର ଏଥିରେ ବିଶେଷ କିଛି କରିବାର ନାହିଁ । ଶାଲ ମୁହଁରେ ବିସାଦର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦେବାର କଥା ।”

ବାଡ଼ି ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଆବୃତ୍ତି କଲେ, “ବାପା ! ମୋ କଥା ମାନିଲୁ ନାହିଁ, ଭରକୁ ଗଲୁ ନାହିଁ ! ଶେଷଥର ପାଇଁ ତୋତେ ଦେଖିବେ ବୋଲି କେତେ ଆଶା କରି ହତାଶ ହୋଇ ତୋ' ମା ଶେଷ ନିଃଶ୍ୱାସ ଜାଣି କଲେ ! ତୋହର ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଦେବା

ଭଳି ମୋର ଭଉଣୀକୁ ହରାଇଲିରେ ହତଭାଗା !”

“କ’ଣ ହେଲା, ସେ ଯୁବକ ଆଜିବ ଭରକୁ ଗଲନାହିଁ ?” ଏହା କହି ଜମିଦାର ଭଜା ପାରିଲା ଟପି ପଶି ଆସିଲେ । ସଦାନନ୍ଦବାବୁ କାବା ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ । ଗୋବିନ୍ଦର ମୁହଁ ଶେତା ପଡ଼ିଗଲା ।

“ତମେ ଯଦି ନ ଯିବ, ମୋଠୁଁ ଟଙ୍କା ନେଲ କାହିଁକି ?” ଜମିଦାର ଧମକ ଦେଲେ ।

ଗୋବିନ୍ଦ କିଛି କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । “ଜବାବ୍ ଦିଅ !” ଜମିଦାର ଧମକ ଦେଇ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ଏହା ଅଭିନୟ, ନାଟକ ।...”
ସଦାନନ୍ଦବାବୁ କୈଫିୟତ ଦେଲେ ।

“ନାଟକ ? ତେବେ ତ ଏ ଯୁବକ
ମୋତେ ପ୍ରଚାରିତ କରିଛି !” ଏହା କହି
ଜମିଦାର ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପରିଚ୍ଛରଙ୍କୁ ଡାକ
ପକାଇଲେ । ସେମାନେ ଲାଠି ଧରି ଦୌଡ଼
ଆସିଲେ । “ଏ ଯୁବକର କୋଠରୀ ତଳସ୍
କରି ଟଙ୍କାତକ ଉଦ୍ଧାର କର ।”

ପରିଚ୍ଛରମାନେ ଯାଇ କୋଠରୀ ଭିତରୁ
ଦୁଇଟିଯାକ ଟଙ୍କା ଥଳି ଉଦ୍ଧାର କଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, କଥା କ’ଣ ମୁଁ କିଛି ଜାଣେ
ନାହିଁ । ଆପଣ ମୋତେ ଭୁଲ୍ ବୁଝିବେ
ନାହିଁ ।” ସଦାନନ୍ଦବାବୁ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ନମ୍ର
ଭାବରେ କହିଲେ ।

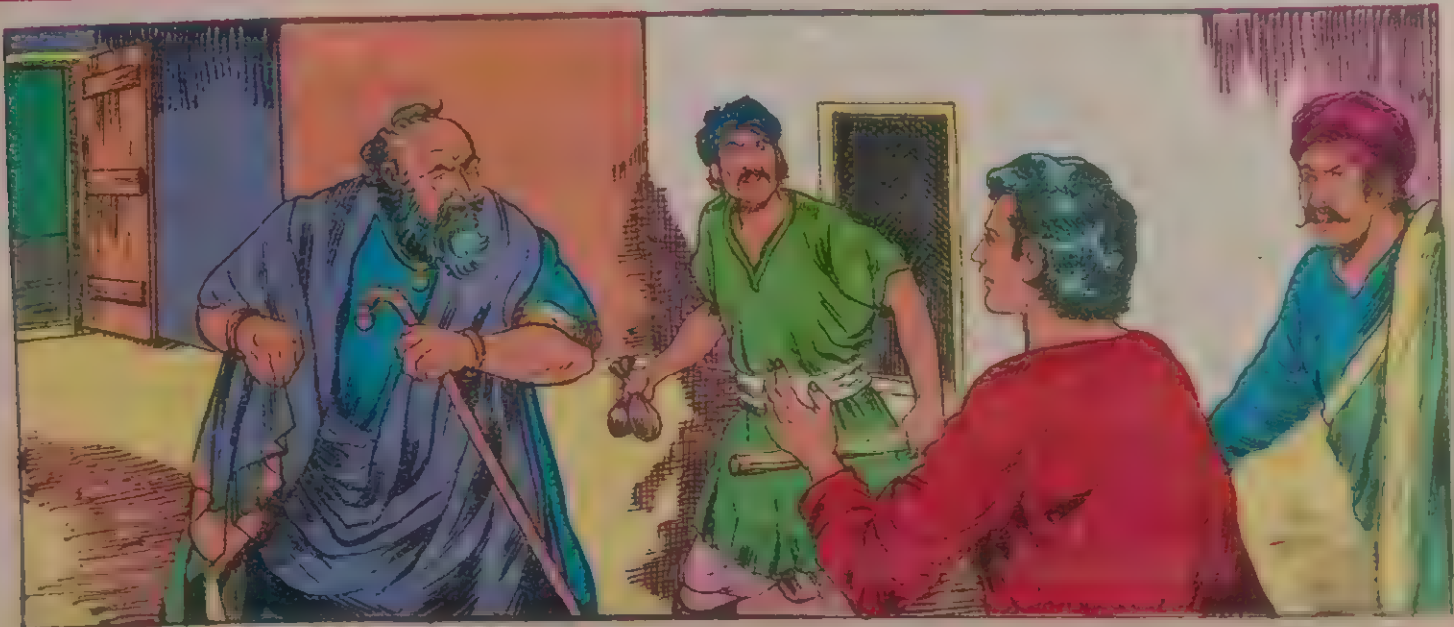
“ନାହିଁ ବାବୁ, ତମକୁ କାହିଁକି ଭୁଲ୍
ବୁଝିବ ? କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ଘରେ ଆଶ୍ରା ଦେବା
ପୁରୁଷ ତା’ ସୁଭାବ ଚରିତ୍ର ବୁଝିବା ତମର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।” ଜମିଦାର କହିଲେ ।

“ମୋତେ କ୍ଷମା କରନ୍ତେ । ଶୁଣିବାକୁ
ବାସ୍ତବିକ ମୋର ହୃଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ତାହା ମୁଁ
ମାନୁଛି ।” ସଦାନନ୍ଦବାବୁ କହିଲେ ।

ଜମିଦାର ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ଥରେ
ହସିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

ଜମିଦାର ଚାଲିଯିବା ପରେ ସଦାନନ୍ଦବାବୁ
ଗୋବିନ୍ଦକୁ କହିଲେ, “ବାବୁ, ତମର ସୁଭାବ
ଚରିତ୍ର ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା । ତମକୁ ଆଉ
କ’ଣ କହିବି, ତମେ ଏଠାରୁ ଚାଲିଯାଅ ।
ଯିଏ ଅନ୍ୟର ସରଳତାର ସୁଯୋଗ ନିଏ,
ତାକୁ ମୁଁ ତଳଇ ପାରିବି ନାହିଁ । କାରଣ
ମୁଁ ବି ସରଳତା ମଣିଷ । ତମେ ନାଟକ
ଭିତରେ ପୁଣି ନାଟକ କରି ପାରିବା
ଲୋକ ।”

ଗୋବିନ୍ଦ କାନମୁଣ୍ଡା ଆଉଁସି ବାହାରିଲେ
କୁଆଡ଼େ ନ ଅଟକି ଗାଁ ମୁହଁ ଚାଲିଲା ।
ବୋଉଙ୍କୁ କ୍ଷମା ମାଗି କିଛି କାମଧନ୍ୟା କରିବା
ପାଇଁ ସ୍ଥିର କଲା ।

ମହାଜନଙ୍କ ବୈରାଗ୍ୟ

ଦିବନଗରରେ ଥିଲେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧାୟୁ ମହାଜନ । ସେ ଅମାପ ସମ୍ପଦର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଥିଲେ ଭ୍ରଷଣ କୃପଣ ।

ଜୀବନରେ ସେ ବହୁଲେକଙ୍କୁ ମାଲି-ମକଦମାରେ ପକାଇ ସବୁସ୍ଥାନ କରିଥିଲେ । ପଛରେ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଯେପରି ଭାବରେ ଗାଳିଗୁଲିଜି କରୁଥିଲେ, ସେସବୁ ବ ସେ ଶୁଣୁଥିଲେ । ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦକୁ ତାଙ୍କର ଡର ଥିଲା । ସେ ଶବ୍ଦ ହେଲା “ପାପୀ” । ସତରେ ପାପ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ କଣ୍ଠ ପାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ?

ଥରେ ଜଣେ ସାଧୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଥାନ୍ତୁ । ସାଧୁଙ୍କୁ ମହାଜନ ପଚାରିଲେ, “ସାଧୁଜୀ ! ପାପ କ’ଣ ? ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିବ କିପରି ?”

“ପାପ ଅନେକ ପ୍ରକାର । ତମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତମେ ଏତେ ସମ୍ପଦ ଥାଇ ଯଦି କାହାର ଉପକାର ନ କରିବ, ଆର୍ତ୍ତକୁ ଦାନ ନ ଦେବ, ତାହାହିଁ ହେବ ପାପ । ବୁଝିଲ ?” ସାଧୁ କହିଲେ ।

“ବୁଝିଲି ଆଜ୍ଞା ।”

ସାଧୁ ଚାଲିଗଲେ । ମହାଜନ ଆରମ୍ଭ ଶୈଳରେ ବସି ଆଖି ବୁଜି ଭାବୁଥାନ୍ତୁ, ଜଣେ ଗଣ୍ଡବ ବାହୁଣ ଆସି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ସିଏ ସାଧୁ ଓ ମହାଜନଙ୍କ ଭିତରେ କଥୋପକଥନ ଶୁଣିଥିଲେ । ଆଶା କରିଥିଲେ, ମହାଜନ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଦାନ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବେ । ମହାଜନଙ୍କ ବେକରେ ସୁନାହାର ଝଟୁକୁଥିଲା । ହାତ ଆଙ୍ଗୁଠିମାନରେ ସ୍ତାବ ମୁଦମାନ ଗୋସ୍ତ ପାଉଥିଲା । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ସେ ଦେଇ ଦେବେକି ? ବାହୁଣ ଭାବୁଥିଲେ ।

“କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ?” ମହାଜନ ପଚାରିଲେ ।

“ବାରୁ, କିଛି ଦାନ ମିଳୁ!” ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ ।

“ଦାନ ? ଆଜ୍ଞା, ଆଗାମୀ କାଲି ଆସ ।” ମହାଜନ କହିଲେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ, “ହଉ ଆଜ୍ଞା ।” ପରଦିନ ଜମିଦାର ଦାନସମ୍ଭାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଥିବେ, ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ବହୁ ଆଶା କରି ପରଦିନ ଆସି ଦେଖିଲେ ମହାଜନଙ୍କ ଦେହରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ବେଶଭୂଷା ନାହିଁ; ଅଳଙ୍କାର ବି ନାହିଁ ।

“କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ?” ମହାଜନ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ଦାନ ଦେବେ ପର ?”

“ଦାନ ଦେବାକୁ ମୋର ଆଉ ଅଛି କ’ଣ ? ଦେଖୁନାହିଁ ମୋ ବେଶ ? ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଲିଣି । ମହାଜନ କହିଲେ ।

“ସତେ ? ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?”

“ମୁଁ ମଲେ ସମ୍ପତ୍ତି ଯୁଆଡ଼େ ଯାଆନ୍ତା, ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କଲୁଛି ବି ସେଇଆଡ଼େ ଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ମୋ ପୁଅ ପାଇଲେ!” ମହାଜନ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

“ତେବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପୁଅଙ୍କୁ ମାଗିବି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ । ମହାଜନ ଅଳ୍ପ ହସିଲେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଯାଇ ମହାଜନଙ୍କ ପୁଅଙ୍କୁ ଭେଟି ଦାନ ମାଗିଲେ ।

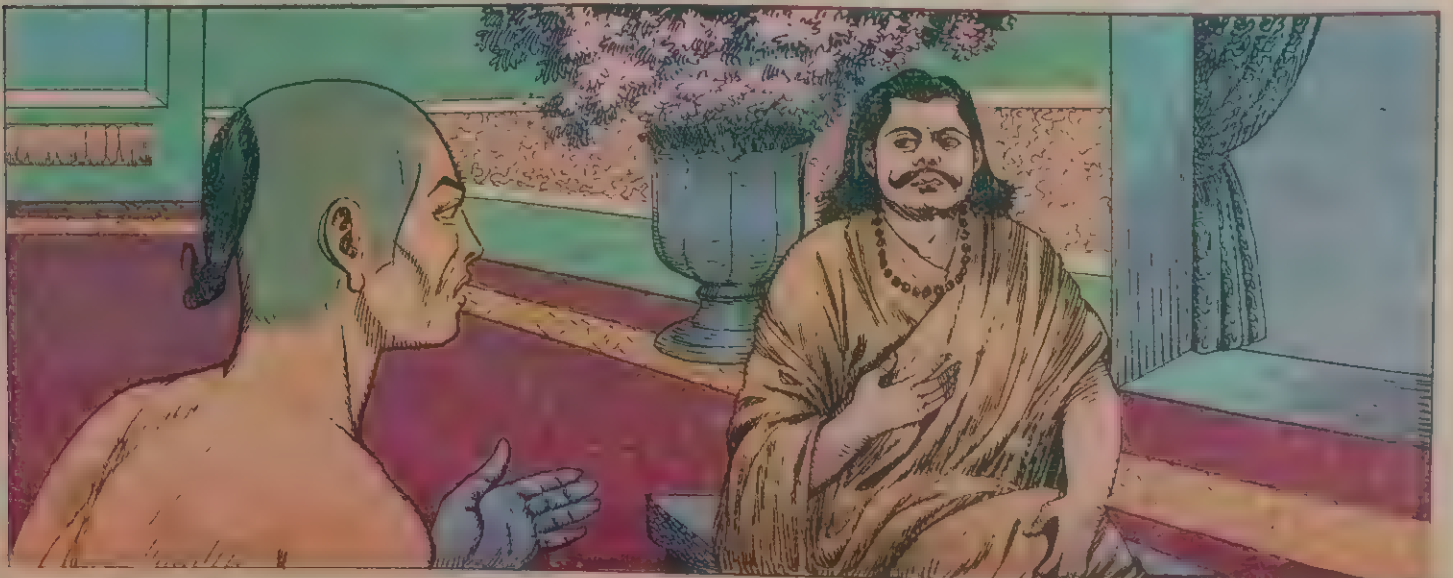
“ପିତୃ ଆଜ୍ଞା ପାଳନ ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ୍ ?” ମହାଜନଙ୍କ ପୁଅ ପଚାରିଲେ ।

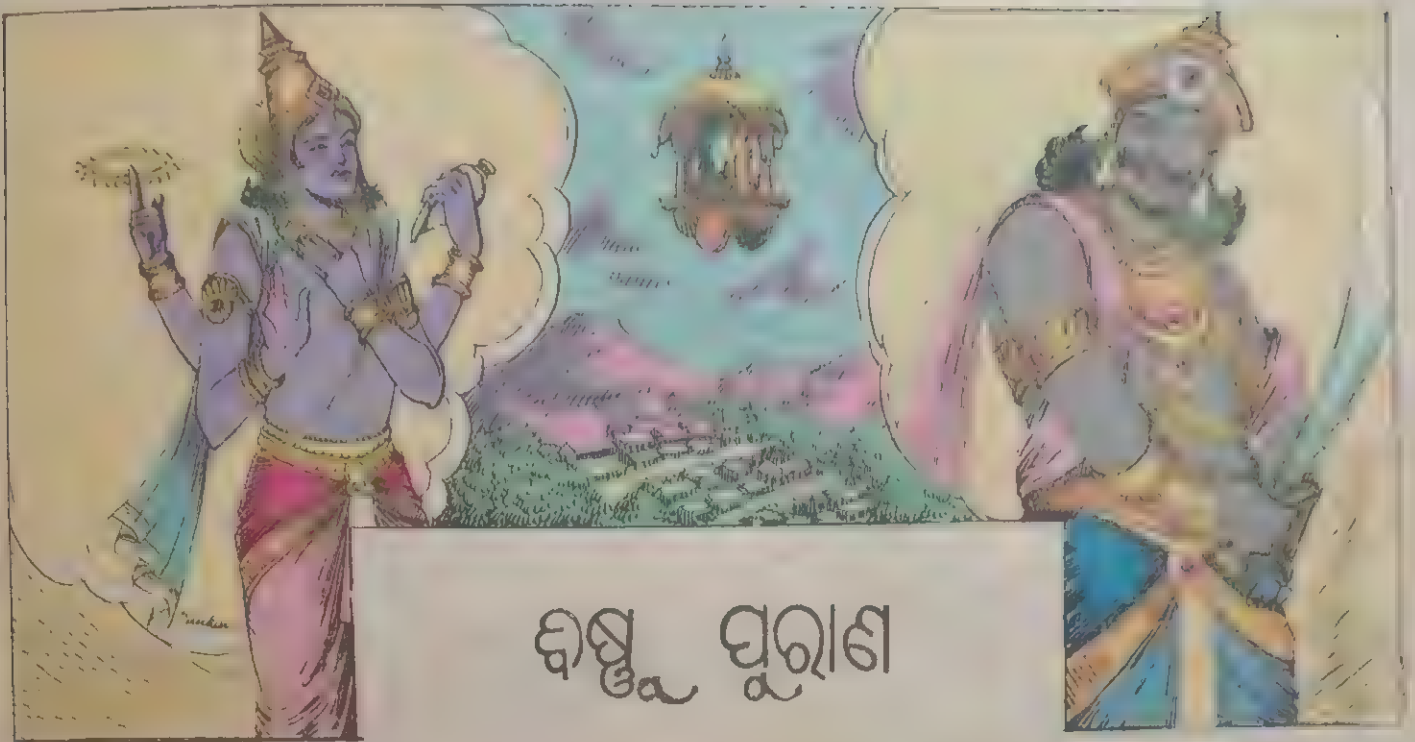
“ଠିକ୍ !” ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲେ ।

ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପଇସା ବି କାହାକୁ ଦେବି ନାହିଁ ବୋଲି ବାପା ଶପଥ କରାଇ ନେଇଛନ୍ତି ।”

ମହାଜନଙ୍କ ପୁଅ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି ଫେରିଗଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବୁଝି ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଜରାସନ୍ଧ ଓ ଶିଶୁପାଳଙ୍କ ଦଳରେ କେତେକ ଦୁଷ୍ଟ ରାଜା ଯୋଗ ଦେଲେ । ପୌଣ୍ଡ୍ରକ ନାମକ କରୁଣ ଦେଶର ରାଜା ନିଜ ଦେହରେ କାଷ୍ଠ ନିର୍ମିତ ଦୁଇଟି ହାତ ଓ ସେଥିରେ ଶଙ୍ଖ, ଚନ୍ଦ୍ର ଧାରଣ କରି ନିଜକୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଅବତାର ବୋଲାଇଲେ । ଶିଶୁପାଳର ସାନଭାଇ ବିମାନ ଉପରେ ଥାଇ ଆକାଶରୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଥାଏ । ପୁରାଣରେ ନାରାୟଣର ନିରାଶ ରାଜାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଓ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବରେ ଆକ୍ରମଣ କରୁଥାଏ । ଦକ୍ଷିଣରେ ବାଣାସୁର ମଧ୍ୟ ସୋନପୁରରେ ନିଜର

ରାଜଧାନୀ ବନାଇ ରକ୍ଷସରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କାଳନ୍ତକ ନାମକ ଏକ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ରକ୍ଷସ ରାଜା ଥାଏ । ଜ୍ୟୋତିଷମାନେ କହିଥାନ୍ତି ତାକୁ କେହି ମାରପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ମୈତ୍ର ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦାସ୍ୟ ଓ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଓ ଲୁଣ୍ଠନ କରି ଚାଲିଥାଏ, ମନ୍ଦର ସବୁ ଭାଙ୍ଗି ପକାଉଥାଏ ଓ ଦେବଦେବୀଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ସବୁ ଧୂସ କରି ପକାଉଥାଏ । ସେ କେତେ ଶେଷ କରୁଥାଏ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମାରିବାକୁ । ଅନେକ ଦେବ ଲୁଣ୍ଠନ କରି କରି ଶେଷରେ ସେ ଯାଇ ଶାନ୍ତାର ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦରରେ ଥିବା ମୋହନୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ସେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେ ମୂର୍ତ୍ତି

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦେବଦାସଙ୍କୁ ଭାବି ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ ଓ ତା' ଭିତରେ ନିଜ ଯୋଗ-ମାୟାର ଶକ୍ତି ରଖିଥିଲେ । ସେହି ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ସେ ନେଇଯାଇ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ରଖିଲା ଓ ସବଦା ଭବିଷ୍ୟ ଏହି ଏହାକୁ କେହି ଜାବନ୍ତ କରି ପାରିବ ।

ଦିନେ ରାତିରେ ସେ ଶୋଇଛି; ହଠାତ୍ ଘୁଙ୍ଗୁରର ମୃଦୁ ତାଳରେ ଉପେକ୍ଷ ଦେଖିଲା ସେ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଜୀବନ୍ତାସ ପାଇ ନାଚୁଛି । ସେ ଆନନ୍ଦରେ ଗର୍ଜନ୍ ଫୋଇ ଯାଇ ନୃତ୍ୟରତା ନାଗଟିକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରନ୍ତେ ନାଗଟି ପୁଣି ପଥରରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସେଇ ପଥରର ବାହୁବନ୍ଧନ ଭିତରେ ଛଟପଟ

ହୋଇ ରାକ୍ଷସ ମରଗଲା । କିନ୍ତୁ ତା' ଛଟପଟ ଭିତରେ ମୂର୍ତ୍ତିର ହାତଟିଏ ଗୁଡ଼ିଗଲା । ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ଦେଶରେ ଭଜାହାତ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଯୁକ୍ତା ପାଉଛି । ତା' ପରେ କୃଷ୍ଣ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ରାଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରି ପରାସ୍ତ କଲେ । ତତ୍ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ଆଶ୍ୱେସ୍ୱରିର ଅଗୁନକ ଅଗ୍ନି ଉଦ୍‌ଗରଣ ଫଳରେ ସମସ୍ତ ରାକ୍ଷସ ରାଜ୍ୟ ଧ୍ୱଂସ ପାଇଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ମେଢ଼ ଓ ଯବନଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ଧ୍ୱଂସ ପାଇଲା । କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବଦିଗରେ ପ୍ରାକ୍‌ଜ୍ୟୋତିଷପୁରରେ ନାରାଜା-ପୁରର ଅତ୍ୟାଚାର ଦିନକୁ ଦିନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ସେ ଅପୁରସେନାକୁ ନେଇ ଦେବଲୋକ ଜୟ କରିଥିଲା । ସେ ଦେବମାତା ଅଦିତିଙ୍କଠାରୁ ଜର୍ଣ୍ଣକୁଣ୍ଡଳ ନେଇ ଯାଇଥିଲା; ଋଷି, ମୁନି ଓ ସାଧୁ ସକ୍ଳନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ରାଜାମାନଙ୍କୁ ମାରି ସେ ଷୋହଳ ହଜାର ରାଜକନ୍ୟାକୁ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖିଥିଲା ସେମାନଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବା ବୋଲି । ତା'ର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଯାହା ପାଇବାକୁ ଋଷିମୁନିମାନେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭୟ ଦାନ ଦେଲେ । ପରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସତ୍ୟଭାମାଙ୍କୁ ନେଇ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଗଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯୁଦ୍ଧ କରି କରି କୁନ୍ତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ନାରାଜାପୁର ଆକ୍ରମଣ କଲା । ସତ୍ୟ-ଭାମାଙ୍କ ଡାକ୍ଷ୍ଣ୍ୟ ଶର ଦ୍ୱାରା ଆଘାତ ପାଇ ସେ

ରଥଟ୍ୟାଜ ହୋଇ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଲା । ତଦ୍ୱାରା
ମେ ଅନ୍ୟନ୍ତ୍ର ହୋପାନ୍ତୁତ ହୋଇ ପୁଣି ଉଠିପଡ଼ି
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଆହମଣି କଲ । ଅବଶେଷରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ହେ ଦ୍ୱାରା ତା'ର ଶରଚ୍ଛେଦ କଲେ ।

ନାରକାସୁରର କମାମୁଣ୍ଡ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ
ରୂପରେ ଚିହ୍ନି ପ୍ରାର୍ଥନା କଲ କି ଯେପରି
ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ଦିବସ ସମସ୍ତେ ପାଳନ କରନ୍ତୁ ।
ମେହଦିନକୁ ମନେ ରଖିବା ପାଇଁ ଦାପାବଳୀ
ପୂଜା ଉତ୍ସବ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ତା'ପରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାରକାର ପୁତ୍ର ଭଗଦତ୍ତକୁ ସେଠାରେ
ରାଜା କରାଇଲେ ଓ ଦେବମାତା ଅଦିତ୍ୟଙ୍କ
କୁଣ୍ଡଳ ଆଣି ଦ୍ୱାରକା ଫେରି ଆସିଲେ ।

ଦିନେ କୃଷ୍ଣ ରୁକ୍ମିଣୀଙ୍କ ସହିତ ବସି କଥା
ହେଉଛନ୍ତି ନାରଦ ପାରିଜାତ ପୁଲଟିଏ ସ୍ୱର୍ଗରୁ
ତୋଳି ଆଣି କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଦେଲେ । କୃଷ୍ଣ ସେଇଟି
ରୁକ୍ମିଣୀକୁ ଦେଲେ । ଏଇ ଖବର ପାଇ
ସତ୍ୟଭାମା ଖୁବ୍ ରାଗିଗଲେ । ପରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ସତ୍ୟଭାମାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ସ୍ୱର୍ଗରୁ ପାରିଜାତ
ପୁଲର ଗଛଟି ଆଣି ତୁମ ବଗିଚାରେ ଲଗାଇ
ଦେବ ।” ଏହାର କିଛିଦିନ ପରେ ଅଦିତ୍ୟଙ୍କର
କୁଣ୍ଡଳ ଫେରାଇବା ପାଇଁ କୃଷ୍ଣ ସତ୍ୟଭାମାଙ୍କୁ
ନେଇ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ କୁଣ୍ଡଳ
ଅଦିତ୍ୟଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ କରି ସେ ନନ୍ଦନବନକୁ
ଗଲେ ଓ ପାରିଜାତ ବୃକ୍ଷ ଧରି ଲେଉଟିଲେ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ରାଗିଯାଇ ବଜ୍ରାୟୁଧ ନିକ୍ଷେପ କରନ୍ତେ
ତାହା ଗରୁଡ଼ ଦେହରେ ବାଜିଲା । ଗରୁଡ଼

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇ ନିଜ ପକ୍ଷରୁ ଛୋଟ
ପରଟିଏ କାବ ପକାଇ ଦେଲେ ଓ କହିଲେ,
“କୃଷ୍ଣ ଯେତେଦିନ ପୃଥିବୀରେ ରହିବେ,
ପାରିଜାତ ମଧ୍ୟ ସେଇଠି ରହିବ ।”

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆଦି ଅନେକ ପୁତ୍ର
ହେଲେ । ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅନିରୁଦ୍ଧ ବାଣୀ-
ସୁରର କନ୍ୟା ଉଷାକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବାରମ୍ବାର
ଦେଖିଲେ ଓ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଚାକୁହିଁ ସବଦା
ଭାବିଲେ । ଉଷା ମଧ୍ୟ ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ
ବାରମ୍ବାର ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ ।
ଉଷାର ସଖୀ ଚନ୍ଦ୍ର ବଳରେ ଅନିରୁଦ୍ଧଙ୍କୁ
ଉଷାର ଅନ୍ତଃସୁରକୁ ନେଇ ଆସିଲା ଓ
ସେଠାରେ ଦୁହିଁଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା, ଏ ଖବର

ପାଇ ବାଣାପୁର ଚରଣଶାଢ଼ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଯାଇ
ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ ବନ୍ଦୀ କଲ । ଏ ସମ୍ବାଦ ପାଇ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଯାଦବ ସେନାବାହିନୀ ସହ ଆସି
ବାଣାପୁରର ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଘୋର
ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ଯୁଦ୍ଧରେ ବାଣାପୁର ହାରିଗଲା ।
ତା'ର ଏକହଜାର ହାତରୁ ଦୁଇଟି ମାତ୍ର ହାତ
ରଖି ଅନ୍ୟ ସବୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କାଟି ଦେଲେ ।
ପରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଯାଇ ଅନିରୁଦ୍ଧକୁ କାରାମୁକ୍ତ
କରି ଉଷା ସହିତ ବିବାହ କରାଇଲେ ।

ଶାଣ୍ଡବବନ ଦହନ କାଳରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ
ଅର୍ଜୁନ ମାୟାଦାନବକୁ ସେଥିରୁ ରକ୍ଷା
କରିଥିଲେ । କୃତଜ୍ଞତା ସ୍ମରଣ ସେ କଥା
ଦେଇଥିଲା ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଏକ ଅପୁର

ସଭାଗୃହ ବନାଇ ଦେବ । ଅଶ୍ୱ ଦେବ
ଶାଣ୍ଡବବନ କୃଷିର ପଣ୍ଡିତ ହେଉନ କଲେ
ଅର୍ଜୁନକୁ ଗାଣ୍ଡିବ ଧନୁ, ଦେବଦତ୍ତ ଶଙ୍ଖ
ଓ ଅକ୍ଷୟ ଦୁର୍ଗାର ଦାନ କରିଥିଲେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ
ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଦାନ କରିଥିଲେ ।

ରାଜା ଯୁଧିଷ୍ଠିର ରାଜଯୁଦ୍ଧ ଯଜ୍ଞ କରାଇଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଅନେକ ରାଜାଙ୍କୁ ନିଜର
ଅଧୀନକୁ ଆଣିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
କହିଲେ କି ଜରାସନ୍ଧ ଅନେକ ରାଜାଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ
କରି ରଖିଛି । ଏବେ ଜରାସନ୍ଧଙ୍କୁ କୌଣସି
ମତେ ମାରିଦେଲେ ସେହି ରାଜାମାନେ
ମୁକ୍ତ ହେବେ ଓ ସାରା ଜୀବନ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ
ଅଧୀନତା ସ୍ୱୀକାର କରି ରହିବେ ।

ତେଣୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଭୀମ ଓ ଅର୍ଜୁନ ଉନାଦଶ
ଭୀମ ବାହୁଣର ଛଦ୍ମବେଶରେ ଯାଇ ଜରା-
ସନ୍ଧର ରାଜନବରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଜରାସନ୍ଧ,
ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ, ବକାସୁର, କାଞ୍ଚକ ଓ ଭୀମସେନ
ସମାନ ଭାବରେ ଶକ୍ରଶାଳୀ ଥିଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଜଣେହିଁ ଅନ୍ୟ ଗୁରୁଜଣକୁ
ବଧ କରିବ । ଆଗରୁ ଭୀମହିଁ ବକାସୁରକୁ
ମାରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଭୀମ ହାତରେହିଁ ସେ
ମରିବ ।

ଜରାସନ୍ଧ ସେମାନଙ୍କୁ ବାହୁଣ ଭରି ଭେଜନ
ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଅନ୍ତେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ଚରଣଶାଢ଼ କହିଲେ, “ହେଜନ ବଦଳେଇ

ଆମକୁ ଯୁଦ୍ଧ ଦାନ ଦିଅ, ଅର୍ଥାତ୍ ଆମ ଉତ୍ତର
ଜଣକ ସହଚ ଯୁଦ୍ଧ କର । ଏହି ଇଚ୍ଛାରେ
ଆମେ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସିଛୁ ।”

ସେତେବେଳେ ଜଗସନ୍ନ ସେମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍ତି
ପରି କହିଲା, “ହେ କୃଷ୍ଣ, ତମେ କେତେଦୂର
ମୋତେ ଡରି ଯୁଦ୍ଧରୁ ପଳାଇଛ । ମୋତେ
ଡରିହୁଁ ବନ୍ଧୁ ଓ ପରିବାରବର୍ଗ ନେଇ
ଦ୍ଵାରକାକୁ ଚାଲିଗଲା । ତେଣୁ ତୁମ ସହଚ
ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ନାହିଁ । ଅର୍ଜୁନ ନିହାତ ଦୁର୍ବଳ
ଦେଖାଯାଉଛି, ତା’ ସହଚ ମଧ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି
ନାହିଁ । କେବଳ ଭ୍ରମସେନହିଁ ମୋ ସହଚ
ମଲ୍ଲିୟୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ।”

ତା’ପରେ ଭ୍ରମସେନ ଓ ଜଗସନ୍ନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଭାଷଣ ମୁଣ୍ଡିଯୁଦ୍ଧ ଓ ମଲ୍ଲିୟୁଦ୍ଧ
ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଦୁହେଁ ସମାନ ବୀର । କେହି
କାହାକୁ ଛାଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି । ଅବଶେଷରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସଂକେତକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଭ୍ରମ
ଜଗସନ୍ନକୁ ଦୁଇପାଳ କରି ଚିରି ଦେବାରୁ
ସେ ମରିଗଲା ।

ତା’ପରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ରାଜସୂୟ ଯଜ୍ଞ
ଆରମ୍ଭ ହେବା କଥା । ସେଥିରେ ସମସ୍ୟା
ହେଲା କାହାକୁ ଯଜ୍ଞରେ ଅଗସ୍ଥାନ ଦିଆଯିବ ।
ଭୀଷ୍ମଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁହିଁ
ଅଗସ୍ଥାନ ଦେଲେ । ସେଥିରେ ଶିଶୁପାଳ ଓ
ତା’ ଦଳର କେତେକ ରାଜା ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ
ଉଠିଲେ ଓ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅଗ୍ରାଧିକାରକୁ

ଅସ୍ଵୀକାର କଲେ । ତା’ପରେ ଶିଶୁପାଳ
ରାଜାମାନଙ୍କ ସଭା ମଧ୍ୟରେ ଉଠି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ନାନା କଥା କହି ଅପମାନ ଦେଉଥା’ନ୍ତି ।
ଭ୍ରମ ପ୍ରଭୃତ ପାଣ୍ଡବମାନେ ଶିଶୁପାଳକୁ
ମାରିଦେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥା’ନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ନିଜେ ସବୁ ସହ୍ୟ କରୁଥା’ନ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ସେଥିରୁ ନିବର୍ତ୍ତାଇଥା’ନ୍ତି । ଅବଶେଷରେ
ଶିଶୁପାଳର ଦୋଷ ଯେତେବେଳେ ଏକଶତରୁ
ଅଧିକ ହେଲା ସେତେବେଳେ ନାରଦରେ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ର ଯାଇ ତା’ର ଶିରଚ୍ଛେଦ କଲା ।
ତା’ପରେ ଶିଶୁପାଳ ଦେହରୁ ଏକ ଜ୍ୟୋତି
ନିର୍ଗତ ହୋଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଦେହରେ ଲୀନ
ହୋଇଗଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଜୟ-

ବଜୟଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ ଜନ୍ମ ସମାପ୍ତ ହେଲା । ସେ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇ ପୁଣି ବେକୁଶକୁ ଗମନ କଲେ ।

ପୁର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁସାରେ ଦେବଶିଳ୍ପୀ ମୟ ସୁଧର୍ଷିରଙ୍କର ସଭାରୂପ ନିର୍ମାଣ କଲେ । ସେ ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ଦେଖି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । କାରଣ କେତେଥର ପାଣି ବୋଲି ଭାବି ଲଗା ଉଠାଇ ଚାଲିବାରୁ ସମସ୍ତେ ହସିଲେ; ପୁଣି ଥରେ ପାଣି ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବି ଏକ ଜଳକୁଣ୍ଡରେ ସେ ଗଲ ପଡ଼ିଲେ । ଏପରି ଭ୍ରମ ଦେଖି ଦ୍ରୌପଦୀ ତାଙ୍କ ସଖୀମାନଙ୍କ ସହ ହସିପକାଇଥିଲେ । ତଦ୍ବାଚ ସେ ଆହୁରି ଅପମାନିତ ଅନୁଭବ

କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେଇ କହିଥିଲେ କି ଏସବୁର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଫୋପ ନାଆଁ ହେବ, କିଛି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେହିମାଳି ଧୂଆଁକୁ ପଶା ଖେଳିବା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ହେବ ।

ସୁଦାମା ଥିଲେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ବାଲସଖା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ ମୁନି ସନ୍ତାନଙ୍କ ପାଖରେ ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେହିଁ ସୁଦାମା ଥିଲେ ତାଙ୍କର ସହପାଠୀ । ଗୁରୁକୁଳ ବିଦ୍ୟା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଯିଏ ସାହାର କର୍ମ ନେଇ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ । ଅନେକ ଦିନ ପରେ ସୁଦାମା ତାଙ୍କର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ପରିବାର ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାବେଳେ ଥରେ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ମନେ ପକାଇ ଦେଲେ, “ତୁମର ସଖା ଦ୍ଵାରକାପତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ । ତମେ ଥରେ ସେଇଠାକୁ ଯାଅ ନା ! ସେ ଦୃଢ଼ ଏ ଭୟଙ୍କର ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ଦୁଃଖାଇବାରେ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ।”

“କିନ୍ତୁ ସେ କ’ଣ ମୋତେ ଚିହ୍ନିବେ ? କାହିଁ ଦ୍ଵାରକାପତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆଉ କାହିଁ ମୁଁ ଦରିଦ୍ର ବାଞ୍ଛଣ । ଯଦି ବା ଯିବି କ’ଣ ଖାଲି ହାତରେ ଯିବି ?” କହିଲେ ସୁଦାମା ।

“ଆମର ଆଉ ବା ଅଛି କ’ଣ ତାଙ୍କୁ ଦେବା ଭଳି । ମୁଁଠାଏ ଖୁଦ ପଡ଼ିଛି ତଳି ଦେଉଛି ନେଇଯାଅ ।” କହିଲେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ।

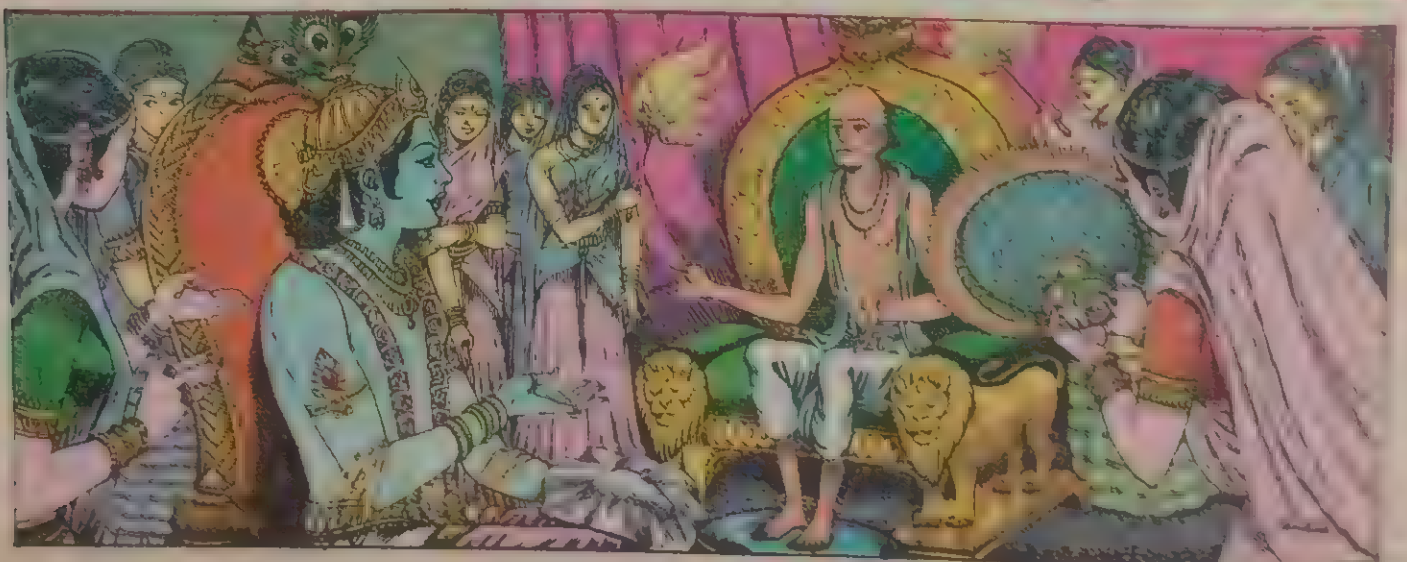
ବହୁତ ଦୂରରେ ପଡ଼ି ଶେଷରେ ସେ ମନସ୍ତ
କଲେ ଦ୍ଵାରକା ଯିବେ । ଅନେକ ବାଟ
ଗୁଲି ଗୁଲି କିଛିଦିନ ପରେ ଦ୍ଵାରକାରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କର
ଅସ୍ଥ ପଟ୍ଟମହିଷୀଙ୍କ ସହିତ ଝୁଲରେ ବସି
ଝୁଲୁଥିଲେ । ଦୂରରୁ ସୁଦାମାକୁ ଦେଖି ଦୌଡ଼
ଆସି ତାଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ନିଜ ସିଂହାସନ
ଉପରେ ବସାଇଲେ । ଆଠଗଣୀ ଆସି ତାଙ୍କ
ପାଦ ଧୋଇ ଦେଲେ । ବାଲବନ୍ଧୁଙ୍କର
ଅତ୍ୟୁସକାର ଦେଖି ଆଖିରୁ ତାଙ୍କର ଦରଦର
ଲୁହ ବହିଯାଉଛି, ଆନନ୍ଦ ଓ କୃତଜ୍ଞତାରେ ।
ସେ ଖୁଦଭକ୍ତା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ
ସୁଦାମାଙ୍କଠାରୁ ଛଡ଼ାଇ ଶାଇଲେ ।

ଏତେ ଆନନ୍ଦ, ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥାଇ
ସେ ନିଜର ଦାରଦ୍ର୍ୟ ଓ ପରିବାର କଥା
ବିଲକୁଲ ଭୁଲିଗଲେ । କିଛିଦିନ ରହି
ସଖାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଗୃହାଭିମୁଖେ
ଗୁଲିଲେ । ବାଟଯାକ ଘରୁଆ'ନ୍ତି “ଯେଉଁଥି-

ପାଇଁ ଆସିଲି ତ କିଛି ସଖାକୁ କହିଲି ନାହିଁ ।
ତାଙ୍କ ସେବା ଯତ୍ନ, ସ୍ନେହ, ଅଦର, ଶ୍ରଦ୍ଧା
ଏତେ ଛୋଟ କଥା ମୁଁ କିମିତ କହିପାରୁ ।
କିନ୍ତୁ ହାୟ ମୋର ପରିବାରବେଳେ ମୋତେ
କେତେ ଆଶା କରି ଗୁଣିଁ ବସି ନିରବେଶ ”

ଘର ଘର ସେ ଆସି ନିଜ ଘରରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ? ସେ କ'ଣ
ଦେଖୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବଡ଼ କେଠା ହେଇ
ଯାଇଛି । ପିଲା ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଦିବ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର ଅଳ-
ଙ୍କାରରେ ଶୋଭିତ ହେଇଛନ୍ତି । ଅନେକ
ଦାସଦାସୀରେ ଘର ପୂର୍ଣ୍ଣ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ମଧୁକି
ହସି କହିଲେ, “ତମେ କ'ଣ ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ
ଏକାକେଲେକେ ତମ ସଖାକୁ ମାଗିଲୁ?”

“ନା” ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନାହିଁ, ମୁଁ କିଛି
ମାଗିନାହିଁ । ସୁଦାମାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରୁ ଧାର ଧାର
ଲୋଚକ ବହି ଯାଉଛି । ଆଉ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ
ହସୁଛନ୍ତି । ତା'ପରେ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ
ମିଳି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସୁଦ କରବାର ଲାଗିଲେ ।

ଅପୂର୍ବ ବିହଙ୍ଗ

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଭିତର ଦେଇ ଯାଇଥିଲା ଏକ ଦୀର୍ଘ ପଥ । ସେ ପଥରେ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିବା ଯାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଗୋଟିଏ ଅପୂର୍ବ ବିହଙ୍ଗ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ । ସେଭଳି ସୁନ୍ଦର ବିହଙ୍ଗ କେହି କେବେ ଦେଖି ନଥିଲେ ।

ତେହେବ ତୁଳନାରେ ସେ ବିହଙ୍ଗର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଥିଲା ବହୁତ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର । ଯିଏ ଥରେ ତା'ର ଗୀତ ଶୁଣିଛି, ସିଏ କଦାପି ଚାହା ଭୁଲି ପାରେନାହିଁ । ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସ୍ଥାନରେ ସେ ଗୀତର ଗୁଞ୍ଜରଣ ଧ୍ବନି ଡେଉଁଥାଏ ।

ହମେ ହମେ ସେ ପକ୍ଷୀ ଗୋଟାଏ ମଧୁର ଜନଶ୍ରୁତିରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

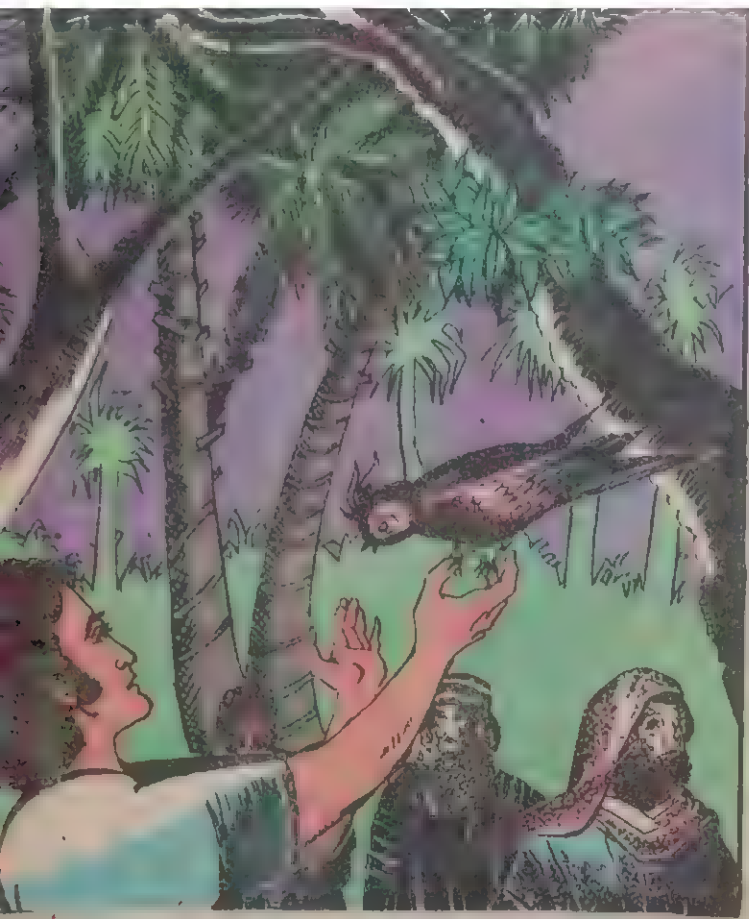
ସେ ପକ୍ଷୀକୁ ଧରିବା ସକାଶେ କେତେଲୋକ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ କେତେ ସମ୍ରାଟ ଯୁବକ ଓ ରାଜପୁତ୍ର । କିନ୍ତୁ

ଯିଏ ତାକୁ ଧରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ସିଏ ଆଉ ଫେରିଆସୁ ନଥିଲା ।

ସେ ପକ୍ଷୀ କଥା ଶୁଣିଲେ ରାଜକୁମାର । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ବାପା, ଯିଏ ସେ ଅପୂର୍ବ ପକ୍ଷୀକୁ ଧରି ଆଣି ଥରେ ମୋତେ ଦେଖାଇ ପାରିବ, ମୁଁ ତାକୁ ବିଦ୍ର ହେବି ।”

ରାଜା ରାଜକୁମାରଙ୍କ ଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ ଘୋଷଣା କରିଦେଲେ । ସେ ଘୋଷଣା କଥା ଶୁଣିଲେ ଜନ ବହୁ । ସେ ଜନହେ ନଗରେ ଜନ ବିଶିଷ୍ଟ ପରିବାରର ଯୁବକ । ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଯିଏ ବଡ଼, ସିଏ କହିଲା, “ମୁଁ ମୋ ଭାଗ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବଣ ଭିତରକୁ ଚାଲିଲି ।”

ସେ ଶଲ ସିନା, କିନ୍ତୁ ମାସଟିଏ ବିତାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଫେରିଲା ନାହିଁ । ସେଉଁଠୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ବନ୍ଧୁ କହିଲା, “ମୁଁ ଯାଇ ଭାଗ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ଯଦି ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ବାହା ହେବା ସମ୍ଭବ

ହେବ, ତେବେ ତାହାଠାରୁ ବଳି ଶ୍ରୀମନ୍ତର କଥା
ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ?”

ମାସ ଗୋଟାଏ ଚାଲିଗଲା । ସେହି ଆସିଲା
ନାହିଁ । ସେଉଁଠୁ ଭୂତାତ୍ମ ବନ୍ଧୁ ହନୁ ବଣ
ଭିତରକୁ ବାହାରିଲା । ତାକୁ ତା'ର ଶୁଭେଚ୍ଛୁ-
ମାନେ ବାରିଣ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କହିଲା,
“ସେ ବନ୍ଧୁକୁ ଧରି ଆଣିବା ଅଥବା
ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିବାହ ହେବା ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ନୁହେଁ । ମୋର ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସନ୍ତାନହିଁ
ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କୁ ଯଦି ଖୋଜି
ଆଣି ପାରିବ, ମୋର ଶ୍ରମ ସାଫଳ ହେବ ।”

ବଣ ଭିତରେ ହନୁ ଶୁଣିପାରିଲା ଅପୁର
ସ୍ଵର । ସେ ସ୍ଵର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ ଯାଇ

ଗୋଟିଏ ଗଛତାଳରେ ଅପୁର ସୁନ୍ଦର
ପକ୍ଷୀଟିଏ ବସିଥିବାର ଦେଖିଲା । ପକ୍ଷୀଟିର
ସ୍ଵର ଶାଲ ମଧୁର ନୁହେଁ, ତାକୁ ଯିଏ
ଶୁଣିବ, ସେ ତା'ର ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ଡୋଳିବାକୁ
ମନ ବଳାଇବ ।

ପକ୍ଷୀର ସ୍ଵର ସହ ସ୍ଵର ମିଳାଇ ଗୀତ
ଗାଇବା ପାଇଁ ହନୁର ମଧ୍ୟ ଡବ୍ ଇଚ୍ଛା
ହେଲା । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ତା' ଆଖି ପଡ଼ିଲା
କେତୋଟି ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ । ସେ
ଅନୁମାନ କଲା କି ଯେଉଁମାନେ ପକ୍ଷୀକୁ
ଧରିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ପଥର ପାଲଟି
ଯାଇଛନ୍ତି । ପକ୍ଷୀ ବସିଥିବା ଡାଳର ଠିକ୍
ତଳେ ତା'ର ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପଥର ମୁଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ
ସେ ଦେଖିଲା ।

ସେ ଯେପରି ପକ୍ଷୀର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଶୁଣି ନିଜେ
ଗୀତ ବୋଲିବାର ଡବ୍ ଇଚ୍ଛା ଅନୁଭବ
କରୁଛି, ଅନ୍ୟମାନେ ବି ସେଇଆ କରିଥିବେ
ଓ ଗୀତ ବୋଲୁଥିବେ । ତାହାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ
ପଥର ବନାଇଦେଇ ନାହିଁ କି ? ମନରେ ଏହି
ସନ୍ଦେହ ଉତ୍ପନ୍ନବାରୁ ହନୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଦମନ
କରି ତୁପ୍ ରହିଲା ଓ ଧିରେ ଧିରେ ପକ୍ଷୀ
ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ତା' ଅନୁମାନ ଥିଲା
ଠିକ୍ । ସେ ଗୀତ ନ ବୋଲିବାରୁ ତା'ର
କିଛି ଅନିଷ୍ଟ ହେଲା ନାହିଁ । ଶାଲ ସେତିକି
ନୁହେଁ, ପକ୍ଷୀକୁ ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ
ସେ ସଫଳ ହେଲା ।

“ହେ ପକ୍ଷୀ! ମୋର ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ପଥର ବନି ଯାଇଛନ୍ତି । ଏମାନେ ପ୍ରାଣ ଫେରି ପାଇବେ ନାହିଁ?” ହନିଫ୍ ପଚାରିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ।” କହି ପକ୍ଷୀ ସେ ଦୁଇ ପଥର ମୂର୍ତ୍ତି ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଡଳି ଡଳିଥର ଚଢ଼ାକାରେ ଉଡ଼ି ଆସିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇ ମୂର୍ତ୍ତି ଜୀବନ୍ତ ହେଲେ ।

“ପକ୍ଷୀ! ପୂର୍ବରୁ କେତେ ଲୋକ ଆସି ତୋତେ ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ପଥର ବନି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରାଣ ଫେରିପାଇବେ ନାହିଁ?” ହନିଫ୍ ପଚାରିଲା ।

“ଦେଖିବା!” କହି ପକ୍ଷୀ ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଚଢ଼କର ଦେଲା ଓ ସେମାନେ ବି ପ୍ରାଣ ଫେରି ପାଇଲେ । ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲେ ଯେ ହନିଫ୍‌ଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାଣଦାତା, ତା’ ପ୍ରତି ଗଭୀର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ହନିଫ୍ ପୁଣି ପକ୍ଷୀକୁ କହିଲା, “ତୋର ଦୟା ମୁଁ ଭୁଲିପାରିବି ନାହିଁ । ଆଜି ଗୋଟାଏ ନିବେଦନ ଅଛି । ମୋ ସହ ନଗରକୁ ଚାଲ । ଗଜକୁମାରୀ ତୋତେ ଦେଖିବାକୁ ବଡ଼ ଆଗ୍ରହୀ ।”

“ହଉ ଚାଲ!” କହିଲା ପକ୍ଷୀ ।

ହନିଫ୍ ସାଥରେ ଗୋଟାଏ ପଞ୍ଜିରି ଆଣିଥିଲା । ସେ ତା’ ଦ୍ଵାର ଖୋଲିଦେବା

ମାତ୍ରେ ପକ୍ଷୀ ତା’ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା । କିନ୍ତୁ ହନିଫ୍‌ର ଜ୍ଞାନ ପାଖରେ କହିଲା, “ମୋ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ରେ ଯେଉଁ ମୁଦିଟି ଲାଗି ରହିଛି, ତା’କୁ କାଢ଼ି ନେଇ ନିଜ ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ଲଗାଅ । କାମରେ ଆସିବ ।”

ହନିଫ୍ ତାହାହିଁ କଲା ।

ପକ୍ଷୀ ସହ ତଳବନ୍ଧୁ ନଗର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ । ବାଟରେ ରାତି ହେଲା । ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ବନ୍ତାମ ନେଲେ ।

ମଝି ରାତିରେ ହନିଫ୍‌ର ଦୁଇ ଚଥାକଥିବ ବନ୍ଧୁ ସେ ଗଭୀର ନାଦରେ ଶୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ତା’ ହାତଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ତାକୁ ଟେକି ନେଇ ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଲେଉଟି ପଡ଼ାଇ

ଦେଲେ । ସେ ତଳେ ପଥର ଉପରେ ପଡ଼ି ଚୁର୍ମାର ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସେ ପିନ୍ଧିଥିବା ମୁଦିଟି ପଥର ଦେହରେ ଘସି ହୋଇଯିବା ମାତ୍ରେ ତହିଁରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ଗୋଟାଏ ଚନ୍ଦ୍ର । ସେ ହନିଙ୍ଗ୍ ଧରିନେଲା ଓ ଧିରେ ଧିରେ ତଳେ ଥୋଇ ଦେଲା ।

ହନିଙ୍ଗ୍ ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥାଏ । “ତମେ କିଏ ?” ସେ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ସେ ପ୍ରକାଶ ଦେଖିବା ପଚାରିଲା ।

“ମୁଁ ଏ ମୁଦିର ଦେଖି । ପଥର ଦେହରେ ମୁଦିଟି ଘସି ହୋଇଯିବାରୁ ମୁଁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲି । ତମେ ତଳକୁ ଖସିଥିବାର ଦେଖି ଧରିନେଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ କ’ଣ କରିବାକୁ ହେବ କୁହ ।”

“ତମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଅ । ମୋ ବନ୍ଧୁ-ମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ବାହାର କରେ । ତା’ପରେ ତମକୁ ପୁଣି ଡାକିବି ।” ହନିଙ୍ଗ୍ କହିଲା । ତା’ ବନ୍ଧୁମାନେ ତାକୁ ସେମିତି ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇଥିଲେ ବୋଲି ସେ କଲ୍ପନା କରି ପାରୁ ନଥିଲା ।

ଭୋର ହେବା ପରେ ବି ସେ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଓ ପକ୍ଷୀକୁ ଖୋଜିଲା । ଆଦୁର କେତେ ସମୟ ଗଲା । ତା’ପରେ ଯାଇ ତା’ ମନକୁ ଆସିଲା ଯେ ରାଜକୁମାରକୁ ବାହା ହେବା ଲେଉଟରେ ସେମାନେ ତାକୁ ମାରି ପକାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବେ ପରା !

ସେ ଦୈତ୍ୟକୁ ଡାକିଲା ଓ କହିଲା, “ମୋତେ ଆମ ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରାସାଦରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଅ ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୈତ୍ୟ ଘୋଡ଼ା ବନିଗଲା ଓ ହନିଙ୍ଗ୍ ପିଠିରେ ବସାଇ ରାଜ-ପ୍ରାସାଦକୁ ନେଇଗଲା ।

ସେତେବେଳେ ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ବିଷମ ସମସ୍ୟା । ହନିଙ୍ଗ୍ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଭାଷଣ ଝଗଡ଼ା କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକେ ପକ୍ଷୀକୁ ଧରିଥିବାର ଦାବା କରୁଥାନ୍ତି । ରାଜା କାହାକୁ ଜାମାତା କରିବେ ସେକଥା ଠଉରାଇ ପାରୁ ନଥାନ୍ତି ।

“ହଜୁର୍, ଆପଣ ପକ୍ଷୀକୁ କାହିଁକି ପଚାରି ନାହାନ୍ତି ?” ହନିଙ୍ଗ୍ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ କହିଲା । ତା’ର ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ମୁହଁ ଝାଉଁଳି ଗଲା ।

ସେତେବେଳକୁ ପକ୍ଷୀ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ
ପାଖରେ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ଥାଏ ।

“ପକ୍ଷୀ ତ କଥା କହୁ ନାହିଁ !” ରାଜା
କହିଲେ ।

“ହଜୁର୍ ! ପକ୍ଷୀକୁ ମୋ ପାଖକୁ
ଆଣନ୍ତୁ । ସେ କଥା କହିବ ।” ହନୀଫ୍
କଣାଇଲା ।

ପକ୍ଷୀ ଅନ୍ତଃପୁରରୁ ଆସିଲା । ହନୀଫ୍ ତାକୁ
ପଚାରିଲା, “ପକ୍ଷୀ ! ତୋତେ କିଏ ଏଠାକୁ
ଆସିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲା ?”

“ମୋତେ ପ୍ରଥମେ ପଞ୍ଜିରରୁ ବାହାର
କର । ତା’ପରେ କହିବ । ମୁଁ ଖାଲି ଥରେ
ଏଠାକୁ ଆସି ବୁଲିଯିବା କଥା । ବନ୍ଦବର
ରହିବା କଥା ନୁହେଁ ।” ପକ୍ଷୀ କହିଲା ।

ନିଜ ବାହାଘର ପ୍ରଶ୍ନ ଥିବାରୁ ରାଜକୁମାରୀ
ପକ୍ଷୀକୁ ମୁକୁଲାଇ ଦେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ପକ୍ଷୀ ହନୀଫ୍‌ର କାନ୍ଦରେ ବସି କହିଲା,
“ତମେ ମୋତେ ଆଣିଲ, ତମେ !”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇ ବନ୍ଦୁ, ଦୁଇପକ୍ଷ ପକ୍ଷୀ
ମିତ୍ରାକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନା କଲେ । ଦୁଇ ଦାଜାଙ୍କ
ଦେହରକ୍ଷାମାନେ ସେ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ମାରି ଦେଲେ ।

“ଏ ଦୁଇ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ ଓ ପ୍ରବଳକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ
କାର୍ତ୍ତକର !” ରାଜା କ୍ଷୁଦ୍ଧ ହୋଇ କହିଲେ ।

“ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଏତେ କଷ୍ଟ କରି ଦଶକୁ
ଯାଇ ଏମାନଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଫେରାଇ ଆଣିଲି ।
ପରେ ପରେ ଯଦି ଏମାନେ ପ୍ରାଣ
ହରାଇବେ, ତାହା ମୋତେ ବହୁତ ଦୁଃଖ
ଦେବ ।” ହନୀଫ୍ କହିଲା । ରାଜା ସେଉଁଠୁ
ସେମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସହ ହନୀଫ୍‌ର ବିବାହ
ସମାବେଶରେ ହୋଇଗଲା । ରାଜାଙ୍କ ଅନ୍ତେ
ହନୀଫ୍ ରାଜା ହେଲା । ବର୍ଷକରେ ଥରେ ସେ
ସସ୍ତ୍ରୀକ ବଣ ଭିତରକୁ ଯାଇ ସେ ଅପୂର୍ବ
ପକ୍ଷୀର ଗୀତ ଶୁଣେ । କୌଣସି ମତେ ସେ
ଓ ରାଜକୁମାରୀ ନିଜ ନିଜର ଗୀତ ବୋଲିବାର
ଇଚ୍ଛାକୁ ଦମନ କରି ରଖନ୍ତି ।

ପଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟାତ୍ର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୪ ମାସରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

S. G. Seshagiri

V. Muthuraman

- ★ ଉଭୟ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟାତ୍ର ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
- ★ ଲୁଗା ୧୦ ସୁଇ ପରିଚୟାତ୍ର ପଡ଼ିଥିବା ଦରକାର ।
- ★ ସଦାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବେଳେ ପରିଚୟାତ୍ର ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟାତ୍ର ସହ ପ୍ରେସ୍‌କର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦାମାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମୋ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ମିଛମାୟା ଭାବ ଏ ସଂସାର ସାଗ୍ର ସତ ଏକା ହରିନାମ !

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ମିଛ ନୁହେଁ ମୋର ପ୍ରେମର ସଂସାର ମିଛ ନୁହେଁ ମୋର ଶ୍ରମ !!

ପୁରସ୍କାର ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀ : ପ୍ରସନ୍ନ ମହାନ୍ତି, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଚକ୍ରସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. କାଳଦାସ ।

୨. ହୋମର ।

୩. ଜନ୍ ମିଲ୍ଟନ୍ ।

୪. କୌଟିଲ୍ୟ ।

୫. ସାର ଉଇଲ୍‌ସନ୍ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ୍ ।

We're all in it together
for the fun of it,
for the taste of it!

CAMPA ORANGE FLAVOUR - IT'S THE FLAVOUR OF FUN!

OBM/5361

ମାଲଟୋଭା ଦଳ - ସବୁଦେଲେ ଦୁମଦୁମ, କଣ ଯେ କରୁରେ କିଏ ନାହେ!

ଅପୂର୍ବ ପ୍ରାଣଶକ୍ତିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଭରପୁର ।
ନିଜେ ମଜଲିସ, ଶେକସ୍ପିୟର ପ୍ରାଣଶୋଭା
ନିଶିପାନ୍ତି । ଦେଶ ନିରାମାନଙ୍କର ପରକାର
ନାଲଟୋଭା । ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ପାଟିଥିବା ଗହମ,
ଚାଉଁ, ଖାଣ୍ଡି ଦୁଧ, ପୁଷ୍ଟିକର କୋକୋ ଓ ବିନିର
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୃକ୍ଷ ସବୁ ଏଥିରେ ନିଶିକରି ରହିଛି ।
ଦୁଧରେ ନିଶାକଲେ ଏହା ଏକ ସୁସ୍ୱାଦୁ ପାନୀୟ
ହୁଏ..... ପିଲାମାନଙ୍କର ଏହା ଏତେ ଉପକାର
କରେ ଯେ ତାର ଭିତ୍ତି ପାରିବାର ନାହିଁ ।
ଦେଶ ଯାହା ଯାହା ପିଲାଙ୍କୁ ଦେବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ ମାଲଟୋଭା ।

ପ୍ରାକୃତିକ ଭାବେ ପାଟିଥିବା
ଗହମ ଓ ଚାଉଁର ମଲ୍ଟୁ
ଦାକରୁ ଅପେକ୍ଷାତମଃ
ଚାଉଁ ଓ ଚାହା ପୁଷ୍ଟିକର
ମଲ୍ଟୁ ଭାବେ ତିଆରି କରାଯାଏ
ମାଲଟୋଭା ପାଖରେ ।
ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଖଣିଜସାର
ଓ ଭିଟାମିନ 'B' ରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲଟୋଭା ହେଉଛି
ପୂର୍ବରୁ ସୁପାଚ୍ୟ-ଖାଦ୍ୟ
ଓ ଏହା ସହଜରେ
ଗରାବରେ ନିଶିଯାଏ ।

ବିଶୁଦ୍ଧ ସନ ଦୁଗ୍ଧ
ମାଲଟୋଭାରେ
ଯେଉଁ ଦୁଗ୍ଧାଂଶ
ଅଛି ତା
ଆସେ ଆମର
ନିଜର ଦୁଗ୍ଧ ସଂଗ୍ରହ
କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କର ।
୧୦୦% ବିଷୁବ, ୧୦୦% ପୁଷ୍ଟିକର ।

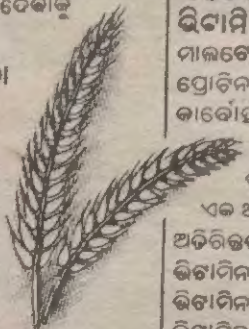
ବୁଦ୍ଧିବର ବୋକୋ ସ୍ୱାଦ
ଆମେ ବ୍ୟବହାର କରୁ ବିଦେଶରୁ ଆମତାନ୍ତି
ଭଲ୍ଟୁ ବୋକୋ - ତାର କାରଣ ଆମେ
ସବୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସ୍ୱାଦ

ସାମୁଦ୍ରିକ ଅପେକ୍ଷା ପୁଷ୍ଟିକର ବୃକ୍ଷ ନିଜ ।
କୋକୋ ହୃଦୟରେ ଦେହରାସରେ ଓ
କାନ୍ତି ମେଣ୍ଟାବଦରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କରେ ।

ଶକ୍ତିବର୍ଦ୍ଧକ ତିନି
ବିଷୁବ ଧଳା ତିନି ହେଉଛି ତିନି ଭିତରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତିନି ପିଲାମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟକ
ହେଉଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଶକ୍ତି ପାଇଁ ଏହା
ଅତି ପ୍ରଯୋଜନ ।

ବିଶେଷଭାବେ
ଭିଟାମିନରେ ସମୃଦ୍ଧ
ମାଲଟୋଭା ହେଉଛି
ପ୍ରୋଟିନ,
କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ,
ଭିଟାମିନ ଓ
ଖଣିଜସାରର
ଏକ ଅପୂର୍ବ ସମିଶ୍ରଣ ।

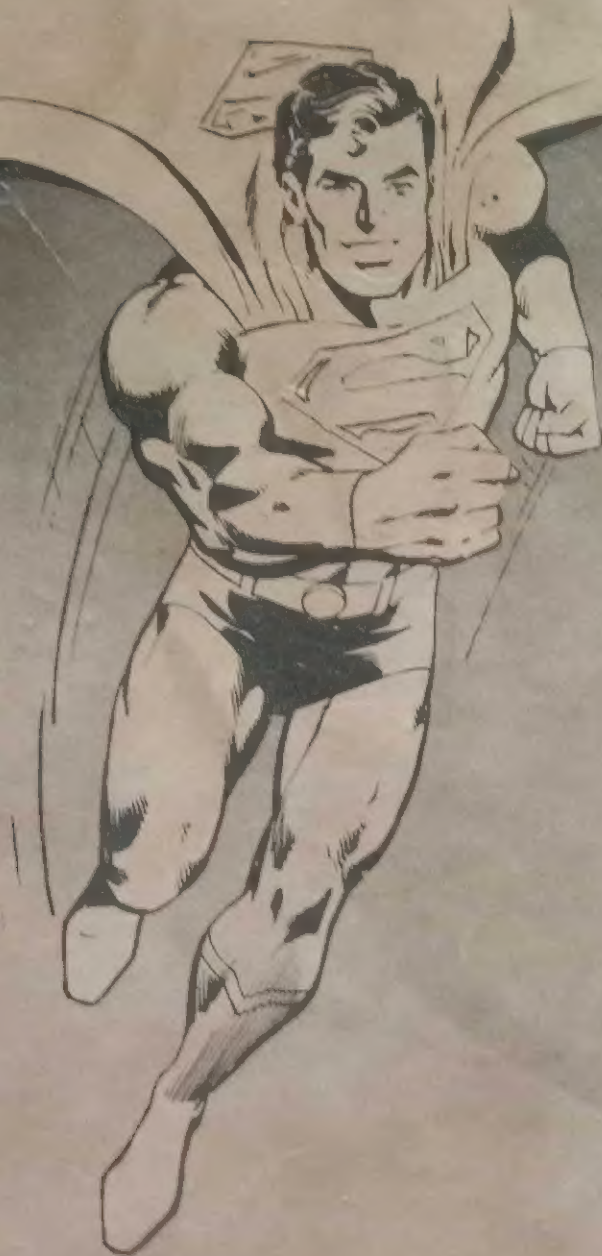
ଅତିରିକ୍ତଭାବେ
ଭିଟାମିନ A, ନିଆସିନ,
ଭିଟାମିନ B1 ଓ
ଭିଟାମିନ D2 ରେ
ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ସମୃଦ୍ଧ
କରାଯାଇଛି ।
ଏଥିରେ ବୃଦ୍ଧିମ
ସ୍ୱାଦ ନାହିଁ ।

ଆକର୍ଷକ ଲେଖାକାର ଲମିଟେଡ
୧୯୮୧ ଓ ୧୯୮୨ରେ ମୋଣ୍ଟେ (ଡାଲିଡ)
ସିଲେକସନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦକ ବିଜେତା

ଭିଟାମିନରେ ଭରପୁର ମାଲଟୋଭା: ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ବଳ ଓ ଶାନ୍ତିଦାୟକ

LIKE TO FLY INTO
THE EXCITING
WORLD OF
ADVENTURE AND
HUMOUR?

DOLTON
SUPER COMICS
CAN TAKE YOU THERE
EVERY FOR NIGHT!

IT COSTS ONLY Rs. 2.50 A COPY.
EVIDENTLY THE MOST EASILY
AVAILABLE COMICS MAGAZINE
YOU'VE EVER READ:

ITS 36 FULL COLOUR PAGES TAKE YOU
THROUGH MYSTERY AND EXCITEMENT TO A
RENDEZVOUS WITH THE SUPER HEROES-

SUPERMAN

&

BATMAN

DOLTON PUBLICATIONS
MADRAS 600 026

ପାଟଲୀ

ମିଠା ଆଉ ଲୁଣିଆ-ମିଳନ ସତେ ବଢ଼ିଆ ।

Anil Kumar Panigrahy

କେହି ଖାଇ ମିଠା କୁହେ
ଆଉ କେହି ଲୁଣି ।
କିନ୍ତୁ କ୍ରାକ୍‌ଜାକ୍, ସ୍ୱାଦେ
ସଭିକୁ ନିଏ ନଣି ॥

ଦେବଦ ଏହି ପ୍ୟାକରେ କିନ୍ତୁ ।
ନାରଣ, ଅସଲ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଦେବେହେଁ
ଖେଲା ମିଳେନା । ଦେବେ ନୁହେଁ ।

ପାଟଲୀ କ୍ରାକ୍‌ଜାକ୍ ବିସ୍କୁଟ୍
-ଲୁଣି-ମିଠା, ମିଠା-ଲୁଣି, ମୃଣେ ଆଣେ ପାଣି ।

କ୍ରାକ୍‌ଜାକ୍ ବିସ୍କୁଟ୍
ଫାବ୍ରିକେସନ୍ କମ୍ପାନୀ

